

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ

Ιστορικά Σημειώματα

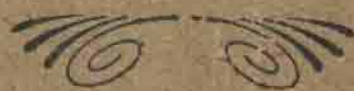
τῆς Κατωαδοχικῆς κόρης Συναβοῦ

καὶ τῆς ἐν αὐτῇ οἰκογενείας Μακροπούλου.

Ἐξ οἰκουμενικῶν πηγῶν ἐπιλεγόμενα καὶ καταρτισθέντα

ὑπο

ΗΛΙΑ ΠΡ. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ

1948

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΚΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

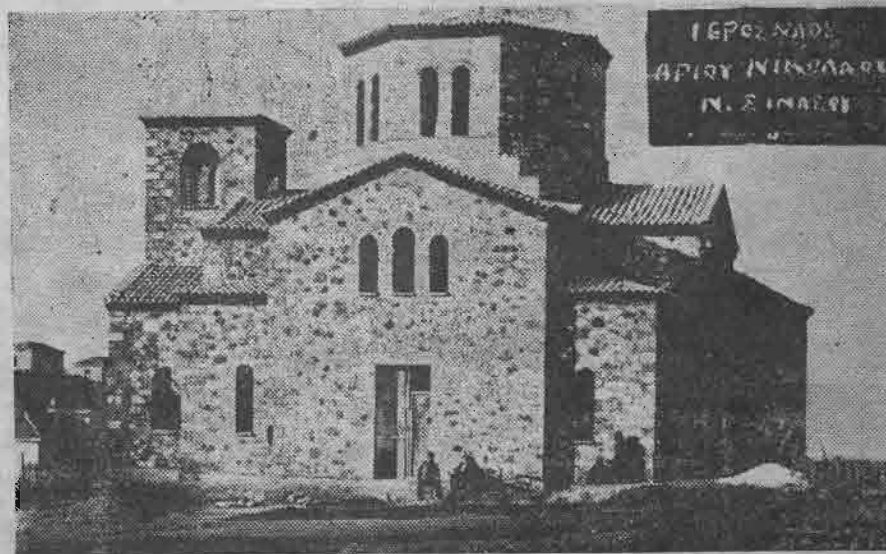
— ≡ ΣΙΝΑΣΟΥ ≡ —

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝ ΑΥΤΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΞ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΠΗΓΩΝ ΣΥΛΛΕΓΕΝΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΘΕΝΤΑ

ΥΠΟ

ΗΛΙΑ ΠΡ. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΑΡΙΝ ΔΕ ΤΩΝ ΙΔΙΩΝ ΑΥΤΟΥ ΑΠΟΓΟΝΩΝ ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

ΦΙΛΟΠΟΝΩ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Θ. Σ. ΘΕΟΦΑΝΕΙΔΟΥ

Αφιερῶται εἰς τὴν ἱερὰν μνήμην

τῶν γονέων μου

Προδρόμου καὶ Δεσποίνης

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΑΝΟΣΚΡΙΠΟ

Εἰς τὴν ἀγαπῶμένην μου ἑρ. Προδρονίδου
δῆμι συγγενῆ ἀγείρας
Ἡ. Κελεροπούλου
8/9/1948

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐπειδὴ παρεκινήθην πολλάκις παρὰ τῶν οἰκείων μου ὅπως γραπτῶς παραδώσω πρὸς αὐτοὺς δι' ὅσα διηγούμενη περὶ τοῦ θίου καὶ τῆς πολιτείας τῶν μακαρία τῆ λήξει, προπάππων, πάππων καὶ γονέων μας, ἐπεχείρησα νὰ συντάξω τὸ παρὸν.

Ἐμφορούμενος ἐκ καλῆς καὶ προθύμου προαιρέσεως, ὅπως περιγράψω τὴν βιογραφίαν τῶν μελῶν τῆς σεβαστῆς καὶ ἀγαπητῆς οἰκογενείας μου, ὅσα κατὰ δύναμιν ἐκράτησα εἰς τὴν μνήμην μου, καίτοι ὁ κάλαμός μου δὲν εἶναι κατάλληλος, ἀλλ' ὑποσχεθεὶς τὸ τοιοῦτον, ἐκ καθήκοντος γράφω τὰ κάτωθι.

Καὶ πρῶτον ἀνατρέχω εἰς τὴν ρίζαν τῆς οἰκογενείας μου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1750-1760 στηριζόμενος εἰς τὰς παραδόσεις ὅσας ἐξ ἀκοῆς καὶ διηγήσεως τῆς μακαρίτιδος γιαγιάς μου Μαρίας (Χατζῆ Μάνας) διέσωσα, καὶ εἰς ὅσα ὑπὸ τῶν συγχωρίων μου περὶ τῆς οἰκογενείας μας ἐφημολογοῦντο, καὶ εἰς τὰ γεγονότα τὰ λαβόντα χώραν κατὰ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν.

Δὲν θεωρῶ ἄμοιρον σημασίας τὸ νὰ ἐξιστορήσω τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ἔζησαν, ἔδρασαν καὶ ἀνεδείχθησαν τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας μου, τόσον ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτῶν Σινασῶ, ὅσον καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ δὴ κατὰ τοὺς παρελθόντας ἐκείνους χρόνους, τοὺς τρομεροὺς καὶ χαλεπούς, ἐμπνεόμενα ἀπὸ ἀκατανίκητον ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα, ἀπὸ ἀφοσίωσιν πρὸς αὐτὴν καὶ ἀπὸ ζῆλον πρὸς τὰ καλὰ καὶ ὠραία ἔργα.

Ἐξαιτοῦμαι ἐπιεικῆς τὰς περὶ ἐμοῦ κρίσεις τῶν ἀναγνωστῶν μου. Ὁμολογῶ ὅτι πολλὰ τῶν γραφομένων μου τυγχάνουσι γνωστὰ τοῖς πᾶσι ἀλλ' ἢ μέλλουσα γενεά, χάριν τῆς ὁποίας γράφονται ταῦτα, (ἅτινα σήμερον ἐξηφανίσθησαν καὶ ἐκλείπουν τελείως) ἀναγινώσκουσα τὸ παρὸν θὰ σχηματίσῃ ἰδέαν ἀμυδρὰν περὶ ἀγνώστων εἰς αὐτὴν προσώπων καὶ πραγμάτων, ὡς μὴ γνωρίζουσα τὴν Σινασὸν οὔτε ἐξ ὄψεως.

«Εὐχόμενος εἰς τοὺς προσφιλεῖς μου υἱοὺς καὶ ἐγγονοὺς, ὅπως συνεχίσωσιν τὴν παροῦσαν μου περιγραφὴν καὶ κρατήσωσιν αὐτὴν ὡς παρακαταθήκην ἱερὰν καὶ φωτεινὸν ὁδηγόν, μιμούμενοι πάν-
» τοτε τοὺς προγόνους μας, τοὺς διακριθέντας ἐπ' ἀρετῆς, δικαιοσύνης καὶ τιμιότητι, ἐπὶ ἐκπληρώσει
» καλῶν καὶ θεαρέστων ἔργων, διδάσκωσιν τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ οὕτω ἢ γενεὰ ἡμῶν παραμείνη, εἰς
» αἰῶνα τὸν ἅπαντα ὡς αὕτη ἤρξατο».

Καὶ δεῦτερον ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐπεθύμουν νὰ προσθέσω εἰς τὸ παρὸν πόνημα σχετικὰ τινα περὶ τῆς ἰδιαιτέρας μου νοσταλγημένης καὶ ἀλησμονήτου πατρίδος Σινασοῦ, ἥτοι περὶ Σχολῶν, Ἐκκλησιῶν καὶ λοιπῶν εὐαγῶν καὶ κοινωφελῶν ἰδρυμάτων.

Ἀναγνωρίζω ἐκ τῶν προτέρων τὸ πενιχρὸν τῆς περιγραφῆς μου ταύτης, καθ' ὅτι ὁ σκοπὸς μου δὲν ἦτο τοιοῦτος. Περὶ Σινασοῦ ἐν ἐκτάσει καὶ μὲ πλήρη σαφήνειαν συνέγραψαν ὁ ἀείμνηστος Ν. Σ. Ρίζος (εἰς τὰ Καππαδοκικά), ὁ ἰατρὸς Ρίζος Τσαντᾶς, (Σινασός, ἐν Ἀθήναις τῷ 1879), ὁ ἰατρὸς Ι. Σ. Ἀρχελάος (Σινασός, ἐν Ἀθήναις τῷ 1899) καὶ ἄλλοι φιλόμουσοι.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας τυγχάνει τὸ ἐν ἔτει 1924 ἐνταῦθα, καὶ πρωτοβουλία τοῦ ἱατροῦ Ι. Σ. Ἀρχελάου, ὑπὸ ἐπιτροπῆς συμπατριωτῶν μας καταρτισθὲν καὶ ἐκδοθὲν λεύκωμα « Η ΣΙΝΑΣΟΣ » μετὰ τὴν ἔξοδον τῶν κατοίκων Σινασοῦ κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν (2 Ὀκτωβρίου 1924). Εἰς αὐτὸ θέλει εὐρη πᾶς περίεργος ἀναγνώστης τὰ τῆς φιλότιμης μας γενετείρας Σινασοῦ, ἥτοι περὶ φύσεως τῆς χώρας, τοποθεσίας λελατομημένων κρησφυγέτων, δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν κτιρίων, ἐκκλησιῶν καὶ σχολῶν, θρησκείας καὶ θρησκευτικῶν παραδόσεων τῶν κατοίκων, ἀσχολιῶν καὶ ἐπαγγελμάτων αὐτῶν, ἠθῶν καὶ ἐθίμων, γλωσσικῶν ἰδιωμάτων, τοπογραφικῶν, φωτογραφικῶν, συλλόγων, ἀδελφοτήτων, αἵτινες ἔδρασαν εἰς λίαν δυσκόλους περιστάσεις, καὶ ἐν γένει περὶ πολλῶν καὶ διαφόρων σχετιζομένων μὲ τὴν χώραν μας, εἰς τὸ ἀνάγνωσμα τῶν ὁποίων πᾶς τις μετὰ συγκινήσεως καὶ δακρύων θέλει ἀναφωνήσῃ τὸ « Αἰωνία ἢ μνήμη » πάντων ὅσοι συνετέλεσαν εἰς τὴν πρόοδον καὶ προαγωγὴν τῆς μικρᾶς ταύτης κωμοπόλεως, Σινασοῦ καλουμένης, πλὴν ὅμως μεγάλης ὑφ' ὅσας τὰς ἐπόψεις. Ἀπόδειξις τούτων τὰ ρητὰ τοῦ ἀειμνήστου Καισαρείας Κλεσοῦλου (1875) ἀποκαλέσαντος τὴν Σινασὸν

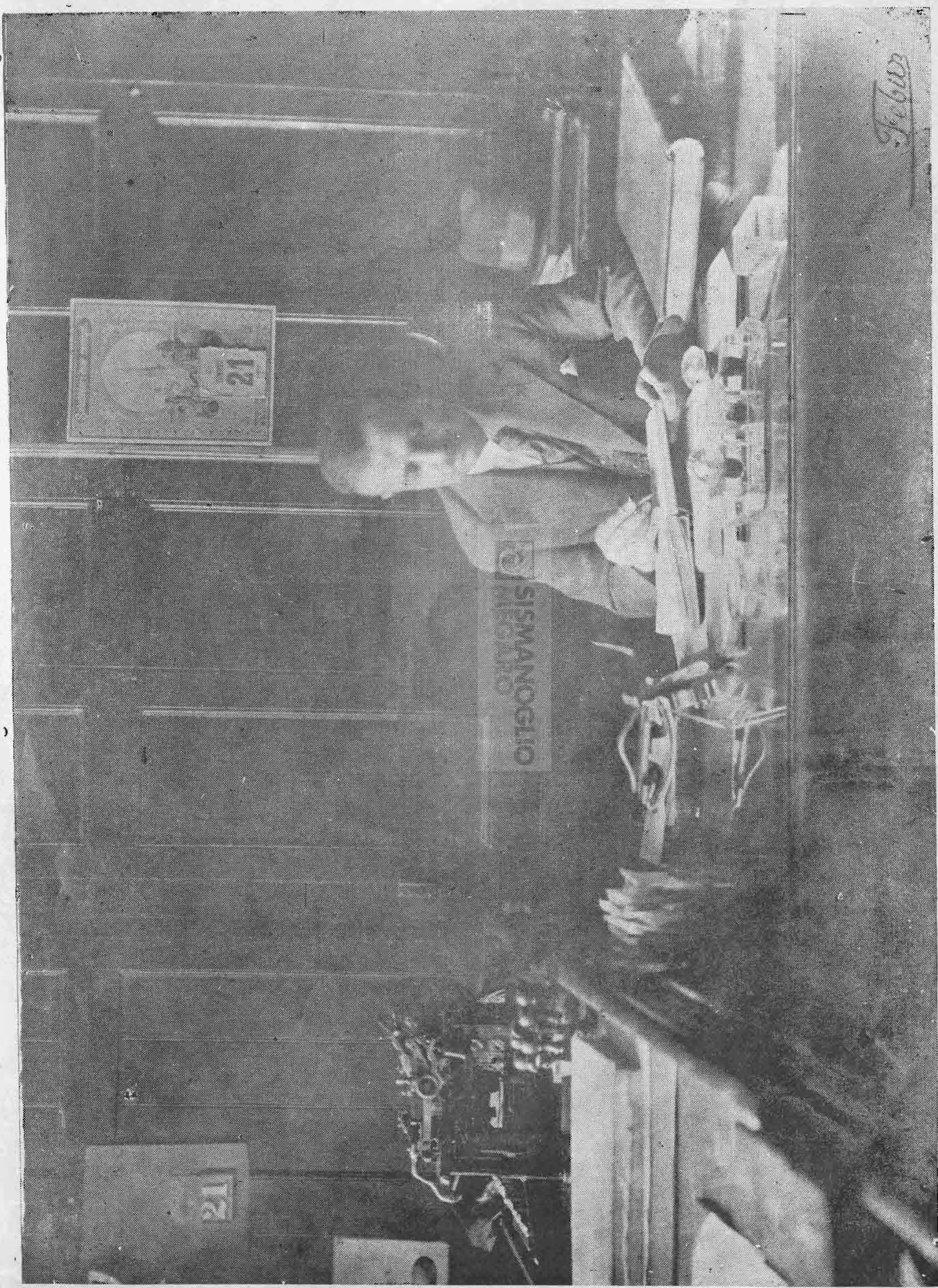
Ὅασιν ἐν ἐρήμῳ

Ἄστέρα ἐν τῷ σκότει

Ἀθήνας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ

Νῆσον ἐν πελάγει!

Ὁ γράψας

Στιγμιότυπον ληφθὲν κατὰ τὰς ὥρας ἐργασίας τοῦ κ. Ἡλία Μακροπούλου,
εἰς τὸ Τραπεζιτικὸν αὐτοῦ κατὰστημα ἐν Σταμπούλ Μπάλουκ Παζάρ

Τηβω

ΜΙΚΡΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΣΙΝΑΣΟΥ

Ἡ Σινασὸς κεῖται ἐν μέσῳ κοιλάδων καὶ λόφων καὶ συνορεύεται Βορειοανατολικῶς μετὰ τῆς Μητροπόλεως Καισαρείας, Βορειοδυτικῶς δὲ μετὰ τῆς Νεαπόλεως (Νέβ-Σεχήρ) καὶ Ἀραβισοῦ, βορείως μετὰ τοῦ Προκοπίου (Οὐργκιούπ), νοτίως δὲ τῆς Νίγδης καὶ τοῦ νομοῦ Ἰκονίου.

Ἐκκλησιαστικῶς ὑπήγετο εἰς τὴν Μητρόπολιν Καισαρείας πολιτικῶς δὲ εἰς τὴν ὑποδιοίκησιν Ἀραβισοῦ, ἀργότερον δὲ εἰς τὸ πλησιέστερον κείμενον Οὐργκιούπ τοῦ νομοῦ Ἰκονίου.

Μέχρι τῆς ἀνταλλαγῆς κατοικεῖτο ὑπὸ 5.000 ὡς ἔγγιστα κατοίκων, τῶν ὁποίων οἱ 4.500 Ἕλληνες Ὀρθόδοξοι καὶ 500 περίπου Τούρκοι.

Τὰς ὁμογενεῖς συνοικίας ἀπετέλουν ὁ Γενῆ Μαχαλάς, Γαβράς, Λουλάς καὶ Κῆπος, τὰς δὲ τουρκικὰς ἢ Γαλασιὰ καὶ τὸ Μεσκιτ Μαχαλεσῆ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ

Ἐν Σινασῷ ὑπῆρχον δύο ἐνοριακαὶ Ἐκκλησίαι λειτουργοῦσαι ἀδιαλείπτως, ἡ μία ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, κειμένη μετὰ Λουλά καὶ Κῆπου ἡ δὲ ἄλλη ἐπ' ὀνόματι τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, μετὰ Γαβρᾶ καὶ Γενῆ Μαχαλέ, συντηροῦσαι ἐκάστη ἐξ αὐτῶν ἀνὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἱερεῖς.

Ἡ ἐκκλησία «Ἅγιος Κωνσταντῖνος» ἦτο οἰκοδομητὴ λιθοκτιστος εἰς σχῆμα Βασιλικῆς, μὲ τὴν πρόσοφιν στηριζομένην ἐπὶ τεσσάρων κίονων, οἵτινες ἐσχημάτιζον τρία τόξα. Ἐκτίσθη ἐν ἔτει 1729 ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτάνου Ἀχμέτ τοῦ Γ' καὶ ἐντὸς ἑβδομήντα μόνον ἡμερῶν ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἀνωθεν τῆς κυρίας εἰσόδου μαρμαρίνη ἐπιγραφή. Ἐσωτερικῶς πλουτισμένη μὲ μεγάλην φιλοκαλίαν μαρτυροῦσαν τὸ φιλόθησκον τῶν κατοίκων, συνεχέντρωνε πυκνὸν ἐκκλησιαστικόν, κειμένη εἰς τὸ κεντρικώτερον σημεῖον τῆς χώρας, τὸ Μεσοχώρι.

Ἡ δὲ ἐκκλησία Ταξιαρχῶν μεγαλοπρεπῆς καὶ υπερῆφανος ὑψώνετο εἰς τὸν λόφον τοῦ Γενῆ Μαχαλά, κτισμένη ἐπὶ Σουλτάνου Μεδζιτ τῷ 1840 ἐπὶ ἐρειπίων ἀρχαίου ναοῦ. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις τοῦ κτιρίου προκάλει τὸν θαυμασμὸν παντὸς ἀνθρώπου στρέφοντος τὰ βλέμματά του πρὸς τὸ λαμπρὸν αὐτὸ μνημεῖον.

Ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιῶν ὑπῆρχον εἰς τὰ περίξ τῆς χώρας πολυάριθμα παρεκκλησια λελατομημένα ἐντὸς βράχων καὶ ἀνάγοντα τὴν κτίσιν των εἰς παναρχαίους χρόνους. Τὴν ὑπεροχὴν μετὰ ὅλων τῶν παρεκκλησιῶν κατεῖχεν ἡ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου, κειμένη μετὰ Γαβρᾶ καὶ Γενῆ Μαχαλέ, ἡ ὁποία διηρεῖτο εἰς τέσσαρας ὑποστάσεις τῶν Ἁγίου Νικολάου, Ἁγίου Σάββα, Ἁγίου Μηνᾶ καὶ Ἁγίας Βαρβάρας, δυναμένας νὰ περιλάβωσιν περὶ τὰς δύο χιλιάδας προσκυνητὰς. Προσέτρεχον δέ, ἐπικαλούμενα τὴν θαυματουργὴν δύναμιν τοῦ Ἁγίου, πλήθη ἐκ τῶν περιχώρων, δημοθρήσκων ὅσον καὶ ἀλλοθρήσκων, προσφέροντα διάφορα δῶρα καὶ ἀφιερῶματα εἰς τὸ ἅγισμα τὸ κείμενον παρὰ τὸν Νάρθηκα, λουόμενα εἰς αὐτὸ καὶ ἀπολαμβάνοντα τὴν θεραπείαν διὰ τῆς θαυματουργοῦ δυνάμεως τοῦ Ἁγίου.

Ὁ Ἅγιος Νικόλαος ἐπειδὴ δὲν ἐλειτούργει διαρκῶς προσωνομάζετο καὶ Μονή. Μονὴν δὲ λέγοντες ἐννοοῦμεν πραγματικῶς τοιαύτην, διότι ὑπῆρχον ἰδιαιτέρως παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ Ταξιαρχῶν συγκείμενα δωμάτια διὰ τοὺς ξένους κληρικούς τε καὶ λαϊκούς, διὰ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀπόρους ὄσους εἶχον λόγον νὰ ἔρχωνται εἰς Σινασόν, ἐπίσης ἡ Μονὴ ἐκέκτητο φούρνον ἰδιόκτητον πρὸς κατασκευὴν ἄρτου, σταύλους διὰ τὰ ὑποζύγια καὶ ἀροτριῶντα ζῶα, τὰ χρησιμοποιούμενα πρὸς καλλιέργειαν τῶν ἐκτεταμένων ἀγρῶν, τῶν ἐκ τῶν ἀφιερωμάτων προερχομένων.

Ἐξαιρετικῶς ἐν ἐκ τῶν ἀνω ἀναφερομένων δωματίων ἐχρησίμευεν ὡς αἴθουσα Συνεδριάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς διεσκευασμένον καταλλήλως.

ΣΧΟΛΕΙΑ

Ἡ Σινασὸς διετῆρει Ἀρρεναγωγεῖον δικατάξιον, Παρθεναγωγεῖον ἑξατάξιον.

Τὸ μὲν ἀρρεναγωγεῖον ἐκτίσθη τῷ 1840 καὶ ἔκειτο εἰς τὴν Συνοικίαν Καπάλου, εἰς τοποθεσίαν εὐήλιον, εὐάερον, μετὰ κήπων ἐντὸς καὶ ἐκτὸς, ἐχόντων ἰδιαιτέραν δεξαμενὴν πρὸς ἄρδυσιν αὐτῶν καὶ πρὸς καθαρισμὸν τῶν ἐν τῇ σχολῇ.

Τὸ δὲ Παρθεναγωγεῖον ἔκειτο εἰς τὴν συνοικίαν Γαβρᾶ, λιθόκτιστον καὶ τριόροφον, οἰκοδόμημα πληροῦν ὡς ἔγγιστα τοὺς ὑγιεινοὺς ὄρους, κτισθὲν τῷ 1872.

Εἰς μὲν τὸ ἀρρεναγωγεῖον οἱ κατὰ καιροὺς, διδάξαντες καὶ διευθύναντες ἦσαν πρόσωπα ἀρκετὰ καλῶς κατηρτισμένα, ὅπως οἱ ἀείμνηστοι καὶ ἐξέχοντες ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων διδάσκαλοι ἡμῶν κ. κ. Ἰωακείμ Ἰερομόναχος (ἐξ Ἀθηνῶν), Δαμιανὸς (ἐξ Ἀλβανίας), Νικόλαος (ἐκ Σίφνου), Ἀγαθάγγελος, Γεώργιος Σίφνιος, Νικόλαος (ἐκ Διπλοκιονίου), Σεραφεῖμ Ρύσιος (Ἀρεδζοῦ), Καλλίνικος (ἐκ Σινασοῦ), Π' Ἰωάννης, Μιχαὴλ καὶ Δημήτριος (ἐξ Ἰντζέσοῦ), καὶ ἀπὸ τοῦ 1870 μέχρι τοῦ 1900 ὁ δὲ ἴδιος ἰδιαιτέρως ἀξιόλογον ἐκπαιδευτικὴν δράσιν ἀναπτύξας Ἀναστάσιος Ἀγγελίδης Σχολάρχης Σινασοῦ, εἰς τὴν μνήμην τοῦ ὁποίου ἅπασα ἡ σύγχρονος γενεὰ ἀίδιον τρέφει εὐγνωμοσύνην.

Μετ' αὐτὸν ἐδίδαξαν οἱ Ν. Γερανόπουλος, Ι. Ἀρχέλαος, Παν. Χρησιδης, Ι. Παπαϊωάννου καὶ Ν. Πετσαρᾶς, καὶ ὁ μόνος ἐπιζῶν Χρ. Ἀγγελίδης (δικηγόρος νῦν ἐν τῇ πόλει μας), καὶ ἄλλοι ἐκ Σταμποῦλ τῇ ἐνεργείᾳ τῆς ἐνταῦθα Ἐφορευοῦσης Ἐπιτροπῆς, διαπλάσαντες τὸν χαρακτήρα καὶ μορφώσαντες μαθητὰς οἵτινες κατέλαβον ἐξέχουσαν θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἀναδειχθέντες ἐν τῷ κόσμῳ τῶν γραμμάτων, ἐπιστημῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου.

Ἐκτὸς τούτων ἐν τῇ εἰρημένῃ Σχολῇ ἐδίδαξαν καὶ ἀρχαῖοι ἀπόφοιτοι αὐτῆς, οἱ ἀείμνηστοι Ι. Ροῖδης, Χρ. Χατζητριανταφύλλου, Σάββας Χωλόπουλος, Σάββας Χρήστου, Βασίλειος Χ' Σταύρου καὶ ἄλλοι οἵτινες ἔλαβον τὸ χρίσμα τοῦ διδασκάλου χωρὶς νὰ διαβῶσιν τὸν Ἄλυον ποταμόν. (*)

Εἰς δὲ τὸ Παρθεναγωγεῖον προσελαμβάνοντο ἐκτὸς τῶν ἐγγχωρίων, διδασκάλισσαι Ἀρσακείου, Παλλάδος Ἀθηνῶν, τινὲς τῶν ὁποίων ἐξεπαιδεύοντο εἰς τ' ἀνωτέρω γυμνάσια κοινοτικῆ δαπάνῃ.

Ἀμφότεραι αἱ Σχολαὶ ἀρρένων καὶ θηλέων ἐκτὸς τοῦ προσρισμοῦ των ἐργασίμευον καὶ ὡς φυτώρια διὰ τὰς πέριξ πόλεις καὶ κωμοπόλεις, τὰς ὑστερημένας κατὰ τὴν μητρικὴν γλῶσσαν.

Ἐρχόμενοι οἱ ἐκ τῶν περιχώρων ἐξεπαιδεύοντο δωρεὰν διὰ τῆς φοιτήσεώς των ἐν ταῖς Σχολαῖς καὶ τῆς συναναστροφῆς των μὲ τὸ προηγμένον περιβάλλον τῆς Σινασοῦ, ἐπιστρέφοντες δὲ κατὰ τὰς ἐτησίους διακοπὰς μετέδιδον τὰ φῶτα των εἰς τοὺς συνοίκους των.

Πολλὰ ἐκ τῶν κορασιῶν τῆς περιοχῆς λαμβάνοντα ἐν Σινασῷ τὸ χρίσμα τῆς διδασκαλίσεως ἐξήσκουν καρποφόρως τὸ ἐπάγγελμα ἐν τοῖς ἴδιοις αὐτῶν χωρίοις.

Εἰς ἀνέκδοτον συγγραφὴν μέλλουσαν ὁσονούπω νὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, καὶ πραγματευομένην τὰ τῆς ἐκπαιδευτικῆς δράσεως τοῦ ἀλήστου μνήμης σεβαστοῦ μου διδασκάλου κ. Α. Ἀγγελίδου, ἀπηντήσαμεν τὰ κάτωθι ἐνόματα ἀποφοίτων Σινασοῦ διδαζάντων ἐν αὐτῇ καὶ ἀλλαγῶν τὰ ἐπίσια κατ' εὐγενῆ φιλικὴν παραχώρησιν παραθέτομεν ὧδε.

Ἰωάννης Ροῖδης διδάξας ἐπὶ 22 ἔτη ἐν Σινασῷ, Ἰωάννης Π' Χρυσάνθου ἐν Σινασῷ, Καισαρεία, Ποταμίους καὶ Πόρῳ, Κων)τινος Σταύρου ἐν Καγιᾷ Μπασῇ καὶ Ἰκονίῳ, Βασίλειος Χ' Σταύρου ἐν Σινασῷ, Μαλακοπῇ Τυάνοις καὶ ἀλλαχοῦ, Ἰωάννης Σαραντιδης ἐν Σινασῷ καὶ Καισαρεία, Βασιλ. Μηνᾶ ἐν Προκοπίῳ καὶ Τυάνοις, Ἰωάννης Π' Νικολάου ἐν Ἀνακοῦ καὶ Λήμνῳ, Ἰωάν. Π' Βασιλείου ἐν Νεαπόλει Πόρῳ, Σύλλη, Σάββας Βασιλειάδης ἐν Συλλάταις, Γεώργιος Κυπριανοῦ ἐν Νικομηδείᾳ, Κυριάκος Μιχαὴλ ἐν Νίγδῃ, Μηνᾶς Ροῖδης ἐν Ἀδαπαζάρ, Χρῆστος Σ. Χ' Τριανταφυλλίδης ἐν Σινασῷ, Πρόδρομος Ἀναστασίου Κρυσταλλίδης ἐν Καγιᾷ Μπασῇ, Παῦλος Ἰορδάνου ἐν Ἀραβισσῷ, Λήμνῳ καὶ Τζεμήλ, Βασίλειος Σταύρου ἐν Σινασῷ καὶ Ποταμίους, Σάββας Χρήστου ἐν Σινασῷ. Κωστῆς Ἀσπρομάλλης καὶ οἱ τυχόντες καὶ ἀνωτέρας παιδεύσεως Ν. Γερανόπουλος, Π. Χρησιδης, Βλασιάδης, Ἰωάννης Π' Ἰωάννου, Χρῆστος Κ. Βλαχόπουλος.

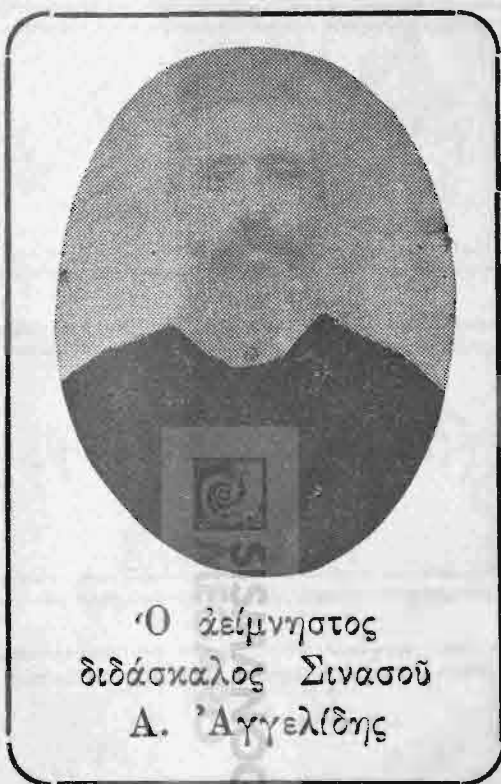
Ἡ διάβασις τοῦ Ἄλυου ποταμοῦ, ἀφ' οὗ ἔλαβεν ἱστορικὴν πλέον σημασίαν μετὰ τὸν γνωστὸν ἐκεῖνον χρησμὸν τῆς Πυθίας, εἰς τὴν ἡμετέραν περίπτωσιν, ἔχει μόνον συμβολικὴν σημασίαν ἐννοοῦσα ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι δὲν εἶχον ἐξέλθῃ πέραν τῶν ὁρίων τῆς Σινασοῦ, καὶ συνεπῶς δὲν εἶχον οὐδεμίαν ἰδέαν περὶ τοῦ ἔξω κόσμου.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΙΝΑΣΟΥ

Α' Μετοχική εταιρεία

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰς ἀξιεπαίνοους προσπάθειάς τὰς ὁποίας κατέβαλλον οἱ ἡμέτεροι συμπατριῶται διὰ τὴν σύμπηξιν τῶν εὐαγῶν ἰδρυμάτων τῆς κοινότητος καὶ τὴν ἀξιοπρεπῆ καθ' ὅλα συντήρησιν αὐτῶν καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς κοπιόντων, ζηλευτὴν κατέβαλλον μέριμναν καὶ διὰ τὴν περιφρούρησιν τοῦ κοινοτικοῦ χρήματος, τοῦ ὀβολοῦ αὐτοῦ, ὅστις σταγόνα πρὸς σταγόνα ἀθροιζόμενος, μετατρέπεται διὰ τῆς λελογισμένης καὶ φειδωλῆς διαχειρίσεως εἰς χρυσορράαν Πακτωλόν. Μεταφέροντες δὲ ἐνταῦθα σχετικὴν περικοπὴν ἀνεκδότου συγγραφῆς τοῦ κ. Παντελῆ Χρηστίδου, καταρτισθεῖσαν ἐν ἔτει 1893 ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τοῦ ἀειμνήστου ἡμῶν διδασκάλου Ἀναστασίου Ἀγγελίδου, ἀναφέρομεν

ὅτι: «Ἐν ἔτει 1873 τοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς Σινασοῦ κεφαλαίου ἀνελθόντος εἰς 500 χρυσᾶς λίρας τοῖς μετρητοῖς οἱ πατριῶται ἠθέλησαν νὰ διαχειρισθῶσι ταῦτα κατὰ τρόπον ἐπωφελῆ οὐ μόνον διὰ τὰ ἐκπαιδευτήρια ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπούλωσιν χαινούσης πληγῆς τῆς φίλης πατρίδος ἥτοι τὸν περιορισμὸν τῆς τοκογλυφίας. Διότι οἱ πατριῶται ἡμῶν ἀναγκαζόμενοι πολλάκις ἔνεκα ταξειδίων ἢ ἐκτάκτων ἀναγκῶν, λιμοῦ καὶ τῶν τοιούτων νὰ δανείζονται χρήματα κατέφευγον εἰς τοὺς τοκογλύφους τοῦ Οὐρκιούπ οἵτινες ὡς ἄλλαι βδέλαι ἀπεμύζων τὰς ὑλικὰς τῆς

τοκομερίδια. Ἐν τούτοις ὅμως αἱ ἐργασίαι τῆς εταιρείας, ἐπεκταθεῖσαι ἐκ τῆς ἐξαργυρώσεως, τῶν ἐν Σινασῷ καὶ Σταμποῦλ ἐκδιδομένων συναλλαγματικῶν καὶ εἰς δάνεια οὐχὶ καὶ ταῦτα ἐμπρόθεσμα συνωδὰ τῷ ἀρχικῷ σκοπῷ τῆς συστάσεως ἀλλὰ διαρκῆ, εἰς ἐπισφαλεῖς μάλιστα ὀφειλέτας, ἠλαττώθησαν ἐπαισθητῶς καὶ περιῆλθον εἰς ἔκρυθμον τινὰ κατάστασιν ἔνεκα μάλιστα καὶ τῆς ἀνωμαλίας τοῦ χαρτονομίσματος, διὰ τοῦτο κατὰ τὸ 1883 ἐπῆλθεν ἡ διάλυσις τῆς Ἐταιρείας.

Β' Κοινοτικὸν Χαρτονομίσμα

Ἐν ἀγνοίᾳ ἢ ἀνοχῇ τῆς κυβερνήσεως, ἡ ἡμετέρα κοινότης θεραπεύουσα τρόπον τινὰ [τὴν κατὰ καιροὺς σημειουμένην ἀνὰ τὴν χώραν ἔλλειψιν κερμάτων ἥτις μεγάλως ἐδυσχέραινε τὰς ληψοδοσίας, ἔθετεν εἰς κυκλοφορίαν ἴδια κοινοτικὰ κέρματα ἐκ κιτρίνου λευκοσιδήρου συνήθως, ἀποβλέπουσα πρωτίστως εἰς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐκκλησιαζομένων, ταῦτα δὲ ἐκόπτοντο εἰς πλησιόχωρον χώραν, ἔνεκεν ὁμοῦς σημειωθησῶν καταχρήσεων, πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ποσοῦ, ἐτυπώθησαν καὶ ἐτέθησαν εἰς κυκλοφορίαν περὶ τὰ 40.000 τοιαῦτα, ἐξ ἐγχρώμου καρτονίου. Οὕτω εἰς τὴν Σινασὸν ἔφθασεν ἐποχῇ ὅτε τὰ ἐν κυκλοφορίᾳ τοιαῦτα τυπωμένα ὡς ὁ παρατιθέμενος εἰς τὴν κατόπιν σελίδα τύπος, ἀντιπροσώπευον ἀξίαν ἑκατὸν περίπου χρυσῶν λιρῶν Τουρκίας. Ἀντικαθισταμένων τῶν φθειρομένων ἐξ αὐτῶν διὰ νέων, ἀπετέλουν αὐτὰ πάγιον κοινοτικὸν πόρον διότι οὐδεὶς ποτὲ ἀπῆτει τὴν ἀμεσον ἐταργύρωσιν αὐτῶν. Ἀκριτομύθιά τις ὅμως ἀποκαλύψασα τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν Νομάρχην Ἰκονίου ἐπισκεφθέντα πρὸ πεντηκονταετίας τὴν Σινασὸν, συνετέλεσεν εἰς τὴν ἄρσιν αὐτῶν ἐκ τῆς κυκλοφορίας.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐπίσκεψις αὕτη εἶχε καὶ τὴν εὐεργετικὴν διὰ τὰ κοινοτικὰ Σινασοῦ πλευράν, παραθέτομεν τὸ ἱστορικὸν αὐτῆς κατωτέρω.

Κατὰ τὸ ἔτος 1899 ὁ τότε νομάρχης Ἰκονίου καὶ μετέπειτα μέγας Βεζύρης Φερίδ Πασᾶς πε-

χώρας δυνάμεις. Καίτοι δὲ ἠδύναντο νὰ θεραπεύσωσι τὰς ἑαυτῶν ἀνάγκας παρὰ τῶν ἐν Σινασῷ ἐμπόρων ἐντούτοις λόγοι φιλοτιμίας ἠνάγκαζον αὐτοὺς νὰ μὴ ἐκθέσωσι τὴν ὑλικὴν αὐτῶν κατάστασιν πρὸς τοὺς ἑαυτῶν πατριώτας.

Ἐπὶ τούτῳ ὅθεν συνέστη Ἄνωνυμος Ἐταιρεία, ἥς το κεφάλαιον ἀνήρχετο εἰς 287 μετοχὰς πραγματικὰς ἥτοι Λίρας Τουρκίας 1435 ὑπολογιζομένης ἑκάστης μετοχῆς πρὸς πέντε λίρας.

Ἐκ τούτων αἱ 100 μετοχαὶ ἦσαν ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς Κοινότητος κεφαλαίου, καὶ ἐπὶ τινὰ ἔτη οἱ κάτοχοι τούτων ἐλάμβανον

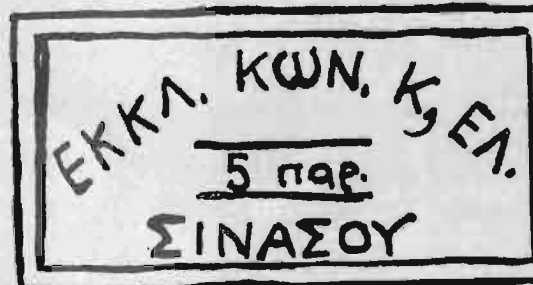
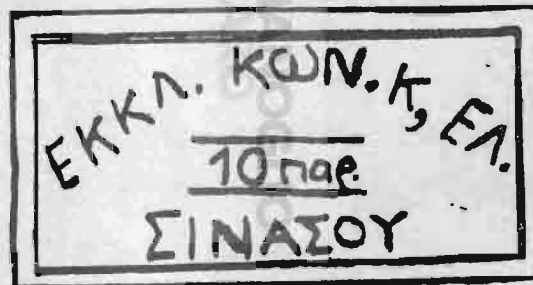
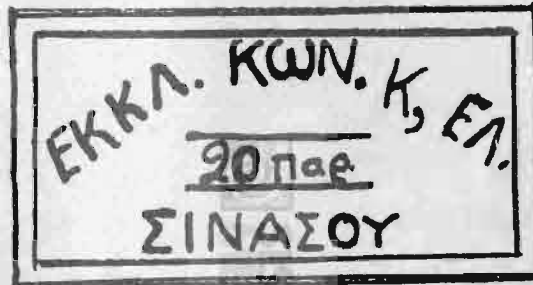
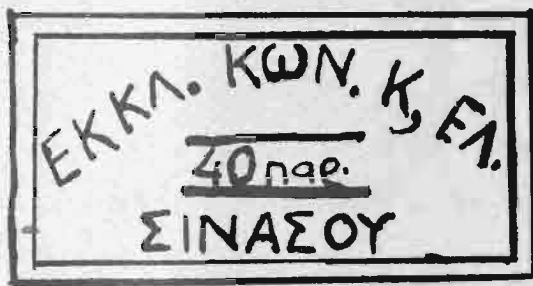
ριοδεύων ανά τον νομόν έπεσκέφθη τῇ συστάσει τοῦ έν Σταμποῦλ φίλου του άειμνήστου Χαράλαμπος Πατρικιάδου και τὴν Συνασόν και κατέλυσεν εἰς τὴν μεγαλοπρεπή οἰκίαν τοῦ φίλου του, ὡς φιλοξενούμενος τοῦ χωρίου. Ὅλοι οἱ μαθηταὶ και αἱ μαθήτριαι μετὰ τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ και πολλοὶ πατριῶται ἐξῆλθον εἰς προὔπαντησιν τοῦ μεγάλου ξένου και ὑπεδέχθησαν αὐτὸν με ἄσματα και ὄργανα. Εἶχον στηθῆ πολλαὶ ἀψίδες εἰς διαφόρους τοποθεσίας τῆς συνοικίας Λουλά διὰ τῶν ὁποίων διερχόμενος ὁ ξένος ἔφθασεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀοιδίου Χαρ. Πατρικιάδου. Ὁ έν λόγω νομάρχης ἦτο ἰσχυρός, ἔχαιρε μεγάλης φήμης και ἀγάπης παρὰ τῷ τότε Σουλτάνῳ Χαμητ τῷ Β' ἦτο δὲ νουνεχῆς, αὐστηρὸς και ὠμίλει ἀπταιστως τὴν ἑλληνικὴν ὡς καταγόμενος ἐξ Ἡπείρου.

Ὁ νομάρχης έπεσκέφθη τὸ Ἄρρεναγωγεῖον και Παρθεναγωγεῖον τῆς πατρίδος μας και ἔμεινε κατανεθουσιασμένος διὰ τὴν τάξιν, τὴν καθαριότητα και τὴν ἀμφίσει τῶν μαθητῶν ὡς και διὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν σχολικῶν κτιρίων, συγχαίρων τοὺς ἰθίνοντας και διδασκάλους. Τὸν νομάρχην προσεφώνησεν ὁ τότε διευθυντῆς τῆς σχολῆς ὁ δὲ νομάρχης ἀπαντῶν ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσειαν διὰ τὴν πρόδοον τῶν εκπαιδευτηρίων μας.

Ὁ Φερὶδ Πασᾶς ένδιεφέρθη και διὰ τοὺς μικροκομματισμοὺς τοῦ χωρίου, συνέστησε ἀγάπην και ὁμόνοιαν, ἐπέτιμῆσεν τοὺς ἀντιφρονούντας και δημιουργούντας ζητήματα και ἠπέιλησεν αὐτοὺς δι' ἐξορίας. Ἀργότερον έπεσκέφθη τὰς δύο μεγάλας ἐκκλησίας μας ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐπίσης ἔμεινε κατανεθουσιασμένος διὰ τὸν πλοῦτον τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντίνου και Ἐλένης ὡς και διὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἑτέρου ναοῦ τιμωμένου ἐπ' ὀνόματι τῶν Ταξιαρχῶν.

Ὅταν δὲ ἠρώτησεν τοὺς Δημογέροντας διὰ τὴν οἰκονομικὴν θέσιν σχολῶν και ἐκκλησιᾶς ἀπήντησαν οὗτοι ὅτι συντηροῦνται ταῦτα διὰ τῶν συνδρομῶν τῶν έν Συνασῶ και Σταμποῦλ πατριωτῶν και τῶν προσόδων ὀλίγων κοινοτικῶν κτημάτων, ἀνέφερεν και τὴν

Ὁ Φερὶδ Πασᾶς παρέμεινε τρεῖς ἡμέρας εἰς Συνασόν. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ διοργανώθησαν ἔσπερίδες, χοροὶ ὁ δὲ Μέγας φιλοξενούμενος ἠπόρει διὰ τὴν πρόδοον και τὸν πολιτισμὸν τῶν Συνασιτῶν. Ἀπερχόμενος δὲ ἀπεκόμισε τὰς καλυτέρας έντυπώσεις ἀπὸ τὴν ὀλιγοήμερον έν Συνασῶ φιλοξενίαν του και συνέστησεν εἰς τὸν τότε ὑποδιοικητὴν νὰ ενδιαφέρεται διὰ τὴν Συνασόν και νὰ προβαίνη εὐνοϊκῶς εἰς τὴν λύσιν κάθε ζητήματος ἀφορῶντος τὴν διοίκησιν τῆς πατρίδος μας.

σπάνιν τῶν κερματίων και τὴν ἀναγκαστικὴν χρῆσιν μικρῶν χαρτονομισμάτων τοῦ ένδὸς γροσίου τῶν 20, 10, 5 παράδων ἐκδιδομένων παρὰ τῆς κατὰ καιρὸν Ἐπιτροπῆς και φερόντων τὴν σφραγίδα τῆς ἐκκλησίας ὡς φαίνεται και εἰς τὴν εἰκόνα.

Ὁ Νομάρχης συνέστησεν τὴν ἄμεσον ἄρσιν τῶν χαρτονομισμάτων αὐτῶν ὡς ἀντιβαιόντων πρὸς τοὺς νόμους τοῦ κράτους. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν ἐκκλησιῶν δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξεύρουν τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν διὰ νὰ τὰ ἀποσύρουν ἀμέσως ἀπὸ τὴν κυκλοφορίαν, ὁ ἀείμνηστος Χαράλαμος Σουλτανίδης, πρόεδρος τότε τῆς Δημογεροντίας κατέβαλε τὸ ἰσότιμον αὐτῶν λίρας χρυσᾶς ἑκατὸν και οὕτω ἀπεσύρθη τὸ έν κυκλοφορία χαρτονομισμα εὐρισκόμενον εἰς χεῖρας Συνασιτῶν και ξένων εἰς τὰ περίχωρα.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ ΣΙΝΑΣΟΥ

Ἐν Σινασῷ ὑπῆρχον διάφοροι Ἀδελφότητες σκοπὸν ἔχουσαι πρωτίστως τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας, τὴν περίθαλψιν ἀπόρων οἰκογενειῶν, ἀσθενούντων, καὶ τὴν ἀσκήσιν πάσης ἀγαθοεργίας. Καθὼς δὲ ἤμπορῶ νὰ ἀπομνημονεύσω, ἦσαν αὐταὶ αἱ ἐξῆς :

- 1) Τὰ ἀδελφᾶτα τῶν Σχολῶν Ἀρρεναγωγείου καὶ Παρθεναγωγείου.
- 2) Ἀδελφότης « Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος ».
- 3) Ἀδελφότης « Ἡ Πρόοδος ».
- 4) Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος Σινασοῦ.
- 5) Φιλανθρωπικὴ Ἀδελφότης « Ἐλεος ».
- 6) Ἀδελφότης τῶν ἁγίων Πάντων.
- 7) Ἀδελφᾶτον τῶν Κυριῶν καὶ λοιπά.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς δράσεως αὐτῶν ἐλειτούργησαν ἅπαντα κανονικῶς καὶ προσέφερον σημαντικὰς ὑπηρεσίας, μὴ ὑπαρχούσης ὅμως ἐπισήμου κρατικῆς ἀδείας διὰ τὴν σύστασιν οὐδενὸς ἐξ αὐτῶν, διελύθησαν βαθμιαίως, αἱ δὲ περιουσίαι αὐτῶν περιῆλθον εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Μονῆς Ἁγίου Νικολάου.

Ξ Ε Ν Ω Ν

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς τοῦ χωρίου ὑπῆρχε λιθόκτιστος ξενὼν (χάνι), ἀναγεθὲς τῷ 1869 δαπάνῃ τοῦ ἀειμνήστου Χρήστου Λ. Φεγγαρίνα, προοριζόμενος ὅπως δέχεται πρὸς διανυκτέρευσιν ἐπὶ πληρωμῇ τοὺς πρὸς πώλησιν τῶν προϊόντων των ἐκ τῶν περιχώρων ἐρχομένους ξένους.

ΚΑΖΙΝΟ - ΛΕΣΧΗ

Οὕτως ὠνομάζετο τὸ κοινοτικὸν Καφενεῖον Ἀναγνωστήριον τὸ ὁποῖον ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς. Ἐσύχναζον ἐν αὐτῷ πρὸ πάντων οἱ ἐκ Σταμποῦλ ἐπιστρέφοντες νέοι, ὅπως διέλθωσι πλησίον τῶν οἰκογενειῶν των χρονικὸν τι διάστημα.

Δὲν ἀπεκλείοντο βεβαίως αὐτοῦ καὶ οἱ γέροντες, καθότι ἀπετέλει τὸ ἐντευκτήριον τῶν μελῶν τῆς Δημογεροντίας ἣτις συνεζήτει ἐκεῖ προπαρασκευαστικῶς διάφορα κοινοτικὰ ζητήματα.

Κάτωθι τοῦ καζίνου ὑπῆρχον ἐπιτὰ καταστήματα ἐνοικιαζόμενα εἰς ἐπαγγελματίας. Ἐντὸς τῆς περιοχῆς τοῦ Καζίνου ὑπῆρχε κοινοτικὸν φαρμακεῖον μετὰ προχείρου κλινικῆς. Εἰς περίοπτον θέσιν τοῦ φαρμακείου ὑπῆρχεν προθήκη διαφόρων ἰατρικῶν ἐργαλείων, χρησίμων ἰδία διὰ τὰς δυστοκίας, δωρηθέντων ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Χαραλάμπους Πατρικιάδου.

Ἄπαντα τὰ ἐνοίκια τοῦ καζίνου καὶ τῶν παραρτημάτων μετεβιβάζοντο εἰς τὴν Ἐφορείαν πρὸς ὄφελος τῶν Σχολῶν.

ΛΟΥΤΡΩΝ

Κείμενος εἰς τὴν συνοικίαν Γαβρᾶ ἐκτίσθη τῷ 1893 διὰ δαπάνης τῆς Κοινότητος ἐκ τῶν περισσευμάτων διαφόρων διαλυθεισῶν ἀδελφοτήτων. Ἐκτὸς τοῦ προορισμοῦ του ἐχρησίμευεν καὶ πρὸς ἀποκλειστικὴν χρῆσιν τῶν κατοίκων, ἐναλλάξ δι' ἕκαστον φύλον καὶ ἔθεσε τέρμα εἰς τὰς ὑπὸ πρόσχημα λούσματος ἀδικαιολογήτους μεταβάσεις πολλῶν εἰς τὰς γειτονικὰς πόλεις. Ἐξυπηρετήθη δὲ κυρίως ἠθικὸς σκοπός.

Ὁ μακαρὶα τῆ λήξει κοινοτικὸς ἰατρός Γ. Ἀντωνιάδης, ἀναφερόμενος ἐπὶ τῇ « Εἰκοσιπενταετηρίδῃ » τοῦ ἐπίσης μακαρ. Ἄν. Ἀγγελίδου καὶ λόγον ποιούμενος περὶ ἀφροδισιακῶν νοσημάτων ἐν Σινασῷ προσερχομένων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τοῦ συγχρωτισμοῦ Σινασιτῶν μετὰ τῶν Πρεσκοπιέων πιστεύει μὲ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ λουτρῶνος τούτου εἰς τὴν αἰσθητὴν ἐλλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θυμάτων.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ἡ Σχολή τοῦ Ἀρρεναγωγείου ἐπροικίσθη ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Σεραφεῖμ Ν. Ρίζου διὰ πλουσίας βιβλιοθήκης χιλίων πεντακοσίων περίπου τόμων διαφόρων συγγραμμάτων.

Κειμήλιον τῆς βιβλιοθήκης ἐθευρεῖτο χειρόγραφον Εὐαγγέλιον ἐπὶ μεμβράνης, ἀντίκον εἰς τὴν δεκάτην ἑκατονταετηρίδα, καὶ Σιγίλλιον τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε΄, ἐκδοθὲν συνοδικῶς ἐν ἔτει 1821 καὶ προτρεπόμενον τὰ τῆς οἰκονομικῆς ρυθμίσεως τῶν ἐκπαιδευτηρίων Συνασοῦ.

Ἡ μὲν βιβλιοθήκη τῆς ὁποίας ὑπεύθυνος φύλαξ ἦτο ὁ κατὰ καιρὸν διευθυντῆς τῆς Σχολῆς, διεσώθη μέχρι τῆς ἀνταλλαγῆς, ὅτε καὶ ἐπιμελῶς περιεσυνελλέγη καὶ μετεκομίσθη εἰς τὸν Πειραιᾶ, παραδοθεῖσα εἰς τὴν ἐκεῖ ἐδρεύουσαν ἐφορίαν, τὸ δὲ Εὐαγγέλιον ἐξεποιήθη ὑπὸ τῆς ἐν Σταμποῦλ ἐφορείας τῆ . . .

Τὸ σιγίλλιον δὲ μετακομισθὲν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐνταῦθα ἐφυλάσσετο ἐπὶ ἀρκετὸν ἐν τῇ ἰδιατέρῳ χρηματοκιβωτίῳ μας τοῦ Τραπεζιτικοῦ ἰδρύματος Χρῆστος Χ΄ Ἰωσήφ καὶ Ἡλίας Π. Μακρόπουλος, κατὰ τὴν ὁδὸν Μπαλοῦκ Παζάρ τῆς Πόλεως, ὅποτε παραληφθὲν ὑπὸ τῆς ἐφορείας Συνασοῦ ἀπεστάλη εἰς Πειραιᾶ εἰς τὴν ἐκεῖ ἐδρεύουσαν Ἐφορίαν. Τούτου ἔκδοσιν βλέπει τις εἰς τὰς σελίδας 42·46 τοῦ Λευκώματος Συνασοῦ.

ΒΟΥΝΟ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Εἰς ὠριαίαν ἀπόστασιν τῆς κωμοπόλεως Συνασοῦ ὑπάρχει ὑψηλὸν βουνὸν καλούμενον « Βουνὸ τῆς Παναγίας, ἔχον σχῆμα τραπέζης μὲ λιθόκτιστον ἐκκλησιάκι τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου, πανηγυρίζον τὴν 8ην Σεπτεμβρίου. Ἐβδομάδα δλόκληρον πρὸ τῆς ἑορτῆς συνέρρου ἐκεῖ πολλοὶ ἐκ τῶν κατοίκων προπάντων οἱ ἐκ Σταμποῦλ ἐρχόμενοι νέοι, καὶ κατεσκίνωνον παρὰ τὰς κορυφὰς τοῦ βουνοῦ, ὅπου ὑπῆρχον λελατομημένα ἐντὸς τῶν θράχων εὐρύχωρα ἄντρα (δωμάτια). Διέμενον δὲ εἰς αὐτὸ μέχρι τῆς ἐπιούσης τῆς πανηγύρεως, διασκεδάζοντες, χορεύοντες καὶ εὐωχούμενοι μὲ πλήρη ἔννοιαν τῆς ἀγνότητος τῶν ἡθῶν ποῦ ἐπεκράτουν εἰς ἐκείνους τοὺς καιροὺς. Εἰς τοσαύτας συγκεντρώσεις καὶ εἰς ὄλας τὰς ἐξοχικὰς πανηγύρεις ὅπου ἡ εὐθυμία ἐφθανε πολλάκις τὸ κατακέρυφον, οὐδέποτε ἐσημειώθη παρέκκλισις τῆς εὐθείας ὁδοῦ.

Ἐν συνδυασμῷ μὲ τὸ τερπνὸν τῆς τοποθεσίας ἡ ὁποία ἐνέπνεε τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν γενέτειραν γῆν, καὶ παρεκίνει πρὸς τὰ καλὰ ἔργα, ἡ ἑορτὴ ἐπεσφραγίζετο μὲ θεατρικὴν παράστασιν πρὸς ὄφελος τῶν σχολῶν, τὴν ὁποίαν κατήρτιζον ἡ νεολαία τῆς χώρας, καὶ διὰ τὴν παρακολούθησιν αὐτῆς ἐσημειοῦτο γενικὴ ἔξοδος τῶν Συνασιτῶν εἰς τὸ Βουνὸ τῆς Παναγίας τὴν 8ην Σεπτεμβρίου. Ἀπετέλει δὲ ἡ παράστασις αὐτὴ τὸ κοσμικώτερον γεγονός τοῦ ἔτους μέχρι τοῦ 1905, ὅπότε καὶ ἔπαυσε πλέον νὰ γίνεταί.

Κατὰ συνήθειαν ἣτις ἐπεκράτησεν νὰ ἄδεται τὸ γνωστὸν ᾄσμα « Εἰς τὸ βουνὸ ψηλὰ ἐκεῖ », παραθέτω τοῦτο δλόκληρον μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ ποιητῆς του δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἔχη ἰδανικωτέραν πηγὴν ἐμπνεύσεως, παρά, τὸ ἡμέτερον βουνόν.

Ἄσμα ἀδόμενον ἐν ταῖς Σχολαῖς καὶ κατὰ τὴν πανήγυριν τῆς ἑορτῆς.

Εἰς τὸ βουνὸ ψηλὰ ἐκεῖ, εἶναι ἐκκλησιά ἐρημικὴ

Τὸ σήμαντρό της δὲν κτυπᾷ, δὲν ἔχει ψάλι' οὔτε παππᾷ.

Ἐνα κανδηλι θαμπερὸ, κι' ἕνα πέτρινο σταυρό.

Ἐχει στολίδι μοναχό, τὸ ἐκκλησιάκι τὸ φτωχό.

Ἄλλ' ὁ διαβάτης σὰν περνᾷ, στέκεται καὶ τὸ προσκυνᾷ

καὶ μὲ εὐλάβειαν πολλὴ τὸν ἄσπρο του σταυρὸ φιλεῖ.

Ἐπάνω στὸ Σταυρὸν ἐκεῖ, εἶναι εἰκόνα μυστικὴ,

μ' αἷμα τὴν ἔβαψε ὁ Θεός, καὶ τὴν λατρεύει ὁ λαός.

Γ Ε Φ Υ Ρ Α

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς κοινωνικῆς ἐξελίξεως τῆς Σινασοῦ, ὅλως ἰδιαιτέρως τιμητικὴ μνεῖα ὀφείλεται εἰς τὸν ἀείμνηστον κ. Βασίλειον Μαράσογλου διὰ δαπάνης τοῦ ὁποῖου ἐκτίσθη τῷ 1865 ἡ γέφυρα «Μαράσογλου» καλουμένη.

Συνδέσασα αὕτη τὰς δύο συνοικίας Γαβρᾶ καὶ Γενῆ Μαχαλέ, ἐγγὺς τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξι-
αρχῶν, διευκόλυνασα μεγάλως κατὰ τὸν χειμῶνα τὴν συγκοινωνίαν, συνετέλεσε κατὰ πολὺ εἰς τὴν πρόδον τῆς χώρας.

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟΝ

Κάτωθι τοῦ Καζίνου, ἔκειτο τὸ δημαρχιακὸν κτίριον, κτισθὲν κατὰ τὰ ἔτη τοῦ πρώτου παγ-
κοσμίου πολέμου, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπέπρωτο δυστυχῶς νὰ ἐδρεύσῃ καὶ ἡ ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ἐπιτροπή.

ΣΦΑΓΕΙΟΝ

Ὡς ἐκδήλωσις μερίμνης διὰ τὴν υγιείαν τοῦ τόπου δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ ἰδιαιτέρα προσοχὴ ἡ
ὁποία κατεβάλλετο ὡς πρὸς τὰ σφαζόμενα ζῶα.

Ἐπὶ τῆς κοινοτικῆς Σφαγείου ὀλίγον ἀπέχον τῆς ἀγορᾶς πληροῦν ὅλους τοὺς υγιεινοὺς ὅρους.
Ἐτηρεῖτο αὐστηρότατα δὲ ἡ ὑποχρέωσις ὅπως τὰ μὲν αἵματα παρασύρονται ὑπὸ τοῦ ὑπογείου ρέοντος
ρυακίου, τὰ δὲ ἀπορρίματα θάπτονται κατὰ τὸ δυνατόν ὑπὸ τὸ χῶμα, ἀφοῦ καλυφθοῦν δι' ἀσβέστου
πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κακοσμίας.

ΣΗΡΟΤΡΟΦΕΙΟΝ

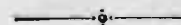

Μέλη τινα τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἱεράς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των ὅπως
αὐξήσουν τοὺς πόρους τῶν κατοίκων διὰ τῆς ἐπιδόσεως εἰς νέον κλάδον, τὴν σηροτροφίαν, ἐπέδιωξαν νὰ
διαδώσιν τὴν καλλιέργειαν τῆς συκομωρέας, καὶ ἀνήγειραν πρότυπον σηροτροφεῖον, εἰς τὸ ἀπέναντι τῆς
Μονῆς Ἁγίου Νικολάου ὑψωμα ἰδίαις δαπάναις.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἔδαφος τῆς Σινασοῦ δὲν ἀπεδείχθη πρόσφορον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δέν-
δρων τῆς συκομωρέας, ἡ εὐγενὴς αὕτη προσπάθεια ἔμεινεν εἰς τὰ σπάργανά της.

Εἰς τοῦ Σηροτροφείου τὴν ἴδρυσιν ἔδωκεν ἀφορμὴν ἡ εὐγενὴς πρωτοβουλία τοῦ μακαρίτου Ι.
Ἀρχελάου καὶ τινων ἄλλων οἵτινες βολιδοσκοποῦντες μὲ τὴν εὐρείαν καὶ ἐμπορικὴν αὐτῶν διάνοιαν ἔδα-
φος πρὸς ἐμπορικὴν καὶ βιοτεχνικὴν διέξοδον εἰς τοὺς κατοίκους χωρὶς νὰ ἐκπατρίζωνται οὗτοι, ἴδρυσαν
ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ι. Ἀρχέλαος καὶ Σία ἀνώομιον μετοχικὴν Ἐταιρίαν ἣτις ἀρξαμένη τοῦ ἔργου ὑπο-
τὴν διεύθυνσιν τοῦ μακαρίτου Γ. Κυπριανίδη ἀπησχόλησεν ἐξ' ἀρχῆς ἱκανὰς ἐργατικὰς χεῖρας. Πλήν
ὅμως ὁ βίος τῆς ἐπιχειρήσεως ἦτο πολὺ βραχύς. Τὸ αὐτὸ εἶχε συμβῆ καὶ πρότερον μὲ τὴν ἴδρυσιν κατὰ
τὸ ἔτος 1900 καὶ ταπητουργικῆς ἐταιρίας ἣτις διὰ τὸν ἕνα ἢ ἄλλον λόγον ἐπίσης διελύθη καὶ αὕτη
συντόμως.

ΒΡΥΣΕΙΣ

Ὁλη ἡ Σινασὸς ὑδρεύετο ἀπὸ τὴν πηγὴν τῆς Γοργολῆς, διωχετεύετο δὲ τὸ ὕδωρ διὰ πηλίνων
σωλήνων εἰς τὰς τέσσαρας συνοικίας ἐκάστη τῶν ὁποίων εἶχεν ἀνά δύο ἢ τρεῖς βρύσεις.

Τὸ σύστημα αὐτὸ τῆς ὑδρεύσεως χρονολογεῖται ἀπὸ τὸ 1800, ἀρχαιότερον δὲν φαίνεται νὰ
ὑπῆρχον βρύσεις εἰς τὴν Σινασόν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην φημολογεῖται ὅτι διήλθεν ἐκ Σινασοῦ

ὕπουργός τις τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους Σαΐτ Μουσταφᾶ Πασσᾶς καλούμενος. Οὗτος ἰδὼν τὸ ἄνυδρον τῆς χώρας, παρακληθεὶς δὲ καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων μετέφερε τὸ πρῶτον αὐτὸς ἰδίαις δαπάναις ἐκ τῆς Γοργολῆς πηγῆς πόσιμον ὕδωρ, καὶ διωχέτευσεν αὐτὸ εἰς τὴν Σινασὸν εἰς ὀκτὼ ἢ δέκα θρύσεις, πρὸς μεγάλην ἀνακούφισιν τῶν κατοίκων.

Τὸ εὐεργέτημα τὸ ἀπαθανατίζουσι αἱ ἐπὶ τῶν θρύσεων μας μαρμάριναι ἐπιγραφαί.

Δυστυχῶς σήμερον δὲν σώζεται οὔτε μία τοιαύτη, δεδομένου ὅτι κατεστράφησαν οἱ ἀγωγοὶ μέχρι τῆς πηγῆς. Οἱ παραμείναντες γείτονές μας μὴ διαθέτοντες οὔτε τὰ χρειώδη, οὔτε τὰ συνεργεῖα, οὔτε τὸ ἀπαιτούμενον χρῆμα ἐγκατέλειψαν αὐτὰς εἰς τὴν τύχην των.

Ὅλα τὰ προαναφερθέντα κοινοτικὰ ἰδρύματα ἐκτίσθησαν, ἀνεκαινίσθησαν ὑπὸ τῶν φιλοτίμων καὶ φιλομούσων πατριωτῶν διὰ κοινῆς δαπάνης τῶν κατοίκων, οἵτινες ἅπαντες προσέφερον τὸ κατὰ δύναμιν, μὴ ἐξαιρουμένου τοῦ ὀβολου τῆς χήρας. Ἐξαιρουμένων καὶ μόνον ἐπωφελουμένων τῶν γειτόνων μας Τούρκων.

ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ

Ἐν Σινασῷ κατ' ἔτος ἐγένοντο ἐκλογαὶ δημογεροντίας ὑπὸ τῶν κατοίκων καὶ ἐξελέγετο ὀκταμελῆς δημογεροντία, ἐνίοτε ἐν μέσῳ φωνασκιῶν, λογομαχιῶν καὶ κομματικῶν διαιρέσεων, ὁμοίων τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ μὴ διαφερουσῶν κατὰ πολὺ ἐκείνων.

Ἡ ὀκταμελῆς αὕτη Δημογεροντία ἀνεφέρετο δι' ἐπισήμου ἐκθέσεως (Μαζμπατά), ἐπιτιδομένης δι' ἰδιαίτερου ἀπεσταλμένου εἰς τὴν ὑποδιοίκησιν Ἀραβισσοῦ ἄλλοτε, ἐσχάτως δὲ εἰς τὴν ὑποδιοίκησιν Οὐργκιούπ, ἡμισίαν ὥραν ἀπέχουσαν τῆς Σινασοῦ, πρὸς ἐπικύρωσιν, καὶ ἀναγνώρισιν τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀρχῶν τοῦ τόπου,

Ἡ Δημογεροντία μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἐπικύρωσιν ἀναλαμβάνουσα καθήκοντα ἦτο ὑπεύθυνος διὰ τὴν τάξιν καὶ ἡσυχίαν τοῦ τόπου, ὑπερησπίζετο τὰ συμφέροντα τῶν κατοίκων καὶ ἔλυε τὰς διαφοράς των, χρησιμεύουσα καὶ ὡς εἰρηνοδικεῖον συμβιβάζουσα τὰς ἐκάστοτε ἀναφυομένας μεταξὺ τῶν ἐγγχωρίων προστριβὰς καὶ μόνον ἐν ἐναντία περιπτώσει, ἐπέτρεπε τὴν μετάβασιν τῶν διαδίκων εἰς τὴν ὑποδιοίκησιν Οὐργκιούπ, διώριζε τὰς ἐπιτροπὰς τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὴν ἐφορείαν τῶν σχολῶν, διενήργει δὲ ὑπευθύνως καὶ τὸς εἰσπράξεις τῶν κυβερνητικῶν φόρων.

Ἡ Ἐφορεία εἶχε καθῆκον νὰ προσλαμβάνη διδασκάλους καὶ διδασκαλίτσας, νὰ πληρῶνῃ τοὺς μισθοὺς αὐτῶν, ἐπιβλέπη τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος καὶ τοῦ διδαχθησομένου ἀναλυτικοῦ τοιούτου.

Σημειωτέον ὅτι οἱ ἔφοροι τῶν σχολῶν μετὰ τῆς μεγαλειτέρας προθυμίας ὑπεδέχοντο τοὺς ἐκάστοτε πρὸς ἔλεγχον τῶν προγραμμάτων ἐρχομένους ἐπιθεωρητὰς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, ὑποδεικνύοντες πρὸς αὐτοὺς μετὰ λεπτότητος τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ ἀποταθῶσι πρότερον εἰς τὴν Μητρόπολιν Καισαρείας, παρὰ τῇ ὁποία ἐγκαίρως ἀπεστέλλοντο ἀντίγραφα τῶν προγραμμάτων.

Καὶ οἱ μὲν ἐπιθεωρηταὶ θεωρούμενοι ξένοι τῆς Κοινότητος εὐωχοῦντο ἐπὶ τινὰς ἡμέρας παρὰ τινι οἰκίᾳ, καὶ ἐλάμβανον τὴν πρὸς τὴν μητρόπολιν Καισαρείας ἄγουσαν, ὁπόθεν κατατοπιζόμενοι ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε μητροπολίτου περὶ τῶν προγραμμάτων, ἀνεχώρουν, κομίζοντες τὰς καλλιτέρας τῶν ἐντυπώσεων.

ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

Δίς τοῦ ἔτους ἐδίδοντο ἐν Σινασῷ θεατρικαὶ παραστάσεις, ὑπὸ ὀμίλου διδασκάλων καὶ νέων ἐρασιτεχνῶν. Ὑπῆρχον κατάλληλα σκηνικά, ἐνδυμασίαι καὶ τὰ παρόμοια συναφῆ ἐξαρτήματα.

Ἡ ἐν Σταμποῦλ ἐδρεύουσα ἀντιπροσωπεῖα τῆς ἐφορείας διωργάνωνεν ἐπισης ἐνταῦθα θεατρικὰς παραστάσεις εἰς διάφορα θέατρα τῆς Πύλεις, πρὸς ὄφελος πάντοτε τῶν Σχολῶν καὶ πρὸς κάλυψιν τοῦ τυχόντος ἐλλείμματος αὐτῶν καὶ πάντοτε ὑπὸ τὴν προστασίαν ἐνὸς ἐκ τῶν εὐποροῦντων τῆς χώρας

τῆ ἀδείᾳ ἐννοεῖται τῶν Κυβερνητικῶν ἀρχῶν καὶ ἐνεργεία τοῦ μακαρίτου Συμεῶν Χριστοφορίδου (Συνασίτου ἱατροῦ τῆς ἀστυνομίας Σταμπούλ).

Ἄπαντα τὰ προαναφερθέντα ἱστορικὰ κειμήλια, ἦτοι ἐκκλησίαι, σχολεῖα, μοναί, γέφυραι, κατοικίαι, τοποθεσίαι καὶ λοιπὰ παραμένουν ζωντανὰ εἰσέτι εἰς τὴν μνήμην μας καὶ θὰ παραμένουν εἰς πάντας τοὺς ἐπιζήσαντας ἐκ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀνεξάλειπτα μέχρι τῆς ἐκλείψεως τῆς παρούσης γενεᾶς.

Ο ΕΚΠΑΤΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΙΝΑΣΟΥ ΗΤΟΙ Η ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ

Ἀκολουθοῦντες πάντας τοὺς ἐκ Μ. Ἀσίας ὁμογενεῖς, οἱ ὅποιοι μὲ σπαραγμὸν καρδίας ἐγκατέλειπον τὸ πατριὸν ἔδαφος καὶ ἔφευγον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπεβιβάσθησαν ἐκ τοῦ λιμένος Μερσίνης ἐπὶ πλοίων καὶ οἱ ἡμέτεροι πατριῶται Συνασίται κατέφθασαν περὶ τὰς 150 - 200 οἰκογενεῖας ἀριθμούμενοι, εἰς Πειραιᾶ.

Ἐκεῖ ἔτυχον τῶν πρώτων περιθάλψεων ἐκ μέρους τῶν ἀπὸ πολλοῦ ἐγκατεστημένων συμπατριωτῶν, οἵτινες εἶχον ὀργανώσει προσωρινὴν ἐπιτροπὴν.

Προχωροῦντος τοῦ κυβερνητικοῦ προγράμματος τῆς ἀποκαταστάσεως προσφύγων, διὰ τὴν Σινασὸν εἶχε παραχωρηθῆ ἐν λευκῇ ἡ ἐκλογή τοῦ τόπου τῆς ἐγκαταστάσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἐκπατρισμός σημαίνει καὶ καταρράκωσιν τῆς ἐννοίας τῆς Πατρίδος καὶ εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φυγαδεύεται ἡ ποθητὴ ὁμόνοια καὶ σύμπραξις, δι' αὐτὸ, ὡς τοιαύτη ἐγκατάστασις προτιμήθη ἡ ἐπὶ τῆς νήσου Εὐβοίας, παρὰ τὴν Ἰστιαιᾶν (Ξηροχώριον) γεωργικὴν περιοχὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀποικισθεῖσαι εὐάριθμοι οἰκογένειαι ἔδωκαν τὸ προσφιλὲς ὄνομα «Σινασὸς» πρὸς παρηγορίαν καὶ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς παλαιᾶς πατρίδος, καὶ διὰ τὴν στέρησιν τῶν συμπατριωτῶν, οἵτινες εὗρον ἀλλαχοῦ τόπον ἀποικισμοῦ.

Ναὸς ἀνεγερθεὶς ἐν τῇ νέᾳ αὐτῇ Σινασῷ δι' ἐκδαπανήσεως κοινοτικοῦ χρήματος καὶ διὰ χορηγίας φιλογενῶν συμπατριωτῶν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Νικολάου συγκεντρώνει ἤδη τὰς εὐλαβεῖς σκέψεις ὄλων τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς διεσπαρμένων Συνασιτῶν. Ἀναπολοῦντες ὅτι αἱ πέριξ τοῦ ναοῦ τούτου συσπειρωθεῖσαι οἰκογένειαι ἀριθμοῦνται σήμερον δυστυχῶς εἰς δεκάδας, ἅς εὐχηθῶμεν ὅτι θὰ ἔλθῃ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἡ Νέα ἐν Ἑλλάδι Σινασὸς θὰ γνωρίσῃ τὴν ἀκμὴν τὴν ὁποίαν ποθοῦμεν. Θὰ εἶναι πολὺ ἀποκαρδιωτικὸν νὰ ἀνάλογισθῇ τις ὅτι τὸν ἐκπατρισμὸν καὶ τὴν φυγὴν ἠκολούθησεν ὁ διασκορπισμός.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ὅπως οἱ φιλοπάτριδες κάτοικοι τῆς ἐν τῇ Νήσῳ Εὐβοίᾳ Νέας Σινασοῦ, τὴν ὁποίαν ἀποίκισαν διὰ τῆς καρτερικῆς καὶ ἀκαταδάμαστου αὐτῶν προσπαθείας, καὶ ἡ ὁποία προορίζεται ὅπως διαωνίση τὸ ὄνομα τῆς ἀληθμονήτου γενετεῖρας μας, διέσωζον καὶ τὰ ἐπὶ μέρους ὀνόματα ἐκάστης συνοικίας, ἐπωνομάζοντες ὁδοὺς τινὰς τῆς Νέας Σινασοῦ, μὲ ὀνόματα τῶν συνοικιῶν τῆς Παλαιᾶς, ἦτοι ὁδὸς Λουλᾶ, ὁδὸς Γαβρᾶ, ὁδὸς Καπάλου κ. τ. λ.

Τάπης ταπητουργικῆς ἐταιρείας «Σινασοῦ»
διαλυθείσης ἐν ἔτη 1902

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΣΙΝΑΣΟΥ ΕΙΣ ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
ΚΑΙ ΤΑΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς ἐκείνους χρόνους ὅποτε ἔπαυσε πλέον ὁ ἐχθρικός ἐκείνος καὶ λυσσώδης ἀγὼν διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ Πατρίου ἐδάφους, ἤρχισεν ἄλλος ὀξύτερος καὶ σκληρότερος διὰ τὴν περιφρούρησιν γλώσσης, θρησκείας, τιμῆς καὶ περιουσίας. Εἰς τὰς ἐπομένας σελίδας ὅπου παραθέτω τὸ ἐκδεδομένον δημῶδες ἄσμα «Τρεῖς Ἄρχοντες» καὶ τὴν ἀνέκδοτον ἀφήγησίν μου «Σαχπάζ ἀγᾶ» ἐκ τῶν ἐξιστορουμένων ἐν αὐτοῖς δύναται τις νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν ὑπὸ ποίας συνθήκας ἔζησαν οἱ ἐκεῖ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ κάτοικοι, ὅπου καὶ λόγῳ τῶν ἀποστάσεων καὶ τῶν πρωτογόνων μέσων συγκοινωνίας ἢ κυβερνητικῆ πυγμῆ ἢ ἐβράδυνε νὰ ἐπιπέσῃ ἐναντίον τῆς αὐθαιρεσίας ἢ ἔπιπτε χαλαρά, ὑπέστησαν ἀφαντάστους δηώσεις, διωγμούς, ἀρπαγὰς περιουσιῶν. Τοῦτ' αὐτό, διῆγον πράγματι ἐπὶ γενεᾶς ὀλοκλήρους θίον μαρτυρικόν.

ΤΟ ΔΗΜΩΔΕΣ Ἀσμα

ΤΡΕΙΣ Ἀρχοντες

Τρεῖς ἄρχοντες καθοῦντανε
σ' ἓνα καλὸ τραπέζι
ὁ εἰς καυκιῶταν τ' ἄσπρα του
κι' ὁ ἄλλος τὴν φορεσιά του
καὶ ὁ Μαυροζῆς καυκιούντανε
τὴν καλή του.
Καλήμ' τὰ χίλια ξιάζητα,
τὰ μάτια δυὸ χιλιάδες
Καὶ τὸ λιγνό της τὸ κορμί τὴν Πόλιν ἀγοράζει
στάσου, στάσου κύρ Μαυροζῆ
στάσου καὶ μὴ καυκίεσαι
καλή σ' ἐν μπροστὰ σ' καλή
καὶ πίσω σὲ χαλάνει.
Ἐν ἄδικο τὸν ἔριξαν νὰ πάρουν
τὴν καλή του.
Πουλᾶ τὰ σπίτια τ' ὤμορφα
τ'ς αὐλαῖς μαρμαρωμέναις
πουλᾶ καὶ τὰ περβόλια του
τὰ μῆλα φορτωμένα.
Ἐπούλησεν, ἐπούλησεν καὶ τὰ μισὰ δὲν σῶθαν.
Ἄλλο τίποτα δὲν εἶχε, μόνον εἶχε τὴν καλή του
ἀπ' τὸ χέρι τὴν ἔπιασε καὶ στὸ παζάρ τὴν βγάζει
φάνην κι' ἓνας Γενίτσαρος
Μικρὸς Γενίτσαρᾶκος
Λάλει, λάλει, ἄϊ πουλητέ!
Καὶ τ' εἶναι ἢ τιμὴ της;

Ἀμέτρητα τὰ ἔβγαλε καὶ ἀφήφιστα τὰ δῶκεν
τὰ γιόμισε στὸν κόρφο του
κλαίει καὶ παραμένει
Γυρνᾶ, τρανάει πίσω του
γιὰ νὰ δῆ τὴν καλή του
— Ἄχ! στά! ἄχ! στά! Γενίτσαρε!
στά νὰ σὲ παραγγείλω
μὴ τὴν φιλᾶς ἐντρέπεται,
μὴ τὴν τοιμπᾶς φοβάται!
Μὴ σφίγγεις τὰ δακτύλιά της
λιγνᾶνται καὶ διπλοῦνται
Ἐκείνη ὅταν φιλιούντανε ὁ ἥλιος ἐκρυβούνταν
ἐκείνη ὅταν τοιμπιούντανε
τ' ἄστρα ἀγματοῦσαν,
ἔλα ἐσὺ ξανθὴ κόρη,
ἔλα νὰ ρωτηθοῦμε
Πές μου ἐσὺ ἄϊ κορασιά ἀπὸ τί γένος εἶσαι;
— Ἦταν ἡ μάννα μου Κλέπαρη
καὶ ὁ κύρης μου Τουλκέρης
εἶχα κι' ἓναν ἀδελφὸ Λουκᾶ παραβοκύρη.
Κάθησε καὶ τὴν ρώτησε καὶ βγαίν' ἡ ἀδελφή του!
— Ἐγὼ ἂν σ' ἐφίλησα πάντα τ' ἀδέλφια παίζουν
κι' ἐγὼ ἂν σὲ ἐτσίμπησα
ἄς εἶν' ἡ ἁμαρτία μου.

ΣΑΧΠΑΖ ΑΓΑΣ

Ἐν Σινασῶ κατὰ τὰ τέλη τοῦ 17ου αἰῶνος ὑπῆρχε κάποιος βάρβαρος, κάποιον ἀνθρωπόμορφον τέρας φέρον τὸ ὄνομα Σαχπάζ ἀγάς, ἴσως Γενίτσαρος.

Ἀπὸ στόματος εἰς στόμα ἔφθασε μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ἡ παράδοσις διεγείρουσα τὴν ἀποτροπίασιν καὶ τὴν βδελυγμίαν ἀκόμη σήμερον δι' ὅσα περὶ αὐτοῦ ἐξιστοροῦνται. Πᾶς Σινασίτης ἐπιστρέφων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς, ἔπρεπε νὰ προσέλθῃ πρὸς αὐτὸν ἀπαραιτήτως, καὶ νὰ καταθέσῃ πρὸ τῶν ποδῶν του ὑπὸ μορφὴν δώρου τὸ μεγαλείτερον μέρος τῶν κερδῶν τὰ ὁποῖα ἀπεκόμιζε κατόπιν πολυετοῦς καὶ σκληρᾶς βιοπάλης ἐν τῇ ξένη.

Καθιερωμένον ἦτο ἐπίσης ὅπως ἡ προσφορὰ αὐτὴ γίνεται καὶ δι' ἰδιαιτέρας τελετῆς, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν δὲν ἔλειπον αἱ ἐδαφιαῖαι ὑποκλίσεις, τὸ φίλημα τῶν χειρῶν τοῦ τυρράνου καὶ τὰ παρόμοια ἀπαραλλάκτως καθὼς δικαίως ἐσυνειθίζετο νὰ γίνεται διὰ τοὺς ἐξ Ἱεροσολύμων ἐπιστρέφοντας προσκυνητάς. (*)

Οὐδεὶς τῶν κατοίκων ἠδύνατο νὰ ἔλθῃ εἰς γάμου κοινωνίαν ἐὰν δὲν ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τούτῳ συγκατάθεσιν.

Τὰ ἐπὶ τοῦ γάμου ἀνοσιουργήματα τοῦ θηριώδους ἐκείνου ἀναφέρονται μετὰ σπαραγμῶν καρδίας καὶ ὀρθώσεως τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς. Οἱ νεόνυμφοι, φέροντες τὸν γαμήλιον στέφανον, ἦρχοντο παρὰ τῷ Ἀγᾶ, προσεκύνουν αὐτὸν ἐδαφιαίως, ὁ γαμπρὸς ἀπεκάλυπτε τὴν νύμφην, πολλάκις παρέδιδε αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ τυρράνου ἐκείνου . . . καὶ ἀπῆρχετο διὰ νὰ ἐργασθῇ ἐπὶ τρεῖς καὶ πλέον ἡμέρας εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κυρίου τῆς τιμῆς αὐτοῦ!

Οἱ κάτοικοι, μὴ ἀνεχόμενοι βεβαίως τὸ τοιοῦτον, τὸ αἰσχος καὶ τὴν ἀτιμίαν, προέβαινον ἀκαταπαύστως εἰς σφοδρὰς διαμαρτυρίας ἐπιτοπίως καὶ ἐνεργείας διαφόρους πρὸς κατάπαυσιν τοῦ κακοῦ. Αὗται ὅμως οὐδέποτε ἐπέφερον τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα, βαρέως δὲ φέροντες τὴν αἰσχύνην ἔλαβον τὴν ἀπόφασιν ὅπως ὑπὸ ἄκραν ἐχεμύθειαν καὶ ἐνόρκως ἐνεργήσουν ὡς ἐξῆς:

Ἡμέραν τινα τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1694 τρεῖς καὶ μόνον ἐκ τῶν προυχόντων, τῶν ὁποίων ὁ εἰς ἐτύγγανε προπάππος μου, ἐκ μητρὸς, ὀνομαζόμενος Σαχνές, συνήλθον κρυφίως εἰς τὸ ὑπὸ τὴν γέφυραν Μαράσογλου Πατὸ (Ληνὸς = Πατητῆρι σταφυλῶν) τοῦ ἰδίου, καὶ ἀφοῦ πρότερον ὠρκίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας Τριάδος, διέδωσαν ὅτι τὴν ἐπαύριον θὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ πλησιόχωρα πρὸς ἀγορὰν κτηνῶν χάριν ἐμπορίου καὶ ἀνεχώρησαν μὲ πᾶσαν δυνατὴν ταχύτητα διὰ τὴν βασιλεύουσαν. Ἐλθόντες ἐνταῦθα προσεταιρίσθησαν σημαίνοντα συμπατριώτην μας, Ταντιρτζῆν καλούμενον, ἐκ τοῦ ἐσναφίου τῶν ἐμπόρων ἐπὶ τῶν ἀλιπάστων ἰχθύων, ἔχοντα μεγάλην ἰσχὺν λόγῳ τῶν φιλικῶν σχέσεων μετὰ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ Καραβεζύρη ὀνομαζομένου.

Ἡ τετραμελής αὐτὴ ἐπιτροπὴ συνέταξεν ἀναφορὰν διεκτραγωδοῦσαν τὰ ἐν Σινασῶ τεκταινόμενα καὶ γενομένη δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Καραβεζύρη ὑπέβαλεν αὐτὴν εἰς τὸν Σουλτάνον Ἀχμέτ τὸν Β'. Ὁ Σουλτάνος μελετήσας αὐτὴν ἐπισταμένως καὶ πεισθεὶς ὅτι τὰ καταγγελλόμενα ἦσαν θάσιμα καὶ ἀδιάφυστα, ἀπεφάσισε ἐν τῇ μεγαλοθυμίᾳ του νὰ ἐξαλείψῃ τῷ ἐν τῇ Σινασῶ αἰσχος, τὸ στίγμα!

Διέταξε καὶ κατήρτισεν ἀπόσπασμα Ζαπτιέδων καὶ χωροφυλάκων μετ' ἀνακριτοῦ, καὶ δημίου, ἐφωδίασαν αὐτοὺς μὲ φερμάνιον ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ ὑπὸ διάφορον πρόφασιν τοὺς ἐξαπέστειλεν εἰς προορισμόν, μέλλοντας νὰ διέλθουν καὶ ἐκ Σινασοῦ. Φθάσαν τὸ ἀπέσπασμα εἰς Σινασὸν κατέλυσε ὡς εἴθισται παρὰ τῷ ἀγᾶ, γεγόμενον ἀντικείμενον μεγάλῃς καὶ πλουσίας φιλοξενίας παρ' αὐτοῦ, καὶ προσφέρον μεγάλον σεβασμὸν πρὸς τὸ πρόσωπόν του.

Κατὰ τὸ ὀλιγοήμερον διάστημα τῆς παρὰ τῷ ἀγᾶ φιλοξενίας κατώρθωσαν νὰ συλλέξουν τὰς

(*) Γνωστὸν εἰς ὅλους μας τυγχάνει ὅτι οἱ εὐποροῦντες Σινασίται ἐσυνήθιζον πρὸς ἐξιλέωσιν τῶν ἁμαρτιῶν νὰ μεταβαίνωσιν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ τὰς πρώτας ἐβδομάδας τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς διὰ τὸ Πάσχα. Ἐπανερχόμενοι ἐκεῖθεν μὲ τὸν τίτλον τοῦ Χατζῆ ἐγένοντο δεκτοὶ μὲ ἐκκλησιαστικὰς τιμὰς. ἦτοι μὲ ἱερεῖς ἐξαπτέρυγα, κωδονοκρουσίας, δοξολογίας ἐν τῷ Ναῶ ἀντιπροσφέροντες ὡς δῶρα διάφορα ἀγιοταφρικὰ ἐνθύμια λαμπάδας τοῦ ἀγίου Φωτός, εἰκονίσματα, κομβολόγια, Σταυροὺς καὶ διάφορα εἰς ἀνάμνησιν.

ἀπαιτούμενας πληροφορίας, ἐπιβεβαιωτικὰς τῆς καταγγελίας, καὶ ἀμέσως ὤρισαν ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς τὸν χρόνον τῆς ἐκτελέσεως, καθὼς ὤριζετο εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν φερμάνιον.

Ἐσπέραν τινὰ μετὰ τὸ δεῖπνον, ὅτε ἕκαστος ἔνιπτε τὰς χεῖρας καὶ προσεφέρθη ἡ λεκάνη καὶ εἰς τὸν ἀγᾶν καὶ ἔκλινεν οὗτος τὴν κεφαλὴν πρὸς αὐτήν, ὁ δῆμιος κατέφερεν ἀστραπιαίως ἰσχυρὸν κτύπημα πελέκεως κατὰ τοῦ τραχήλου τοῦ Σαχπάζ, τοῦ ὁποῖου ἡ κεφαλὴ πάραυτα ἐκυλίσθη εἰς τὴν λεκάνην.

Ἀκολούθως ἐμπήξας ὁ δῆμιος ἐπὶ αἰχμηροῦ κοντοῦ, περιέφερεν αὐτὴν θριαμβευτικῶς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τοῦ χωρίου, ἐπιδεικνύων δι' ἐτέρου κοντοῦ τὸ ἀνήρητὸν φερμάνιον καὶ διακηρύττων μεγαλοφώνως ὅτι τοῦτο γίνεται κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ Αὐθέντου πρὸς παραδειγματισμὸν τῶν λοιπῶν δερεβέηδων.

Κατὰ τὴν ἐκ Σινασοῦ εἰς βασιλεύουσαν ἐπιστροφὴν του, τὸ ἐκτελεστικὸν τοῦτο ἀπόσπασμα δὲν ἔπαυσε νὰ διακηρύττῃ τὸ γεγονός, καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν, καὶ νὰ ὑπενθυμίζῃ ὁποῖον τέλος καὶ ὁποῖα δικαία τιμωρία ἀναμένει τοὺς τοιούτους.

Ἐκτοτε καὶ χάρις εἰς τὸ πατρικὸν τοῦτο μέτρον ἐξέλειπον τὰ τοιαύτης φύσεως κακουργήματα καὶ οἱ βανδαλισμοί.

ΤΟ ΔΗΜΩΔΕΣ ΑΣΜΑ ΤΗΣ ΒΙΓΛΑΣ

Ἄγνωστον ποίας ἐποχῆς γεγονότα ἔδωσαν ἀφορμὴν νὰ συνταχθῇ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ τὸ Τραγοῦδι τῆς Βίγλας. Ἡ πάροδος τῶν αἰώνων κατὰ τὴν ὁποῖαν ἔχουν συσσωρευθῆ συμβάντα ἐπὶ συμβάντων δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ ὀρίσωμεν ἀκριβῶς χρόνον.

Ἡ ζωηρὰ ὄμως ἀνάμνησις ἐξαιρετικῶν περιστάσεων διέσωσε εἰς τὰς ἀπὸ στόμα εἰς στόμα λαϊκὰς παραδόσεις τὸ ἔξῃς.

Κατὰ τὴν συνοικίαν Καπάλου καὶ παρὰ τοῖς Βραχταῖς ὑπάρχει παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Βασιλίου, ἐντὸς τριωρόφου κρυσφυγέτου (κρυψῶνας) χρησιμεῦον ὅπως καταφεύγουν οἱ κάτοικοι κατὰ τὰς περιόδους ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν. Τοιαῦτα δὲ ὑπῆρχον ἄπειρα κείμενα εἰς τὴν περιοχὴν ἀπὸ τὸν Ἁγιὸν Νικόλαον μέχρι ταῖς Βραχταῖς κυρίως καὶ ἀλλαχοῦ.

Εἰς μίαν μοιραίαν ἐπιδρομὴν, ὁπότε ἀπὸ τοὺς κατὰ τόπους τεταγμένους φρουροὺς καὶ δὴ ἀπὸ τὸ Εὐβουνὸ εἰδοποιήθησαν οἱ κάτοικοι ὅτι προσήγγισεν ὁ ἐχθρὸς καὶ ἅπασα ἡ χώρα προσέτρεξε πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ κρυσφυγέτου, κατὰ κακὴν τύχην βραδυπορήσασα γραῖα τις γυνὴ ἠμπόδισε τὸ ἔγκαιρον κλείσιμον τούτου.

Κλείσιμον δὲ τοῦ κρυσφυγέτου ἀπετέλει τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς ἀσφαλείας αὐτοῦ, ἰδιαιτέρως μυστικὸν τοῦ ἀμυντικοῦ συστήματος τῆς τότε ἐποχῆς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς σωτηρίας τῶν καταφυγόντων εἰς αὐτό.

Ἐπρεπε νὰ γίνῃ ἡ ἀποτύλιξις τοῦ μονολίθου ἐγκώδους τροχοῦ troche ἔχοντος σχῆμα μυλόπετρας καὶ περιφέρειαν δυόμισι μέτρων καὶ ἡ προσαρμογὴ του εἰς τὸν λαξευτὸν αὐλακα ὅπως ἐρμητικῶς κλεισθῇ ἡ εἴσοδος τοῦ κρυσφυγέτου. Ἐπειδὴ δὲ καθὼς εἶπομεν δὲν ἐδόθη καιρὸς διὰ τὸ κλείσιμόν του, προλαβόντες εἰσώρμησαν οἱ ἵππεις ἐπιδρομεῖς καὶ κατέσφαξαν τὴν πρώτην βίγλαν, ὕστερον τὴν δευτέραν, ὁπότε ἡ τρίτη βίγλα ἐπλημμύρισε ἀπὸ τὸ αἷμα ποῦ ἐχύθη ποταμηδόν, ὥστε κατεπνίγησαν οἱ εἰς τὴν τρίτην βίγλαν εὐρισκόμενοι. Πηπηγμένον τὸ αἷμα σώζεται ἔτι ἐπάνω εἰς τὰ τοιχώματα τοῦ κρυσφυγέτου, καθὼς καὶ ἰδίως ὄμμασιν εἶδον αὐτὸ κατὰ τὴν τελευταίαν μου ἐν Σινασοῦ διαμονήν, ἦτοι κατὰ τὸ ἔτος 1913. Ἡ μὴ ἐξάλειψις τοῦ αἵματος ἐξηγεῖται ἐκ τῆς μὴ ὑγρᾶς ἀτμοσφαιρας εἰς τὴν ὁποῖαν δὲν κυκλοφορεῖ ἐπαρκὴς ἀήρ καὶ δὲν διεισδύουν ἠλιακαὶ ἀκτίνες.

ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΤΗΣ ΒΙΓΛΑΣ

Ἡ πάνω βίγλα πάρτηκεν ἢ κάτ' ἀποκοιμᾶται
ἢ μεσιανῆ, ἐστράγγισεν, παιδιά, τὸ Κάστρο πάρτην.

Πῆραν τὸ Κάστρο, πήραντο, πῆραν τὴν ἐκκλησιά μας
μὲ τετρακόσια σήμαντρα καὶ ἐξήντα καλογέρους.

Κλαμμός, δαρμός ποῦ γένηκεν ἐκείνη τὴν ἡμέρα
χάσεν ἢ μάννα τὸ παιδί καὶ τὸ παιδί τὴν μάννα».

Ἐκ παραλλήλου μὲ τὸ δράμα τοῦ πνιγμοῦ τόσων ὑπάρξεων ἐντὸς τοῦ αἵματος τῶν ἰδίων αὐ-
τῶν ἀδελφῶν ἢ λαϊκῆ μοῦσα εἶχεν ἀποθανάτισαι καὶ τοὺς ἡρωϊσμοὺς γενναίων πολεμιστῶν, ὅσοι ἐστέ-
κοντο ἀκλόνητοι φρουροὶ εἰς τὰ στρατηγικὰ σημεῖα, ὅπως εἰς τὸ Εὐβουνο ὁ «Γιαννάκης».

Περὶ τούτου ὁμιλεῖ τὸ κάτωθι δημῶδες τραγοῦδι :

«Ἐβράδυν' παληοβράδυν' καὶ ἥλιος ἔδυνε
καὶ ὄριος ὁ Γιαννάκης πάγ' στὸ Εὐβουνο
στ' ὀξύβουνο ὀπίσω ἔν' πηγάδι
ἐκεῖ ὁ Γιαννάκης, ἄχ! Γιαννάκη μου!
δεμένος, σκοτωμένος, ὀρηκείμενος
κι' ἀγγελοσκορπισμένος κι' ἀναγνώριστος
Γιαννάκη μ' ν' ἄχες μάννα, νᾶχες ἀδελφή
ἢ νᾶχες μιὰ Καλὴ νὰ σ' ἔκλαιγε
Γιαννάκη μ' ἢ Καλὴ ἐφάνη κι' ἔρχεται
μὲ δυὸ μαῦρα λιθάκια συχνοδέρνεται
Δὲν στῶλεγα Γιαννάκη μ' ἄχ! Γιαννάκη μου
στὸ πόλεμο μὴ θγαίνεις καὶ μὴ πολεμᾷς;

ὁ Τοῦρκος πονηρὸς εἶν' καὶ σκοτώνει σὲ
ὁ Τοῦρκος πονηρὸς εἶν' καὶ νύκτα πολεμᾷ
χίλιους Τοῦρκους 'σκοτώσα γιὰ τὸν Χριστὸ
κι' ἄλλους πεντακόσιους γιὰ τὴν Παναγιά.
'Εμέν' οἱ Τοῦρκοι ἐκούμπωσαν καὶ πιάσαν με
ὀλήμερα μὲ δέρνουν κι' ἀναστενάζουν με
τὴν νύκτα μ' ἐπιτάζουν εἰς τὰ κρῦα νερά.

Κόψαν τὰ βραχιόνια του ὡς τοὺς κόμπους του
ἐκόψαν τὰ ποδάρια του ὡς τὰ γόνατα ».

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ καταχωροῦμεν ἐνταῦθα καὶ ἕτερα τινὰ δημῶδη τραγοῦδια ληφθέντα ἐκ
τοῦ «Λευκώματος Σινασοῦ», τὰ ὁποῖα ἔχουσιν σχέσιν μὲ τὰ προαναφερθέντα γεγονότα κατὰ τὴν δρα-
ματικὴν ἐκείνην ἐποχὴν.

Δ Η Μ Ω Δ Η Σ Ι Ν Α Σ Ο Υ

Μαλαγματένιος ἀργαλιὸς κι' ἐλεφαντένιο χτένι
κι' ἕναν κορμὶ ἀγγελικὸ κἀθεταὶ καὶ ὑφαίνει.
Σαράντα δυὸ πατέματα, πενήντα δυὸ καρούλια
καὶ βρόντος κ' ἀηχὸς πολὺς ἀπ' τὰ ψελά τραγοῦδια
Ξενητευτῆς ἀπέρασεν στὸν μαῦρον καθαλάρης
κοντοκρατᾷ τὸν μαῦρο του καὶ τὴν καλημεράει.

— Καλὴ μέρα σου Λιγερή,

— Καλῶς τὸν ξένον ποῦρτεν.

— Κόρη μου δὲν παντρεύεσαι νὰ πάρης νέον ἄντρα;

— Κάλλιο νὰ σκάσ' ὁ μαῦρος σου,

παρὰ τὸν λόγον ποῦπες!

Ἔχω ἄντρα στὴν ξενητειὰ τῶρα δώδεκα χρόνους
κι' ἀκόμα τρεῖς τὸν καρτερῶ

καὶ τρεῖς τὸν ἀπαντέχω

κι' ἂν δὲν ἐρτῆ καὶ δὲν φανῆ καλόγηρα θὰ γένω

καὶ στὸ κελλὴ θὰ σφαλιχτῶ τὰ μαῦρα θὰ φορέσω.

— Κόρη μ' ὁ ἄντρας σ' πέθανε

κόρη μ' ὁ ἄντρας σ' χάθην

τὰ χέρια μου τὸν κράτησαν,

τὰ χέρια μου τὸν θάψαν.

— Τὸν κράτησες; τὸν ἔθαψες;

Θεὸς νὰ σοῦ τὸ δώσῃ!

— Ψωμί, φιλι τὸν δάνεισα

κι' εἶπε νὰ μοῦ τὰ δώσῃς.

— Ψωμὴ ἂν τὸν ἐδάνησες ἐγὼ νὰ στὸ πλερώσω
φιλι ἂν τὸν ἐδάνησες πᾶνε ἀλλοῦ νὰ τῶβρης.

— Κόρη μ' ἐγὼ μ' ὁ ἄντρας σου,

ἐγώμαι ὁ καλὸς σου

— Ἄν εἶσαι σὺ ὁ ἄντρας μου,

ἂν εἶσαι ὁ καλὸς μου

πές με σημάδια τοῦ σπιτιοῦ

κι' ἀμέσως νὰ σ' ἀνοίξω.

— Μηλιάν ἔχεις στὴν θύρα σου
καὶ κλήμα στὴν αὐλή σου
κάνει σταφύλι ραζεκὶ καὶ τὸ κρασί του μέλι
κι' ὅποιος τὸ πιῆ δροσίζεται καὶ πάλ' ἀναζητᾷ το.
— Αὐτά ν' σημάδια τοῦ σπητιοῦ,
τὰ ξέρ' ὅλος ὁ κόσμος
δείξε σημάδια τοῦ κορμιοῦ

κ' ἀπέκει νὰ σ' ἀνοίξω.
— Ἐληάν ἔχεις στὸ μάγουλο,
ἐληά στὴν ἀμασχάλη
καὶ στὸ δεξί σου τὸ βυζὶ
μικρὴν δαγκαματίτσα.
— Βάγιας, τρέξατ' ἀνοίξατε,
αὐτὸς εἶν' ὁ Καλὸς μου!

ΚΑΤΩ ΣΤΟΝ ΑΗ ΓΙΑΝΝΗ ΤΟΝ ΘΕΟΛΟΓΟ

Κάτω στὸ ἄη Γιάννη στὸν Θεολόγο
πολλὰ ν' Κάστρα ντελλάσθα, μικρά, μεγάλα
σάν τῆς Μαροῦς τὸ κάστρο, κάστρο δὲν εἶδα
διπλοῦν, τριπλοῦν κτισμένο, μολυβόκτιστο
σιδεροκαρφωμένο κι' ἀπαράδωτο.
Χίλιοι τὸ πολεμοῦσαν χρόνους δώδεκα
κι' ἄλλους δεκατεσσάρους καὶ δὲν παίρνετο
Μὰ νᾶς μικρὸς Τουρκάκης, ν' ἄς γενήτσαρος
εἶπεν εἰς τὸν ἀφέντη του «ἄϊ ἀφέντη μου
κ' ἐγ' ἂν πάρω τὸ κάστρο τ' εἶν' τὰ δῶρα μου;
«Ξανθά, ξανθά κοράς' ἄς εἶν οἱ σκλάβες σου
τ' ὠμορφα παλληκάρ' ἄς εἶναι δούλοι σου
καὶ τῆ Μαροῦ πὺ λὲν ἄς ἐν γυναῖκα σου».
«Ἄνοιξε Μαροῦ μ' ἀνοιξε νὰ μπῆ ὁ ξένος».

«Βαῖ-βάϊ, ἐμέν' τὸν ξένον καὶ τὸν ἔρημο
καὶ τὸν ξενυχτισμένο πὺ νὰ βραδυαστῶ
ποῦν τὰ βουνὰ γιομάτ' ἀπὸ στρατέματα
κι' οἱ στράτες σκοτωμέν' ἀπὸ τ' ἀδέλφια μου
ἄνοιξ' ἢ Μαροῦ, ἄνοιξ' νὰ μπῆ ὁ ξένος
τῆ νύχτα τ' νὰ περάσῃ νὰ μὴ σκοτωθῆ
Καὶ στὸν ξένο κατόπι χίλιους σέμανε
οὔλοι τρέχανε στ' ἄσπρα καὶ ὁ Γενήτσαρος
ἔτρεξε στὴν Μαροῦ του καὶ τήνε ζητᾷ.
Καὶ ἢ Μαροῦ σάν εἶδε τοῦτο τὸ κακὸ
ἔβγαλε τὰ ζεγκιά της τσολιάς ντύνεται
ἔβγαλε τῆ ζωστρή της ράμμα ζώνεται
στὸ Κάστρον ἀνατρέχει καὶ μυριολογᾷ
Τὸ κάστρομ' σάν ἐπάρτη τί θέλω τῆ ζωῆ
καὶ κάτω ἐκρημνίσθη καὶ σκοτώθηκε.

Ο ΜΕΘΥΣΜΕΝΟΣ ΜΑΝΩΛΗΣ

Μπρὲ Μανώλη, μπρὲ λεβέντη μπρὲ καλὸ παιδί
ποῦχες ὁμορφὴ γυναῖκα κι' ἄλλος τῆ φιλα.
Ποῦ τὴν εἶδες, ποῦ τὴν ξέρεις μπρὲ ζωντόβουλο;
Γὼ τὴν εἶδα καὶ τὴν ξέρω καὶ τὴν ἀγαπῶ.
Σάν τὴν εἶδες καὶ τὴν ξέρεις πές μου τί φορεῖ;
Σαλι σαλβάρι φοροῦσε πράσιν' ἀντερὶ.

Κι' ὁ Μανώλης μεθυσμένος πάει τὴν ἔσφαξε
τὸ πρωῖ ξεμεθυσμένος πάει τὴν ἔκλαψε.
Σήκω πάπιαμ' σήκω χῆνα μ' σήκω καὶ ἄλλαξε
Φόρεσ' τὰ χρυσά σου ροῦχα πᾶμ' στὴν ἐκκλησιά
νὰ σὲ δοῦν τὰ παλληκάρια νὰ μαραίνωνται
νὰ σὲ δῶ κι' ἐγὼ καυμένος καὶ νὰ χαίρωμαι.

ΜΗΛΙΤΣΑ Μ' ΠΟΥΣΑΙ ΣΤΟΝ ΓΚΡΕΜΟ

Μηλι (μωρὲ) μηλίτζαμ'
· ποῦσαι στὸν γκρεμὸ (δὶς)
μηλίτζαμ' ποῦσαι στὸν γκρεμὸ
τὰ μῆλα φορτωμένα
τὰ μῆ (μωρὲ) τὰ μῆλα σου λιμπίζομαι (δὶς)
μὰ τὸν γκρεμὸ σ' φοβοῦμαι
ἂν τὸν (μωρὲ) ἂν τὸν φοβᾶσαι τὸν γκρεμὸ
ἂν τὸν φοβᾶσαι τὸν γκρεμὸ
ἔλα στὸ μονοπάτι
τὸ μονοπάτι σ' μ' ἔβγαλε
σ' ἐν ἔρημο ἐκκλησιάκι

Βλέπω σαράντα μνήματα, ἀδέλφια καὶ ξαδέλφια
κ' ἓνα μνήμα παράμνημα κι' ἐν ἔρημο μορμόρι
βλέπω τὸ μνήμα καὶ βογγᾷ καὶ βαρυαναστενάζει
τί ἔχεις μνήμα μ' καὶ βογγᾷς καὶ βαρυαναστενάζεις;
μὴ εἶν' τὸ χῶμα σου βαρὺ καὶ ἢ πλάκα σου μεγάλη;
Δὲν εἶν' τὸ χῶμα μου βαρὺ καὶ ἢ πλάκα μου μεγάλη
μόν' ἦρτες καὶ μὲ πάτησες ἀπάνω στὸ κεφάλι
καὶ ρούφηξες τὸ γαῖμα μου σάν τὸ στεγνὸ σουγγάρι.
Μήπως (μωρὲ) μήπως δὲν ἤμουνα καὶ γὼ
μήπως δὲν ἤμουνα καὶ γὼ σάν σένα παλληκάρι;
μήπως δὲν ἐπερπάτηξα τῆ νύχτα στὸ φεγγάρι;

ΠΑΓΩ ΣΤΗΣ ΠΡΟΥΣΑΣ ΤΑ ΒΟΥΝΑ

Πάγω στοῦ Προῦς' (ὦχ ἄμάν γκέλ ἄμάν)
Πάγω στοῦ Προῦσας τὰ θουνά
βρίσκω βρύσες κρῦα νερά
ἔσκυφα, ἔσκυφα νά πιῶ λιγάκι
μοῦπεσε, μοῦπεσε τὸ μανδουλάκι
μὲ τετρακόσια (ὦχ ἄμάν γκέλ ἄμάν)
μὲ τετρακόσια δυὸ φλουριά καὶ πενήντα δράμια μόσχο

γιὰ νὰ δῆς ἀγάπη πῶχω.
Μανδηλι μου (ὦχ ἄμάν γκέλ ἄμάν)
μανδηλι μου δλόχρυσο καὶ χρυσοκεντημένο
μιὰ χαρὰ ἦταν τὸ καῦμένο
ἐκεῖ ποῦ τὸ κεντούσανε
γιὰ μὲ τὸ τραγουδούσανε
τρία πάρθενα κοράσια σὰν μαϊάτικα κεράσια.

ΑΠΟΨΕ ΤΑ ΜΕΣΑΝΥΚΤΑ

Ἄποψη, ἀπόψη τὰ μεσάνυκτα (δὶς)
σηκώθηκα νὰ γράψω στὸ πουλάκι μου
σηκώθηκα νὰ γράψω τρυγονάκι μου
καὶ κονδυ - καὶ κονδυλιὰ δὲν ἔρριξα (δὶς)
δίχως ν' ἀναστενάξω, τρυγονάκιμου
δίχως ν' ἀναστενάξω γιὰ σὲ πουλάκι μου
Σηλύβια - Σηλυβριανή μου Παναγιὰ (δὶς)

στὸ πόγι σου λαμπάδα τὸ πουλάκι μου
στὸ πόγι σου λαμπάδα τρυγονάκι μου
νὰ φέρης νὰ φέρης τὴν ἀγάπη μου,
κι' αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα τὸ πουλάκι μου
φύλαξε, φύλαξε τὸ πουλάκι μου (δὶς)
ποῦναι κάτω στὰ ξένα τρυγονάκι μου
ποῦναι κάτω στὰ ξένα τὸ πουλάκι μου.

Η ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

Ἡ Παναγιώτα κίνησε μωρ' Παναγιώτα
πάει στὰ γονικά της, τὴν μαλλών ἢ πεθερά της.
Στὸν δρόμον ὅπου πήγαινε ἡ Παναγιώτα
στὸν δρόμον ποῦ διαβαίνει τί κακὸ ἔπαθ' ἢ καῦ-
(μένη)
τρεις κλέφτες τὴν ἐπιάσανε τὴν Παναγιώτα

ἓνας ἀπὸ τὸ χέρι καὶ ἄλλος βγάζει τὸ μαχαῖρι
καὶ οἱ τρεῖς Κεφαλωννίτες, τὰ σκυλιὰ οἱ Μωραῖτες
Δὸς μας φιλί, δὸς μας τσιμπὶ μωρὲ Παναγιώτα
Δὸς μας καὶ μαῦρα μάτια γιὰ σὲ κάνομε κομμάτια
Οὔτε φιλί, οὔτε τσιμπὶ τοὺς Μωραῖτες,
οὔτε καὶ μαῦρα μάτια, κάνετε με καὶ κομμάτιά!

ΔΥΟ ΗΛΙΟΙ ΔΥΟ ΦΕΓΓΑΡΙΑ

Δυὸ ἥλιοι δυὸ φεγγάρια ἐπολεμούσανε
νὰ μᾶς χωρίσουν θέλαν καὶ δὲν μπορούσανε
Ἐσὺ στὸ παραθύρι κι' ἐγὼ στὰ θάσανα (δὶς)
ρίξε με τὴ σουγιά σου, νὰ κόψω λάχανα!
ὁ ἥλιος βασιλεύει στὰ παραθύρια σου (δὶς)
καὶ σὺ διαβόλου κόρη, βάφεις τὰ φρύδια σου!

Ἐσὺ σαι τὸ σταφύλι καὶ γὼ τὸ τσάμπουρο (δὶς)
φίλα με σὺ στὰ χεῖλη καὶ γὼ στὸ μάγουλο.
Ἐσὺ σαι ἡ αἰτία ποῦ μέλλει νὰ χαθῶ
καὶ τὸν ἐπάνω κόσμον νὰ τὸν ὑστερηθῶ.
Ἐβγα στὸ παραθύρι νὰ δῆς τί γίνεται
τὸ αἷμα τῆς καρδιάς μου γιὰ σένα χύνεται.

ΑΣΜΑ ΑΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΤΑΙΣ ΣΧΟΛΑΙΣ

Χαῖρε Καππαδόκων κλέος
ἦτις λάμπεις ὡς πυρσὸς
Διαλύσασα τὸ σκότος ἀμαθείας Συνασός.
Πρὸς ἐσὲ τὸ βλέμμα στρέφουν πέριξ οἱ ὁμογενεῖς
καὶ τὴν γλῶσσαν ἀναμένουν παρὰ σοῦ φίλη πα-
(τρὶς (δὶς))

τῶν λειμώνων σου τὰ ἄνθη κι' οἱ πνευματικοὶ
(καρποὶ)
εὐωδίαν ἀναπέμπουν εἰς τὰ πέριξ πανοικεί. (δὶς)
Πρὸς ἐσὲ τὸ βλέμμα στρέφουν πέριξ οἱ ὁμογενεῖς (δὶς)
καὶ τὴν γλῶσσαν ἀναμένουν παρὰ σοῦ φίλη πατρὶς. (»)

Ναζιανζός, πηγῆ τῶν διδασκάλων
μητέρα τῶν πανσόφων
φῶς τῶν Ἀσιανῶν.
Μητέρα σὲ γνωρίζω,
ὅπου κι' ἂν τριγυρίζω ἐσένα ἐκτιμῶ.
Μὴν δίσταζε, πατρὶς γενναιοτάτη
ν' ἀναφανῆς μεγάλη
καὶ ν' ἀναγνωρισθῆς.
Ἐστία τῆς παιδείας

στὸ κέντρον τῆς Ἀσίας
γιὰ νὰ δοξασθῆς
ᾠ! Ἀθηνᾶ!
Σπεῦσον πρὸς τὴν Ἀσίαν
τὴν πότε γῆν ἁγίαν
καὶ κλαῦσον τοὺς ἐκεῖ
φρονίμους ὡς τὸ πρῶτον
τὰ στίφη τῶν ἀνθρώπων
καὶ ὅλους πανοικεῖ.

ΜΟΙΡΟΛΟΓΙΑ

Μοιρολόγι κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου

ἀποχωροῦσα ἡ νύφη ἐκ τῆς πατρικῆς τῆς οἰκίας, κλαίουσα λέγει :

Χάραξεν ἡ Ἀνατολὴ καὶ φώτιξεν ἡ Δύση
πῆγεν ἡ πούλια στὴ βροσκή
κι' οἱ λέπτραις στὴ χάση
πάγω κι' ἐγὼ ἡ γέρημη στὰ θάσανα νὲ μέσα

πηγαίνω, μάννα μ' ἔχε γιὰ
καὶ δός με τὴν ὄφχη σου
καὶ πὲς δὲν μὲ μεγάλωσες
δὲν μ' ἔχεις πιά παιδί σου.

Μοιρολόγι χήρας κόρης στὸν νεκρὸν πατέρα τῆς

Σήκω ἐσὺ γλυκύμ' παπᾶ νὰ διῆς τ' ἀρχοντικό σου
νὰ διῆς κι' ἐμέν' τὴν γέρημη τὴν μαυροφορεμένη.
Ἄπὸ μικρὴ στὰ θάσανα, μεγάλη μέσ' στίς πίκρες

εἶχα ἐσέν' παρηγοριὰ καὶ στήριγμα δικό μου
τώρα κι' ἐσὺ μὲ ἄφηκες
στίς πέντε στράτες μέσα.

Μοιρολόγι χήρας μητρὸς πρὸς ταξιδεύοντα υἱόν τῆς

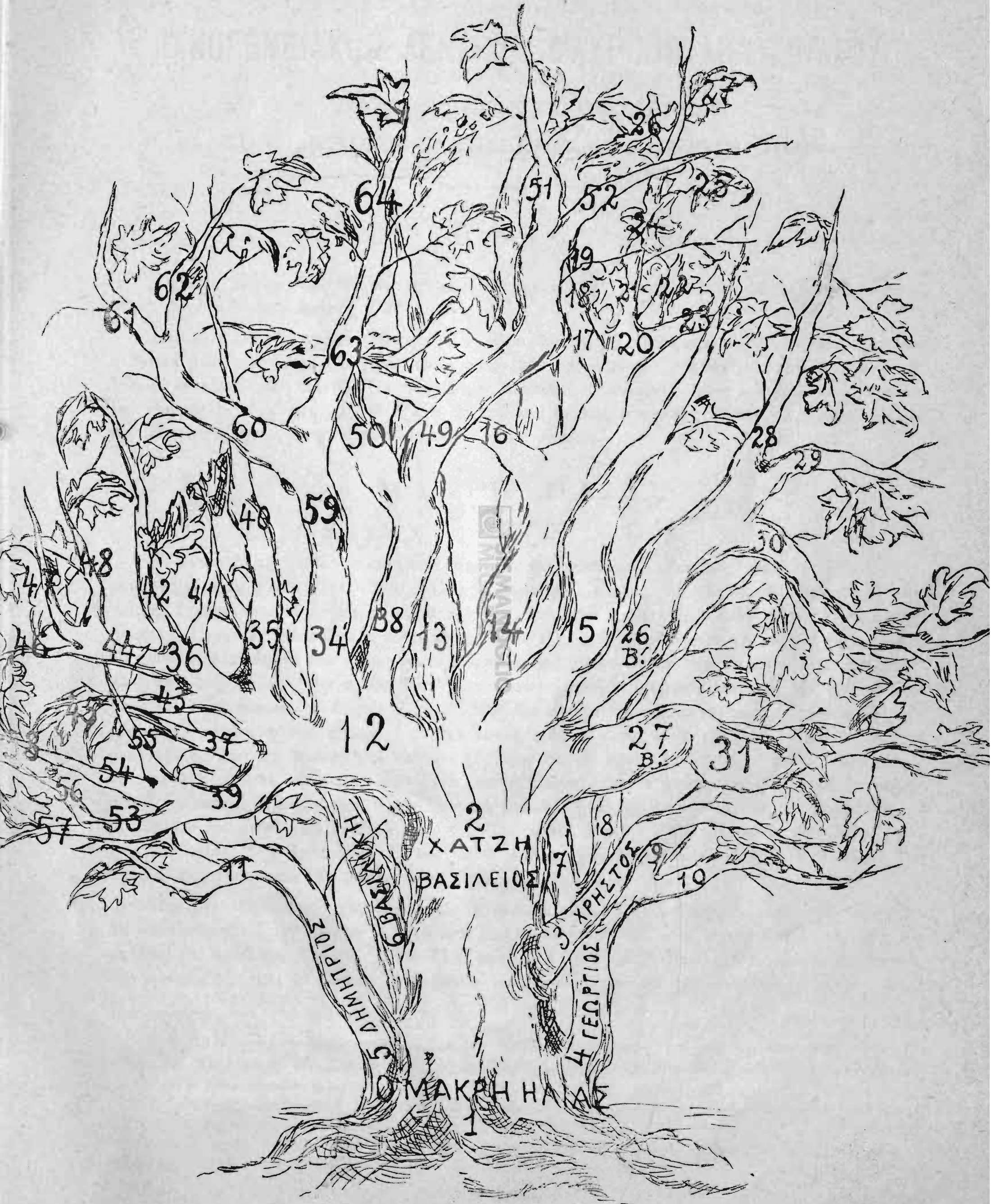
ᾠρα καλή σου τέκνο μου κι' ἡ Παναγιὰ μαζή σου
καλὰ νὰ πᾶς ἀψὰ ν' ἀρτῆς νὰ μᾶς καλοκαρδίσης.
Παρακαλῶ σε Παναγιὰ φύλαξε τὸ παιδί μου
στίς στράτες καὶ στίς δίστρατες
κι' ἄς τοὺς κιντύνους μέσα
νὰ πάη καὶ νάρτ' μὲ τὸ καλὸ νὰ ζήση νὰ πρεκόψη

καὶ νὰ χαρῶ ἡ γέρημη κι' ἡ παραπονεμένη.
Σ' ἐσέν' ἔχω, γλυκύμ' παιδί ὄλαις μου τίς ἐλπίδες
ὅπου κι' ἂν πᾶς κι' ὅπου σταθῆς
νὰ ἔχεις μέσ' τοῦ σου τὰ ὄρφανὰ τ' ἀδέλφια σου
τὴ χήρα τὴ μητέρα σ'.
ᾠρα καλή, χουρσόμ' παιδί κι' ἡ Παναγιὰ μαζή σου.

Μοιρολόγι μετὰ τὴν ἔξοδον ἐκ Σινασοῦ

Ἐβράδυν' παληοβράδυν' κ' ὄλιος ἔδουσε
κ' ἡ ὠραία Σινασό μας ἐρημώθηκε
πῆγαν τὰ παλληκάρια καὶ οἱ νεϊόνυφες,
τὰ ὄμορφα κορίτσια καὶ οἱ κορασιές.
πῆγαν καὶ οἱ μανάδες μὲ τὰ φσάχα τους.
οἱ πονεμένοι γέροι κι' οἱ γερόντισες,
ἔφυγαν κ' οἱ παπάδες μὲ τὰ ἄγια
οἱ ψάλτες κι' οἱ δάσκαλοι μὲ τοὺς μαθητὰς
ἐκειὰ κάτω στὰ ξένα καὶ στὰ μακρυὰ.
ἀφῆκαν σπίτια ὄμορφα, αὐλαῖς μαρμαρωμένες,
ἀφῆκαν τὰ περιβόλια τους τὰ μῆλα φορτωμένα
ἀφῆκαν καὶ τ' ἀμπέλια τους γιομάτα μὲ σταφύλια
ἀφῆκαν τὰ σχολεῖα μας τὰ κοσμοξακουσμένα

ἀφῆκαν καὶ ταῖς ἐκκλησιᾶς ταῖς ἀσημοκτισμένες
ἀφῆκαν πολλὰ καλὰ κι' ὠραία μαναστήρια
ἀφῆκαν καὶ τὰ κόκκαλα γονιῶν κ' ἀγαπημένων.
Σωρεύτανε μαῦρα πουλιὰ καὶ μαῦρα χελιδόνια
καὶ κλάφανε τὴ μοῖρα μας τὴ μαύρη τὴ πικρὴ μας
Μοιρολογοῦσαν κι' ἔλεγαν λυπητερὸ τραγοῦδι
ἐφύσηξ' ἄγριος βοριάς κι' ἄγρια φουρτούνα
ποὺ φκάλεσε καὶ τίναξε ὄλη τὴ ρωμησοῦνη
ἐφκάλεσε καὶ τὰ χωριὰ κ' ὄλα τὰ μοναστήρια
στὰ τέσσερα τὰ πέρατα στὰ πέντε ἀκροκόσμια.
Ἐβραδ' παληοβράδυν' κ' ὄλιος ἔδουσε
κι' ὠραία Σινασό μας ἐρημώθηκε
τὴν σκέπασεν ἡ νύχτα καὶ ἡ σκοτεινιά.

61

62

64

51

52

25

60

63

19

18

17

20

40

59

49

16

28

29

30

44

48

42

41

35

34

38

13

14

15

26 B.

46

44

36

43

35

34

13

14

15

26 B.

55

54

37

39

12

27 B.

31

57

53

11

2

ΧΑΤΖΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

7

8

9

10

5 ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

6 ΒΑΣΙΛΗ

3 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

4 ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Ο ΜΑΚΡΗ Η ΑΓΙΑ

1

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΔΕΝΔΡΟΝ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΩΝ ΣΙΝΑΣΟΥ*

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΠΡΟΠΑΠΩΝ ΠΑΠΩΝ ΚΑΙ ΓΟΝΕΩΝ ΜΟΥ

» Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφτυευμένον
παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων (Ψαλμ. Α' 3)

Ἡ ἀρχὴ καὶ αἱ ρίζαι τῆς οἰκογενείας μας ἀρχοῦν ἀπὸ τὸν προπάππον μας «Μακρῆ Ἴλιαν». (Βλέπε εἰκόνα δένδρου ἀριθμὸς ¶ 1).

Καίτοι πολλὰ καὶ σχετικὰ πράγματα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζωμεν περὶ τοῦ προσώπου τούτου, ἢ ἀγνοιά μου ὅμως αὕτη πρόέρχεται ἀπὸ ἀκηδῖαν τῶν προγόνων μας ποὺ δὲν μᾶς κατετόπισαν καταλλήλως ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, ἵνα γνωρίζωμεν περισσότερα, ἐντούτοις ὅμως καὶ αὐτὰ τὰ ὀλίγα ποὺ ἐκρατήσαμεν ἐν τῇ μνήμῃ μας τὰ ἔχομεν ἀρυσθῆ ἀπὸ τυχαίας ἀφηγήσεις αὐτῶν τῶν προγόνων μας καὶ τὰς ὁποίας καταχωροῦμεν, ὅσον μᾶς εἶναι τοῦτο δυνατόν.

ΜΑΚΡΗ ΗΛΙΑΣ

Ὁ μακαρία τῇ λήξει προπάππος μας ἐγεννήθη ἐν Σινασῷ κατὰ τοὺς ἡμετέρους ὑπολογισμοὺς μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1750-1760. Ἦτο ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα, μακρὺς, ἐξ' οὗ καὶ ἡ ἐπωνυμία Μακρῆ Ἴλιαν, ἢ μετατραπείσα ἀργότερον εἰς Μακρόγλου, ὑποτίθεται ὅτι μικρὸν τι διάστημα τῆς νεανικῆς του ἡλικίας διήνυσεν ἐν Κωνσταντινουπόλει κυρίως ὅμως ἔζησε καὶ ἔδρασεν ἐν τῇ πατρίδῃ μας Σινασῷ καὶ κατέλιπεν αἰσθητὴν τὴν ἀνάμνησιν τῆς δράσεώς του, τόσο ἐν τῷ οἰκογενειακῷ, ὅσον καὶ ἐν τῷ κοινωνικῷ περιβάλλοντι. Ἦτο πρόσωπον τὸ ὁποῖον συνεκέντρωνεν ἀμέριστον καὶ βαθὺν τὸν σεβασμὸν τῶν ἐγγχωρίων, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸ ἄτομον αὐτοῦ ἔβλεπον σημαντικὸν παράγοντα τοῦ τόπου. Ἦτο ἐπιδητικὸς ἐξωτερικῶς, τὸ ὁποῖον προσηύξανεν ἢ σοβαρὰ ἐκείνη ἐνδυμασία τῆς ἐποχῆς, ἦτοι τὸ αἰώνιον σαλβάρι μετὰ σάλτας καὶ τῆς ἀπαραιτήτου γούνας, ἣτις ἐφορεῖτο εἰς πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους, κάλυμμα δὲ τῆς κεφαλῆς εἶχε τὸ ἱστορικὸν φέσιον μετὰ περιτυλίγματος πάντοτε μαύρου (γιαζμᾶ) πρὸς φυλετικὴν διάκρισιν, καθότι τὰ μὲν χρώματα κόκκινον καὶ πράσινον ἦσαν ἐν χρήσει διὰ τοὺς μουσουλμάνους, τὸ δὲ κίτρινον καὶ μαῦρον διὰ τοὺς μὴ τοιοῦτους. Τούτου τοῦ Μακρῆ Ἴλιαν υἱοὶ ἐγένοντο ὁ Χατζῆ Βασίλης Μακρόγλου **2**, ὁ Χρήστος **3**, ὁ Γεώργιος **4**, ὁ Δημήτριος **5**, καὶ μία θυγάτηρ ἢ Βασιλικὴ Μακρόγλου **6**, νυμφευθεῖσα τὸν Δανιὴλ Σενίολον.

Περὶ μὲν τοῦ Χρήστου γνωρίζωμεν ὅτι ἀπέθανεν ἄτεκνος, ἴσως καὶ ἄγαμος, περὶ τοῦ Γεωργίου, ὅτι κατέλιπεν υἱοὺς τὸν Σάββαν **7**, Θεόδωρον **8**, Νικόλαον **9**, καὶ μίαν θυγατέρα **10**, περὶ τοῦ Δημητρίου, ὅτι κατέλιπεν υἱὸν τὸν Ἴλιαν **11** (Κουντουρᾶν). Τοῦ Χατζῆ Βασιλείου τὴν βιογραφίαν γενομένην γνωστὴν εἰς ἡμᾶς ἐν ἐκτάσει ἐπιχειροῦμεν ὅπως διαιωνίσωμεν διὰ τῶν κατωτέρω γραμμῶν.

* Τὸ ἐν τῇ προηγουμένῃ σελίδι εἰκονιζόμενον δένδρον ἐφιλοτεχνήθη ὑπὸ τῆς ἐλλογίμου δεσποινίδος Τατιάνας Σερ. Γρηγοριάδου (ἐκ Σινασοῦ) καθηγητρίδος τῆς ἱστορίας ἐν τῷ Ζαπτεῖῳ Παρθενωγαγείῳ, ἣν καὶ θερμότητα πρὸς τοῦτο εὐχαριστοῦμεν.

Ἐλλείπει χώρου κατέστη ἀδύνατος ἢ ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου τούτου εὐκρινῆς ἀναγραφή τοῦ ὀνόματος ἐνὸς ἐκάστου ἐκ τῶν βιογραφουμένων προσώπων.

Ἐντὶ αὐτῶν ἐτιθέσθαι τόσο ἐπὶ τοῦ δένδρου ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ κειμένου, ἀριθμοὶ εἰς τοὺς ὁποίους χάριν ἐπικολίας παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην.

*Τύπος ανδρικής περιβολῆς, περὶ τῆς ὁποίας γίνεται λόγος εἰς τὴν βιογραφίαν
Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου*

ΧΑΤΖΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΡΟΓΛΟΥΣ

Τὰ ἀπὸ τῆς γεννήσεως μέχρι τῆς τεκνοποιίας αὐτοῦ.

Οὗτος ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1860 περίπου, ἐν Σινασῷ. Περὶ τοῦ βίου, τῆς πολιτείας τοῦ ἀειμνήστου εὐτυχῶς γνωρίζομεν ἀρκετά, τὰ ὅποια ἠρύσθημεν κατὰ τὰ μαθητικὰ ἡμῶν ἔτη ἀπὸ τυχαίας ἀφηγήσεις τῶν προγόνων μου καὶ δὴ τῆς γιαγιάς μου Μαρίας, τὸ γένος Ρίζου Καρατζαντέμη, ἀδελφῆς τοῦ ἀοιδίμου Σεραφεῖμ Ν. Ρίζου.

Οὗτος διήκουσε τὰ πρῶτα μαθήματα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐν τῷ νάρθηκι τῆς ἐκκλησίας, παιδευθεὶς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ὀκτωήχου καὶ τοῦ ψαλτηρίου, διότι οὔτε σχολεῖα οὐπῆρχον τότε ἐν Σινασῷ, οὔτε ἀναγνωστικὰ βιβλία ἦσαν ἐν χρήσει.

Κατὰ τὴν ἐφηβικὴν του ἡλικίαν ἦλθεν εἰς Ἰσταμποῦλ πλησίον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀσχολουμένου εἰς τὸ ἐμπόριον ἀλιπάστων ἰχθύων καθότι ἐδείκνυε ζωηρὰν κλίσιν πρὸς αὐτό.

Κατόπιν ὀλιγοετοῦς διαμονῆς ἐνταῦθα προσελήθη ὑπὸ τῶν γονέων του εἰς Σινασὸν ὅπου κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον ἦλθεν εἰς γάμου κοινωνίαν. Διαμείνας ὀλίγον τι διάστημα ἐπανῆλθεν εἰς Σταμποῦλ.

Κατὰ τὴν δευτέραν ἐγκατάστασιν αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει μας, ἔχων πλέον μεθ' ἑαυτοῦ ὡς πολῦτιμα ἐφόδια τὴν σχετικὴν πείραν, τὴν ἀκμὴν τῆς ἀνδρικής ἡλικίας καὶ τὴν ἀπεριόριστον φιλοδοξίαν τοῦ νὰ ἀναδειχθῆ εἰς τὸν ἐμπορικὸν κλάδον, ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον ἀλιπάστων ἰχθύων, χαβιαρίων καὶ λοιπῶν σχέσιν ἐχόντων μὲ τὴν φαρικὴν. Ἐκ τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῆς φαίνεται ὅτι ἀπεκόμισεν κέρδη οὐχὶ εὐκαταφρόνητα καὶ δὴ ἐντὸς ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος ἐγένετο κάτοχος ἀκινήτων ἐν Γαλατᾶ παρὰ τῷ σημερινῷ χανίῳ Μεχμέτ Ἀλῆ πασᾶ.

Ἄρκετὴν θεωρήσας τὴν ἐν Σταμποῦλ διαμονήν του καθὼς καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἀποκομισθέντα κέρδη καὶ προτιμήσας τὴν ἐν Σινασῷ ἐγκατάστασιν του, ἀπεφάσισεν νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὴν ἐνταῦθα κινήτην καὶ ἀκίνητον περιουσίαν του καὶ ν' ἀποσυρθῆ εἰς τὴν γενέτειράν του πατρίδα.

Ἡ περὶ οὗ ὁ λόγος περιουσία του καίτοι μᾶς εἶναι βεβαίως ἀδύνατον νὰ γνωσθῆ μὲ ἀριθμούς, ὑπελογίζεται ὅμως λίαν σημαντικὴ, διότι μετεκομίσθη αὐτῇ εἰς Σινασὸν ἐντὸς δισσακίου (χεϊπέ), τοῦ μόνου τότε μέσου μεταφορᾶς χρημάτων.

Ἄργότερον ὡς κατωτέρω θὰ ἴδωμεν, ἡ περιουσία αὕτη, καίτοι περιῆλθεν ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, διετηρήθη κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον μέχρι τοῦ 1900, συνίστατο δὲ αὕτη ἀπὸ χρυσᾶ νομίσματα τῆς ἐποχῆς, ἦτοι φλουριά, Μαχμουδιέδες καὶ ὑποδαιρέσεις αὐτῶν εἰς πεντάρικα, δεκάρικα, εἰκοσάρικα, τριαντάρικα καὶ εἰς ξένα χρυσᾶ Αὐστριακά, Κριμίδζες καὶ Βυζαντινὰ Κωνσταντινᾶτα.

Ἐλθὼν εἰς Σινασὸν ὁ ἀειμνήστος Χατζῆ Βασίλης ἀνοικοδόμησε πρωτίστως μεγαλοπρεπῶς τὴν ἐν σινοικίᾳ Γαβρᾶ πατρικὴν του οἰκίαν, προσθέσας εἰς αὐτὴν διάφορα περίπτερα καὶ διαμερίσματα, Χαρεμλῆκι καὶ Σελαμλῆκι (πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἀλλοεθνῶν) καὶ αὐξήσας αὐτὴν διὰ μεγάλου καὶ ἐκτεταμένου κήπου, περιλαμβάνοντος σχεδὸν ὀλόκληρον σινοικίαν καὶ ἔχοντος ἕκτασιν μέχρι τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Νικολάου, ἐμπεριέχοντος δὲ ἀμπέλους, ὀπωροφόρα δένδρα, λειμῶνας πρὸς βοσκὴν, καὶ ἄφθονον ὕδωρ διοχετευόμενον ἐκ τῆς πηγῆς δι' ἰδιαιτέρου ἀγωγοῦ ὅπως ποτίζονται οἱ ἐκτεταμένοι οὗτοι κῆποι.

Διετῆρει ἐπίσης σταῦλον πρὸς χρῆσιν κατοικιδίων ζώων, προβάτων, ἀγελάδων κ. τ. λ. καὶ δὴ δύο περιφήμων ἵππων ἵππασίας, γένους ἀραβικοῦ. Εἰς περίοπτον θέσιν τοῦ κήπου ἔκειτο τὸ περίφημον κιόσκι, ἦτο δὲ τοῦτο οἰκοδόμημα λίθινον ἐκ δύο εὐρυχῶρων δωματίων, συνεχομένου τοῦ ἐνὸς μετὰ τοῦ ἄλλου καὶ μιᾶς ἐξέδρας, τῆς ὁποίας ἡ τετράπλευρος ὀροφὴ ἐστηρίζετο ἐπὶ λιθίνων κιόνων.

Υἱοὺς ὁ Χατζῆ Βασίλης ἀπέκτησε τὸν Γεώργιον **12**, τὸν Θεόδωρον **13**, τὸν Χατζῆ Μιχάλη **14** καὶ τὸν Σάββαν **15**.

Καὶ περὶ μὲν τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ Γεωργίου θὰ ὁμιλήσωμεν ἐν ἰδιαιτέρῳ κεφαλαίῳ, διότι τυγχάνει παπποῦς μου.

Περὶ δὲ τῶν Θεοδώρου καὶ Χατζῆ Μιχάλη γνωρίζομεν ὅτι ἀπεκαταστάθησαν σχηματίσαντες εἰς ἕκαστος οἰκογένειαν, ἀποκτήσαντες τέκνα καὶ ἀφήσαντες μνήμην ἀγαθὴν ὅχι μακροχρόνιον.

Περὶ τοῦ Χατζῆ Μιχάλη γνωρίζομεν ἰδιαιτέρως τὰ ἑξῆς :

Οὗτος ἐκ τοῦ γάμου του μετὰ τῆς . . . Χατζῆ Ἀποστόλου Τογαντζῆ εἶχεν ἀποκτήσῃ θυγατέρας τρεῖς. Ἡ πρώτη **16** αὐτῶν ἐνυμφεύθη τὸν Χατζῆ Χρῆστον Χατζῆ Ἀνθίμου, ἡ τρίτη Ἐλισσάβητ **17** καλουμένη, ἐνυμφεύθη τὸν Βασίλειον Παναγ. Καίρακτῆ ἀποκτήσασα δύο υἱοὺς τὸν Συμεὼν **18**, θανόντα 22 ἐτῆ, καὶ τὸν Παναγιώτην **19** μνηστευθέντα τὴν θυγατέρα Μελετίου Μελετιάδου ἡ δὲ δευτέρα **Κούλα 20** καλουμένη συζευχθεῖσα τὸν Δ. Χρυσοκέρην ἀπέκτησε ἐξ' αὐτοῦ τὴν Δέσποιναν **21** τὸν Ἰωακείμ **22** καὶ τὴν Ἀγγελικὴν **23**. Ὁ Ἰωακείμ ἀπέκτησε υἱὸν τὸν Ἀναστάσιον **24**, προώρως ἀποθανόντα καὶ θυγατέρας Αἰκατερίνην **25**, Παρασκευὴν **26** καὶ Ἐλευθερίαν **27**. Τούτων ἡ πρώτη ἔλαβε σύζυγον τὸν πρωτότοκον υἱὸν μου Δημοσθένην ἐν Ἀθήναις τὸ ἔτος 1925, ὁπότε καὶ ἀρχεται ἡ χρονολογία τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ οἰκογενειακοῦ μας κλάδου εἰς τὴν ἐλευθέραν πατρίδα.

Περὶ τοῦ Σάββα γνωρίζομεν ὅτι πρὶν ἐνηλικιωθῆ παρεκινήθη ἀπὸ ἀγνώστους καὶ ἀνεξηγήτους εἰς ἡμᾶς αἰτίας νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πατρικὴν αὐτοῦ ἐστίαν μὴ δυνάμενος νὰ ἐξωτερικεύσῃ τὴν πρὸς τὸν μονήρη βίον κλίσιν αὐτοῦ καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς μίαν μουσουλμανικὴν οἰκογένειαν ἐκ τῶν γειτόνων μας. Ἀφοῦ παρέμεινεν παρ' αὐτῆ ὀλίγον τι διάστημα, κρυφίως πως εὑρε τὸ μέσον ν' ἀπομακρυνθῆ ἐκ Συνασοῦ καὶ νὰ μεταβῆ εἰς τὴν πλησιόχωρον πόλιν Οὐρκειούπ ὅπου ἐπίσης ἐπ' ὀλίγον διάστημα διέμεινεν εἰς μουσουλμανικὴν οἰκίαν, ἐντεῦθεν πάλιν εὐρῶν εὐνοϊκῆν τὴν περίστασιν ἀνέλαβεν μακρὰν ὁδοιπορίαν τῆς ὁποίας τὸ τέρμα ἦτο τὸ Ἅγιον Ὄρος « Ἀθω ».

Ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων ἦτο ἄνθρωπος ἐμπορούμενος ἀπὸ ἱερὸν ζῆλον καὶ ἀκατανίκητον ἀγάπην πρὸς τὰ θεία, διότι μόλις εὑρέθη ἐπὶ τοῦ ἡγιασμένου ἐδάφους τοῦ Ἄθωνος ἠσπάσθη τὸ σεμνὸν καλογηρικὸν σχῆμα καὶ ἀφιέρωσεν ἑαυτὸν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ. Μετὰ πολυετῆ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει ἀσκητικὸν βίον χειροτονηθεὶς ἱερεὺς καὶ προαχθεὶς εἰς Ἡγούμενον ἀρχιμανδρίτην ἀπεκατεστάθη Ἡγούμενος εἰς μίαν τῶν ἐν Ρουμανία Μονῶν. Ἐκείθεν ἤρχισε καὶ πάλιν συχνὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ἀνεψιῶν αὐτοῦ, πατρὸς μου καὶ θείων μου. Ἐνα ἐξ' αὐτῶν, τὸν ἔγγαμον Ἰωάννην, προσκαλέσας εἰς Βραΐλαν, τὸν ἐφιλοξένει ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ἀλλὰ ἀσθενήσαντος τούτου ὑπεχρεώθη νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ πρὸς θεραπείαν εἰς τὴν γενέτειραν Συνασόν, ὅπου λόγῳ τῆς ἀνιάτου καταστάσεως τῆς νόσου ἀπέθανεν ὁ Ἰωάννης ἐν Συνασῶ, ἐγκαταλείψας σύζυγον καὶ θυγατέρα ἣτις εὐρίσκεται ἤδη ἐν Ἀλεξανδρουπόλει.

Τὸ ἀπὸ Ρουμανίας εἰς Συνασὸν ταξίδιον τοῦ Ἰωάννου Μακρόγλου προῦξένησε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς αὐτόν, τόσον διὰ τὴν φιλοξενίαν τῆς ὁποίας ἔχινεν ἀντικείμενον, ὅσον καὶ διὰ τὰ πλούσια δῶρα τὰ ὁποῖα τοῦ προσέφερον ὁ θεῖος του Ἡγούμενος καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ὠμίλει καθ' ὄλον τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του.

ΧΑΤΖΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΡΟΓΛΟΥΣ

Τὰ τοῦ δευτέρου γάμου αὐτοῦ

Ἀποθανούσης τῆς συζύγου του καὶ πρὶν ἢ συνάψῃ δεύτερον γάμον ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, παρέδωκεν αὐτοῦσιον τὸν θησαυρὸν εἰς χεῖρας τῆς νύμφης του, τῆς συζύγου τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ του Γεωργίου ἣτοι τῆς γιαγιάς μου (Χατζῆ μάνας) καλουμένης. Αὕτη δὲ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐφύλαττεν αὐτὸν εἰς τὸ βάθος ἑνὸς ἔρμαριου καὶ ἐντὸς πηλίνων δοχείων, ἡ ἴδια δὲ ἐκράτει τὰς κλείδας τοῦ ἔρμαριου παραδίδουσα ἐκάστοτε εἰς τὸν πενθερὸν τῆς χρήματα, ὅσάκις οὗτος τῆς ἐζήτει δι' οἰκογενειακὰς καὶ ἀτομικὰς δαπάνας.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς χηρείας του, διαρκέσαν ὡς ἔγγιστα περὶ τὰ δέκα ἔτη, ἐγκατέλειψε τὸν κοσμικὸν βίον ἐνεδύθη ράσον καὶ καλογηρικὸν σκουφον, διημέρευεν ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ βήματος, ἐπιδιδόμενος νυχθημερὸν εἰς προσευχὰς καὶ νηστείας, ἀναλαβὼν ὡσαύτως καὶ ἱερὰν ἀποδημίαν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἵνα προσκυνήσῃ τοὺς Ἁγίους Τόπους συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν τρίτοτοκον υἱὸν του Χατζῆ Μιχάλη.

Βαρυθεὶς τέλος ἀγνώστου ὄντως τοῦ λόγου τὸν μονήρη αὐτοῦ βίον τὸν ὁποῖον διῆγεν ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ βήματος, ἡμέραν τινὰ ὄλωσ ἀθεορβῶς καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς οἰκογενείας του μετέβη μεθ' ἐνὸς φίλου

του γείτονος Πιλαδά καλουμένου εις τήν πλησίον τῆς Καισαρείας πόλιν Ἰνδζέσου, ὅπου ἄνευ χρονο-
τριβῆς ἐνυμφεύθη χήραν γυναικα, καλουμένην Χατζῆ Σοφίαν, φημιζομένην τόσον διὰ τήν καλλονήν
της, ὅσον καὶ διὰ τήν εὐφυΐαν καὶ τὰ λοιπὰ πνευματικά της χαρίσματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐπρώτευν
ἢ κρυφίνοια. Παραλαβὼν δὲ τήν νέαν αὐτοῦ σύζυγον καὶ τήν ἀνήλικον αὐτῆς θυγατέρα ἐπανήλθε διὰ
νυκτὸς εἰς τήν Σινασὸν καὶ πρὸς κατάπληξιν πάντων ἔκρουσε τήν θύραν τῆς οἰκίας του ἐπανερχόμενος
εἰς τὰ ἐγκόσμια.

Ὁ βίος τοῦ Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου ὑπὸ τήν νέαν κατεύθυνσιν ἢ ὁποία ἐκ τοῦ ἀφανοῦς
ἐδίδετο ὑπὸ τῆς νέας αὐτοῦ συζύγου ἀρχίζει νὰ παρουσιάσῃ περισσότερο ἐνδιαφέρον ὡς θὰ ἴδωμεν
κατωτέρω.

Πρωτίστως σκεφθεὶς νὰ ἀπαλλαγῆ τῆς συγκατοικίας τοῦ πρωτοτόκου αὐτοῦ υἱοῦ Γεωργίου, τῆς
νύμφης καὶ τῶν δύο τέκνων (ἐγγονῶν) αὐτοῦ, ἠγόρασεν χάριν τούτων οἰκίαν ἐν τῇ συνοικίᾳ Λουᾶ καὶ
ἐκκενώσας αὐτήν ἐκ τῶν ἐνοίκων ἐγκατέστησεν αὐτοὺς μετὰ τῶν δύο τέκνων των, ἦτοι τῆς θείας μου
Ζαμπέτας καὶ τοῦ πατρός μου Προδρόμου.

ΧΑΤΖΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΡΟΓΛΟΥΣ

Ἡ κοινοτικὴ δρᾶσις του

Ὅσον καὶ ἂν ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἱστορηθέντων φαίνεται ὅτι ὁ οἰκογενειακὸς βίος του ἦτο τα-
ραχώδης καὶ πολυκύμαντος οὐχ' ἦτον ὅμως ὁ κοινοτικὸς του βίος ἀπέβη παραδειγματικὸς, διότι ὁ
ἡμέτερος πρόγονος καὶ ἀρετὰς σπανίας ἐνέκλειεν εἰς τήν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ δραστηριότητα ἀσυνήθη ἀνέ-
πτυξεν καὶ προσόντα ἐξαιρετικά, τὰ ὁποία ἀπέβησαν ἐπ' ἀγαθῶ τῆς πατρίδος. Μέχρι τῶν ἡμερῶν μας
ἀκόμη ἢ λαϊκὴ παράδοσις ἀνέφερεν μετὰ σεβασμοῦ τὸ ὄνομα τοῦ ἱστορικοῦ καταστάντος κοινοτικοῦ
παράγοντος τῆς Σινασοῦ Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου. Φροντίζων οὗτος ἐκ τῶν πρώτων ὅπως διατηρῆ
πάντοτε ὑψηλὰ τήν ἀτομικότητά του κατὰ τὸ ἀρχαῖον ρητὸν « ἄρξασθαι σεαυτῶν τιμᾶν καὶ πάντες
ὕμᾶς τιμήσωσιν » ἀπέφευγε καὶ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν ἀτομικῶν του συμφερόντων τὰς μικρολόγους προστριβὰς,
ἀκολουθῶν τήν εὐθείαν ὁδὸν καὶ ἀποβλέπων εἰς τὰς γενναίας καὶ ὑψηλὰς πράξεις.

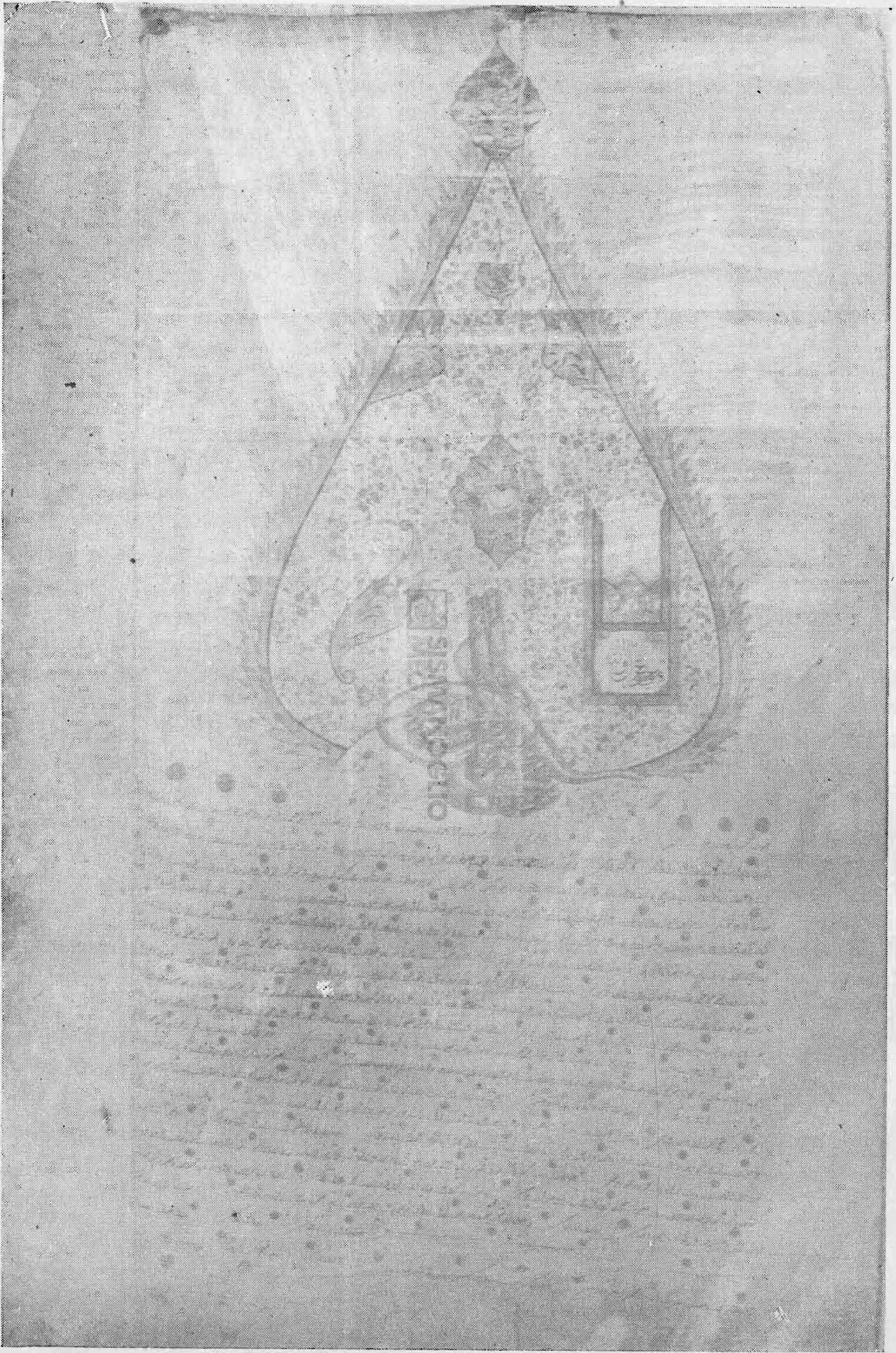
Ἦδη ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς ἐν Σταμποῦλ παραμονῆς του διαβλέπων τὰ ἀγαθὰ τὰ προκύπτοντα
ἐκ τῆς ἐμπορικῆς συνεργασίας εἰργάσθη ἀόκνως ὅπως συμπήξῃ ἰσχυρὰν ἔνωσιν τῶν ἐμπόρων τοῦ κλά-
δου τῆς εἰσαγωγῆς χαβιαρίων, καὶ συσκευασίας ἀλιπάστων ἰχθύων, εὐρῶν πρὸς τοῦτο ὁμόφρονας ἀπαν-
τας σχεδὸν τοὺς συντεχνίτας αὐτοῦ. Ἀποτέλεσμα τῶν ὑπερανθρώπων αὐτοῦ προσπαθειῶν ἦτο ὅπως ἀνα-
γνωρισθῆ δι' Αὐτοκρατορικοῦ Φερμανίου τοῦ Σουλτάν Μαχμουτ τοῦ Β' τὸ προνόμιον οὕτως εἰπεῖν τῆς
ἐμπορείας χαβιαρίων καὶ ἰχθύων εἰς δέκα ὀκτὼ καταστήματα τοῦ Γαλατᾶ καὶ ἑνδεκα τῆς ἀκτῆς τοῦ
Κερατείου, ἀπὸ Πόλεως ἕως Οὐν Καπὸν ἅπαντα ἀνήκοντα εἰς πρόσωπα καταγόμενα ἐκ Σινασοῦ καὶ Μα-
λακοπῆς καθὼς ἤμποροῦμεν νὰ συμπεράνομεν ἀπὸ τὰ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας σωθέντα ἱστορικὰ δεδομένα.

Ἰδιαιτέρως ἀξίον μνεΐας τυγχάνει ἐτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φερμάνιον καθὼς καὶ ἡ προηγηθεῖσα
τούτου ἀπόφασις (ἰλᾶμι) τοῦ ἱεροδικαστηρίου (μαχκεμέϊ σερί) τῆς Σταμποῦλ, διαφυλαχθέντα εἰς τὰ ἀρ-
χεῖα τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Κανάκη, ἠχθησαν εἰς φῶς παρὰ τοῦ κ. Θ. Σ. Θεοφανείδου καὶ καταχω-
ροῦνται πανομοιότυπως εἰς τὸ ἀνά χεῖρας ἔργον, ὠχρὰν εἰκόνα ἀποδίδοντα τῆς μεγάλης ἀκμῆς τήν
ὁποίαν ἐσημείωσε τὸ ὁμογενὲς ἐμπορικὸν στοιχεῖον τῆς πόλεώς μας πρὸ αἰῶνος καὶ ἐπέκεινα.

Ἐγκαινιάζων τήν κοινοτικὴν του δρᾶσιν ἐλάμβανε τήν ἄγουσαν εἰς τὸ Κοινοτικὸν Σύστημα τῆς
Δημογεροντίας, ἔφιππος, πρὸς ἐγκαύχησιν τῶν ὁμογενῶν κατοίκων Σινασοῦ, διὰ τήν ἀπόκτησιν τοιοῦ-
του δικαιώματος.

Κατὰ τήν ἔφιππον αὐτὴν διαδρομὴν συνωδεύετο ἐπὶ τὸ μεγαλοπρεπέστερον ὑπὸ Πατρίκου *
(κοινῶς Κιζίρη καλουμένου), φέρων ἐπ' ὤμου τήν Καραμπίναν του (ὄπλον βραχείας κάννης ὀπισθογε-

Πατρίκος ἐκαλεῖτο ὁ κλητῆρ τῆς Ἐφοροδημογεροντίας, ὅστις προηγεῖτο κατὰ πάσας τὰς ἐπισήμους τελετὰς κρατῶν ράβδον
ὁμοιάζουσαν πρὸς πατερίδζαν καὶ φέρων ζώνην. Ἡ δὲ οἰκογένεια Πατριτιάδου ἢ ἀκμάσασα εἰς τὸ ἐμπόριον χαβιαρίων ἐν Χαβιάρ-
χαν τῆς Σταμποῦλ φέρει τὸ ἐπώνυμον τοῦτο διότι ὁ πατὴρ των ἦτο Πατρίκος.

*Τὸ Αὐτοκρατορικὸν Φερμάνιον τοῦ Σουλτάν Μαχμούτ τοῦ Β΄
τὸ ὁρίζον τὰ τοῦ ἐμπορίου ἀλιπάστων καὶ χαβιαρίων ἐν Σταμπούλ κατὰ τὸ ἔτος 1818.*

μές) τὸ ὁποῖον προσέθετεν ἰδιαιτέραν ἔκφρασιν εἰς τὸ ἀτρόμητον αὐτοῦ ἐξωτερικόν, τοῦ ὁποίου τὸ μεγαλειὸν ἐπηύξανε τὸ πολύπτυχον σαλβάριον μετὰ τῆς γούνας τὸ ἀπαραίτητον φέσιον καὶ ὁ περιτετυλιγμένος εἰς αὐτὸ μαῦρος γιαζμάς.

Εἰς τὴν ἐπιστροφὴν δὲ πάλιν ἐχρησιμοποιεῖτο ὁ ἕτερος τῶν ἵππων του, διεκρίνοντο δὲ ὁ εἰς τοῦ ἄλλου ὡς ἄτη καὶ γιῖδῆς (καὶ ἄτη μὲν ἐκαλοῦσαν τὸν μὴ μοιχευμένον, γιῖδῆς δὲ τὸν μοιχευμένον).

Ἡ πομπὴ αὐτὴ διετηρεῖτο καθ' ὅλον τὸ στάδιον τῆς κοινοτικῆς του δράσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ ἡ γνώμη του ἦτο πάντοτε σεβαστὴ καὶ ἡ διέλευσις του προυκάλει αὐθορμήτους ἐκδηλώσεις ἀπαξ-ἀπάντων τῶν κατοίκων ὁμογενῶν τε καὶ μὴ, οἱ ὁποῖοι ἠγείροντο ἐπὶ ποδῶς εἰς τὴν θέαν τοῦ Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου καὶ ἐχαιρέτων αὐτὸν μὲ ἐδαφιαίας ὑποκλίσεις. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ διοχέτευσις ποσίμου ὕδατος εἰς τὸ ἀρρεναγωγεῖον ὡς μαρτυρεῖ τοῦτο μαρμαρίνη πλάξ ἢ καὶ ἐντοιχισμένη ἐπὶ τῆς θρύσεως.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ μαθητιῶσα νεολαία μετέφερε καθ' ἐκάστην δι' ἰδιαιτέρου πηλίνου δοχείου ὕδωρ εἰς τὴν σχολήν. Ἡμέραν τινα ὁ πατήρ μου μαθητῆς μικρὸς ὢν καὶ διαμένων ἔτι εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πάππου του Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου ἦλθεν εἰς αὐτὴν κλαίων καὶ ἔδυρόμενος διότι οἱ συμμαθηταὶ του ἔθραυσαν τὸ πηλίνον δοχεῖον του. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ ἀείμνηστος Χατζῆ Βασιλείος Μακρόγλος διενόηθη νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ δίκτυον τῆς ὑδρεύσεως μέχρι τῆς Σχολῆς. Ἀπητεῖτο πρωτίστως ὅπως πρὸς αὔξησιν τοῦ ἐκ τῆς πηγῆς ἐρχομένου ὕδατος ἀντικατασταθοῦν οἱ ἐκ τοῦ Μεσκήτ μαχαλεσι καὶ ἐντεῦθεν ἰδιαίτεροι σωλήνες.

Παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Δημογεροντίας καὶ τοὺς εἰδικοὺς ἐπὶ τῶν βρῦσεων (σοῦ-γιολτζῆδες) μετέβη εἰς Γοργολῆν, τόπον τῆς πηγῆς ἀπέχουσαν τοῦ χωρίου μίαν ὥραν καὶ ἀφοῦ ἐξήτασαν τὴν πηγὴν ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως, ἀπεφάσισαν νὰ κτισθῇ ἰδιαιτέρα καὶ ἐκτεταμένη γέφυρα εἰς Γοργολῆν, οὕτως ὥστε τὸ διοχετευόμενον ὕδωρ νὰ διανέμεται εἰς μεγαλειτέραν ποσότητα εἰς τὴν συνοικίαν Καπάλου (ὅπου κεῖται τὸ ἀρρεναγωγεῖον) καὶ ἐξ αὐτῆς δι' ὅλως ἰδιαιτέρων σωλήνων νὰ διοχετευθῇ εἰς τὴν Σχολὴν διὰ τῆς οἰκίας Μουσταφᾶ Τιρίδογλου, ἀλλὰ ὁ Τιρίδογλου κατ' οὐδένα λόγον ἐδέχετο τοῦτο. Τότε ὁ Χατζῆ Βασιλείος Μακρόγλου συγκαλῶν ἐκ νέου τὰ μέλη τῆς Δημογεροντίας καὶ προσλαμβάνων ἐπίκουρόν του καὶ τὸν Σεραφεῖμ Ρίζον καὶ ἐμμένων εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐπὶ τούτῳ ἀπόφασιν καὶ ἔφιππος ἐπὶ τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἵππου του (ἄτη) φέρων ἐπ' ὤμου κατὰ τὸ σῦνηθες τὴν καραμπίναν του μεταβαίνει μετὰ τῶν μελῶν τῆς Δημογεροντίας καὶ τῆς τεχνικῆς ἐπὶ τῶν ὑδάτων ἐπιτροπῆς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Τιρίδογλου. Ἀφοῦ κατεμέτρησαν ἐπισταμένως, ἀπεφάσισαν ὀριστικῶς νὰ διαπεράσουν τοὺς σωλήνας ἐκ τῆς οἰκίας αὐτῆς, τῆς μόνης καταλλήλου καὶ δὴ ἐκ τοῦ Τάντουριού (Μαγειρίου).

Ἡ οἰκογένεια καὶ πάλιν ἀντέστη εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτήν, ὅποτε ὁ Χατζῆ Βασιλείος Μακρόγλου ἐπεμβαίνων μετὰ θάρρους καὶ τόλμης κατὰ τὴν λογομαχίαν εἶπεν εἰς τὸν Τιρίδογλου, ὄχι μόνον ἀπὸ ἐδῶ θὰ περάσω τοὺς σωλήνας, ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη γίνῃ ἀνάγκη καὶ ἀπὸ τῆς γυναικὸς σου τὰ σκέλη . . . νὰ στρωθοῦν οἱ σωλήνες καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ τοὺς περάσω, ὅπως καὶ ἐγένετο καὶ οὕτω πως διωχετεύθη ὕδωρ εἰς τὴν Σχολὴν τῶν ἀρρένων.

Ἡ ἐν λόγῳ κρήνη ρέουσα νυχθημερόν ἐξυπηρέτει τὰς ἀνάγκας τῆς Σχολῆς.

Ἐπισημειωθὲν τῆς κρήνης ὑπῆρχε κήπος μὲ ὀπωροφόρα δένδρα, ἐπίσης δὲ καὶ δεξαμενὴ χρησιμεύουσα ὡς ἀποθήκη πρὸς ἄρδουσιν τοῦ ἐν λόγῳ κήπου καὶ πρὸς καθαρισμὸν τῶν τῆς σχολῆς.

ΧΑΤΖΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΡΟΓΛΟΥΣ

Τὰ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Χατζῆ Σοφίας διαδραματισθέντα

Ἐρχόμενοι νὰ ἐξιτορήσωμεν τὴν δευτέραν φάσιν τοῦ βίου τοῦ Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔκκμεν τὴν ἐμφάνισίν τῆς εἰς τὸν οἰκογενειακὸν μας κύκλον, ἢ ἐξ Ἰνδζέσου Χατζῆ Σοφία ἀναφέρομεν ὅτι ἐξ' αὐτῆς ὁ Χατζῆ Βασιλεῖος Μακρόγλου ἀπέκτησε δύο θυγατέρας, τὴν Ζαμπέταν **26** καὶ τὴν Θεογνωσίαν **27**. Αὐτὰς ἐλθούσας εἰς γάμου ἡλικίαν ἀπεκατέστησε τὴν μὲν πρώτην μὲ τὸν ἐκ Συνασοῦ Δημ. Θωμαΐδην (Δζιλόν) ἐπαγγελλόμενον τὸν κρασέμπορον ἐν Τουτοῦν-Γκιουμροῦκ Σταμπούλ, καταστάντα εἰς τὰ τέλη τοῦ βίου του πλουσιώτατον καὶ κάτοχον μεγάλου τσιφλικίου ἐν Θράκη, ἴσως δὲ ἐκ τῆς μεγάλης αὐτοῦ φιλοχρηματίας καὶ φιλαργυρίας ἀμελήσαντα παντελῶς τῆς πρὸς τοὺς υἱοὺς ὀφειλομένης ἀγωγῆς, κατέστησεν αὐτοὺς μετὰ τὸν θάνατόν του ἐπισυμβάντα ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος δυστυχεῖς μᾶλλον παρά εὐτυχεῖς ἐκ τοῦ πλούτου του. Τούτων ὁ εἰς Θωμᾶς **28** καλούμενος, μόλις εἰς ἡλικίαν 60 καὶ πλέον ἐτῶν ἀπεπειράθη νὰ σχηματίσῃ οἰκογένειαν, ἐνέπεσεν ὁμως εἰς τεχνηέντως στηθεῖσαν παγίδα ὑπὸ μορφὴν συνοικεσίου, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ πανουργία τοῦ γυναικείου φύλου ἀναπτύξασα μεγάλην δρᾶσιν συνετέλεσεν ὥστε θανόντος τούτου νὰ ἐξαφανισθῇ ἔλη ἢ μὴ εὐκαταφρόνητος κτηματικὴ καὶ χρηματικὴ περιουσία, ἢ περιελθούσα κατόπιν ἀλλεπαλλήλων θανάτων εἰς χεῖρας δολοπλόκου γυναικὸς ἢ ὁποία κατὰ κακὴν τύχην πιστῶς ἀντέγραψε τὴν ἐκ τῆς αὐτῆς πατρίδος Ἰνδζέσου καταγομένην Χατζῆ Σοφίαν. Ἐξηφανίσθη δὲ ἡ ρηθεῖσα περιουσία ἐν ταυτῶ μετὰ τοῦ κατόχου τῆς, ἀποθανόντος πρὸ τῆς συζύγου του. Τέκνα τῆς Ζαμπέτας ἐγένοντο ὁ Θωμᾶς, ὁ Βασιλεῖος **29** καὶ ὁ Τρύφων **30**, περὶ μὲν τοῦ Θωμᾶ ἐγένετο ἀνωτέρω σύντομος λόγος, ὁ Βασιλεῖος ἀπέθανε ἄγαμος, ὁ δὲ Τρύφων ἐπιδοθεὶς κατ' ἀνάγκην εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα καὶ ἀρχὰς μὲν εἰς τὸ Χάσκιοϊ, ἀργότερον δὲ χρηματίας ὡς τοιοῦτος ἐν Ἀνατολικῇ Θράκη ζῆ σήμερον μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἐν Ἑλλάδι, οὔτε ὀβολὸν κατορθώσας νὰ καρπωθῇ ἐκ τῆς κολοσσιαίας πατρικῆς του περιουσίας διαρπαγείσης καὶ ἐξατμισθείσης κακὴν κακῶς. Τὴν δευτερότοκον θυγατέρα Θεογνωσίαν ἀπεκατέστησεν ἡ μήτηρ αὐτῆς Χατζῆ Σοφία, ἀποθανόντος ἐν τῷ μεταξύ τοῦ συζύγου τῆς Χατζῆ Βασιλείου μετὰ τοῦ γείτονός τῆς Βλασίου Βλασιάδη. Ὁ γάμος οὗτος ὡς μὴ ὄφειλε διελύθη συντόμως καὶ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν συνήφθη δεύτερος μετὰ τοῦ Φιλίππου Ρίζου, προγόνου τοῦ Ρίζου Κωστῆ, διαλυθέντος δὲ δυστυχῶς ἔνεκα ἀγνώστων ἐπίσης λόγων καὶ τοῦ δευτέρου τούτου γάμου, ἐφημολογείτο ἐν Συνασῶ καὶ τρίτος γάμος τῆς Θεογνωσίας διὰ τὸν ὅποιον οὐδεὶς Συνασίτης ἔτεινε χεῖρα. Ἡ εὐστροφος ὁμως Χατζῆ Σοφία εἰς τῆς ὁποίας τὰς στιβαρὰς χεῖρας εἶχεν ἤδη περιέλθει ἀπαξάπασα ἡ περιουσία τοῦ συζύγου τῆς, εὔρε τρίτον σύζυγον διὰ τὴν θυγατέρα τῆς, καταγόμενον ἐξ Ἀραβισσοῦ, τῆς πάλαι ποτὲ ἔδρας τῆς ὑποδιοικήσεώς μας.

Τῆς Θεογνωσίας ἐγένετο ἐκ τοῦ τρίτου γάμου τῆς μὲ τὸν ἐξ Ἀραβισσοῦ Ἰωβ συνηθέστερον καλούμενον Γεώργιον εἰς καὶ μόνον υἱὸς ὁ Μηνᾶς.

Μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν του ἐκ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς παρηκολούθησεν οὗτος ἀκαδημαϊκὸς σπουδὰς, ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, προσλαβὼν ἀγνώστον πόθεν, τὸ ἐπώνυμον Γρηγοριάδης, ἀσπασθεὶς τὸν μοναχικὸν βίον μετωνομάσθη Χρυσόστομος **31** καὶ κατετάγη εἰς τὴν αὐτόθι κειμένην ἱερὰν μονὴν τῶν Ἀσωμάτων (Πετράκη). Σὺν τῷ χρόνῳ ἀνεδείχθη Ἡγούμενος αὐτῆς, διατηρῶν ἐπαξίως τὴν διοικητικὴν αὐτῆν θέσιν ἀπὸ δεκαπενταετίας ἀκαταπαύστως ἀσχολούμενος μὲ τὰς προσφιλεῖς αὐτοῦ μελέτας, μὴ ἐπαναπαυόμενος εἰς τὸ κτηθὲν δίπλωμα τοῦ διδάκτορος τῆς θεολογίας, ἀλλὰ καλλιεργῶν τὸ δοθὲν αὐτῷ τάλαντον, διὰ κηρυγμάτων, διαλέξεων, δημοσιευμάτων θεολογικοῦ, καὶ φιλοσοφικοῦ περιεχομένου, ὧν ἡ ἀπαρίθμησις τυγχάνει εἰς ἡμᾶς ἀνέφικτος.

Τῆς Θεογνωσίας ὁ θάνατος ἐπέβη ἐν ἔτει 1944 τοῦ δὲ Ἰωβ τῷ 1943.

Πολὺ πρὸ τῶν γάμων τῆς Ζαμπέτας καὶ τῆς Θεογνωσίας Χ' Β. Μακρόγλου εἶχον ἤδη τελεσθῆ οἱ γάμοι τῆς θυγατρὸς τῆς Χ' Σοφίας, τῆς ἐκ τοῦ πρώτου αὐτῆς συζύγου, μετὰ τινος Συνασίτου τῆς οἰκογενείας Κυπριανοῦ Μενεξοπούλου. Ἐκ τούτων ἐγεννήθη υἱός, Γεώργιος Μενεξόπουλος, ἀσπασθεὶς καὶ αὐτὸς τὴν ἱερωσύνην καὶ διατελέσας ἐπ' ἀρκετὸν προΐστάμενος τῆς κοινότητος Διπλοκιονίου (Μπεσικτὰς). Μετηγάστευσε οὗτος μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν θυγατέρων του ἐν ἔτει 1920 εἰς Ν. Ὑόρκην, προσκληθεὶς πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἐκ γυναικὸς συγγενοῦς του Ἐπισκόπου Ροδοστόλου κ. Ἀλεξάνδρου.

ΧΑΤΖΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΡΟΓΛΟΥΣ

Συμπεράσματα ἐκ τοῦ βίου του

Βιογραφούντες τὸν Χατζῆ Βασίλειον Μακρόγλου ἐδώσαμεν τρόπον τινα τὴν ἔκφρασιν καὶ τὸν χαρακτήρα τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, οἱ ὅποιοι ἔζησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν εἰς τὸ περιβάλλον τῆς πατρίδος μας, ἐρχόμενοι δὲ εἰς τὴν βιογράφησιν τῆς Χατζῆ Σοφίας διότι καὶ αὐτῆς ὁ βίος εἰς τὰ τελευταῖα τῆς ἔτη παρουσιάζεται σήμερον ἄξιος ἰδιαίτερας μελέτης καὶ προσοχῆς, καταλήγομεν εἰς τὸ αἰώνιον συμπέρασμα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν δύο φύλων ὅστις πολλάκις δυσκόλως ἀποκρύπτεται. Διερωτᾶται τις πῶς τοιοῦτος ἀνὴρ φημισμένος, μὲ ὄλα αὐτοῦ τὰ προσόντα, νουνεχῆς καὶ ἰσχυρὸς χαρακτήρ ἐχαλάρωσε πρὸς στιγμὴν τὴν ἀνδρικήν αὐτοῦ θέλησιν καὶ ἄφησε νὰ περιέλθῃ ὅλη ἡ μνημονευθεῖσα περιουσία εἰς χεῖρας δευτέρας καίτοι νομίμου συζύγου καὶ συνετέλεσε ν' ἀδικηθοῦν τὰ πρωτότοκα ἄρρενα, τὰ φέροντα τὸ ὄνομα καὶ προοριζόμενα νὰ διαιωνίσουν τὸ γένος αὐτοῦ;

Τὸν κοινὸν οἶκτον προσεπάθει νὰ ἐπισύρῃ ἡ Χατζῆ Σοφία ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ συζύγου αὐτῆς. Ἐπιτυχέστατα ἤρχισε νὰ προσποιεῖται τὴν ἄπορον καὶ τὴν ἔχουσαν ἀνάγκην καὶ τῆς ἐλαχίστης συνδρομῆς. Ὁ τόνος τῆς φωνῆς αὐτῆς ἐγένετο περισσότερο ἄξιος οἰκτιρμοῦ ὅσας προσήρχετο εἰς τὴν οἰκίαν μας παρὰ τῷ πάππῳ μου μεμφιμοιροῦσα καὶ διεκτραγωδοῦσα τὴν ἀθλιότητά της. Τῆς ὅλης αὐτῆς ἐξωτερικῆς ἀθλιότητος εἰκὼν ἦτο ἡ κατερρακωμένη γούνα της, τὴν ὅποιαν ἐφόρει ἡμέρας καὶ νυκτός, χειμῶνος τε καὶ θέρους, ἑορταῖς καὶ καθημεριναῖς, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τις ὅτι τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς (τῆς γούνας) περιείχεν εἰς τὰ ἄδυτα αὐτοῦ ἀντὶ τῶν γνωστῶν ζουφίων μυριάδας ὄλας χρυσῶν φλωρίων.

Ἦσαν δὲ ἐρραμμένα αὐτὰ εἰς ἀπόστασιν διὰ νὰ μὴν προκαλοῦν κρότον εἰς τὰ ὦτα τοῦ παπποῦ μου Γεωργίου, εἰς τὸν ὅποιον πάντοτε παρεπονεῖτο ὅτι δὲν εἶχε τὰ ἀπαιτούμενα διὰ νὰ πάρῃ μίαν λίτραν (6 ὄκ.) τυροῦ ἐκ τῆς ἀγορᾶς, καθότι ἐφοβεῖτο πάντοτε τὸν παπποῦ μου Γεώργιον μήπως ἀξιῶσῃ παρ' αὐτῆς κληρονομικὰ δικαιώματα. Ἐφρόντιζε πάντα μὲ κάθε μέσον νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ ἀπὸ πᾶσαν τυχὸν (κατὰ νοῦν) ἀπαίτησιν του παριστάνουσα ἑαυτὴν πτωχὴν καὶ ἔχουσαν ἀνάγκην βοήθειας.

Ὁ δὲ παπποῦς μου Γεώργιος ὡς ἐξ ἰδιοσυγγρασίας ἀγαθὸς ἤκουε τὰ παράπονά της μετὰ πεποιθήσεως. Αὐτὸς ὁ καλὸς, ἀγαθὸς καὶ ἄκακος Γεώργιος Μακρόγλου ἐπίστευεν εἰς τὰς πεμφιμοιρίας της καὶ τὴν προέτρεπε νὰ πωλήσῃ εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ αὐτὰ τὰ δημητριακὰ τοῦ κήπου, τὰ ὅποια σπανίως ἀπέστελλε εἰς μικρὰν μερίδα εἰς τὴν οἰκίαν μας ἐντὸς καλάθου. Καὶ ἐνῶ μὲν εἰς τὸν Γεώργιον Μακρόγλου ἔλεγε καὶ ἐπαναλάμβανε αὐτὰ, ἰδιαίτερος, μέσῳ τοῦ πνευματικοῦ τῆς ἐνορίας Ἱερέως Παπᾶ Ματθαίου καλουμένου, ἐδάνειζεν ἐντόκως χρήματα εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας τῆς Συνασοῦ.

Τοιοιουτρόπως ἐκ τῆς περιουσίας Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου τὴν ὅποιαν ἰδιοποιήθη ἡ Χατζῆ Σοφία περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ παπποῦ μου Γεωργίου Μακρόγλου μόνον ἡ πατρικὴ «Καραμπίνα» καὶ ἓνα χωράφι τὸ γενικῶς μέχρι σήμερον φημιζόμενον «Χωράφι Μακρόγλου» ὅπως διατυμπανισθῆ ἡ μεγάλη γενναιοδωρία τῆς Χατζῆ Σοφίας καὶ ἡ δικαιοκρισία αὐτῆς, ἐνεργούσης οἰκεία αὐτῆς βουλήσει. Ὁ Γεώργιος Μακρόγλου πάντοτε κατεσίγαζεν τὰς ὑποκινήσεις τρίτων προσώπων καὶ μελῶν αὐτῆς τῆς οἰκογενείας του. Ἐπανελάμβανεν τὸ ρητὸν τοῦ Ἰωβ «αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ!»

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ ἡ Χατζῆ Σοφία ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆς προέβαινε εἰς τὴν ἐκποίησιν τῶν ἐπιπλῶν, γυμνώνουσα τὴν οἰκίαν συστηματικῶς. Τὴν ἀρξαμένην λεηλασίαν τῆς οἰκίας ἐπροθυμοποιήθη νὰ συμπληρώσῃ ὁ ἐν Συνασῷ Ρίζος Κωστής, πατριὸς τοῦ γαμβροῦ τῆς Χατζῆ Σοφίας, ἐπωφεληθεὶς τοῦ ἐρχομοῦ αὐτῆς εἰς Σταμποῦλ. Ἐξετέλει δὲ οὗτος ὅλως ἀνευθριάστως καὶ ἀσυστόλως τὸ ἔργον ὅτε ἐν πλήρη μεσημβρία ἤρχισε πλέον καὶ δι' ἁμαξῶν μεταφέρων τὰ τελευταῖα ἐναπομείναντα ἔπιπλα, ἐπιληφθεὶς ἤδη καὶ τῆς ἀποσπάσεως μερῶν τῆς οἰκοδομῆς.

Καὶ ὁ μὲν πάππος μου βλέπων αὐτὰ πρὸς μεγάλην αὐτοῦ ψυχικὴν θλίψιν καὶ ἀγανάκτησιν εἰς οὐδεμίαν ἐνέργειαν προέβαινε, καίτοι ὤθειτο πρὸς τοῦτο, ἡ δὲ ἐν Σταμποῦλ Χατζῆ Σοφία θέτουσα

τέρμα εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ρίζου Κωστῆ προέβη εἰς τὴν πώλησιν τῆς οἰκίας μεθ' ὄλων αὐτῆς τῶν ὑποληφθέντων ἐξαρτημάτων εἰς τὸν Στέφ. Λαζόπουλον ἀντὶ 500 λιρῶν χρυσῶν.

Οὕτω δὲ λυπηρὸν νὰ τὸ ἐνθυμιθῆ κανεῖς, ὅλη ἐκείνη ἡ πατρικὴ μας ἐκτεταμένη οἰκία Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου περιῆλθεν εἰς ξένας χεῖρας.

Τὸ ἐν Συνασῶ περίπτερον (κίόσκι)
Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου

Μετὰ τὴν ἀπεμπόλησιν τοῦ πατρογονικοῦ μας αὐτοῦ κτήματος, τὸ ὁποῖον προωρίζετο ὅπως συγκεντρῶναι ὑπὸ τὴν ἱεράν αὐτοῦ σκέπην τὰς ὄνειροπολήσεις τοῦ παρελθόντος καὶ ἀναπτύσσει τὰς σκέψεις μας περὶ τοῦ μέλλοντος, ἢ ἀποξένωσις τῶν ἀπογόνων Μακρόγλου, μετὰ τῆς Χατζῆ Σοφίας ἦτο πλέον ἔκδηλος. Δύσασα πλέον πάντα δεσμόν, ἐκανόνιζεν ὅπως αὐτοβούλως τὰς πράξεις καὶ κινήσεις αὐτῆς, κατὰ τὸ δοκοῦν καταργήσασα καὶ αὐτὴν τὴν στοιχειώδη ὑποχρέωσιν τοῦ νὰ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν δσάκις τουλάχιστον μετεκινεῖτο ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν.

Ἐκ Συνασοῦ ἀναχωρήσασα διὰ τελευταίαν φοράν, μετέβη εἰς Ἀραβισσόν, μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς Θεογνωσίας, ἐπὶ σκοπῶ ἀποκαταστάσεως αὐτῆς μετὰ τοῦ αὐτόθι Ἰώβ. Μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ συνοικεσίου, ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν μας, εὐδόλως ἀνταλλάξασα χαιρετιστήριον ἀσπασμὸν μετὰ τὸν ἐξ ἀνδρὸς συγγενῶν τῆς.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΝΕΙΑ ΤΗΣ Χ' ΣΟΦΙΑΣ

Ἡ Χατζῆ Σοφία κατὰ τὴν ἐνιαυθὰ διαμονὴν τῆς μαθοῦσα καὶ ἐξακριβώσασα τὸν τόπον ὅπου εἰργαζόμενη μαθητευόμενος παρά τισιν ἐπικαταλάκταις τῆς πόλεως Βαλοῦκ-παζάρ, προσῆλθεν κατὰ τὸ 1895 καὶ με συνήντησε, ἀφοῦ δὲ με ἐγγυκαίλισθη μετὰ μεγάλης στοργῆς ὡς δισέγγονόν τῆς καὶ με ἠσπάσθη μετὰ δακρύων καὶ διηρώτησε τὰ περὶ ἐμοῦ καὶ τῶν γονέων μου καὶ ἀντηλλάξαμεν τὰ εἰθισμένα με ἐπέδειξε μερικὰ ἐκ τῶν κεκρυμμένων ξένων νομισμάτων πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς τρεχούσης ἀξίας αὐτῶν. Ἄλλωστε ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεώς τῆς ἦτο αὐτός.

Καθηκόντως τὴν κατετόπισα περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἀξίας ἐκάστου, ἀποχαιρετήσασα με ὅπως καὶ κατὰ τὸν ἐρχομόν τῆς με κατεφίλησε καὶ ἀπεχώρησε, χωρὶς ὅμως νὰ μοῦ δωθῆ ἀφορμὴ νὰ τὴν ἐπανείδω ἔκτοτε. Ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τοῦ θανάτου τῆς μοὶ εἶναι ἀγνωστος. Ὡς τελευταία παρ' αὐτῆς πληροφορία εἶναι τὸ ὅτι ἐγένετο κάτοχος ἐν Γιεδικ-Πασᾶ δύο οἰκιῶν. Ὑπονοεῖται ὅτι ἐξεποίησε πρὸς τοῦτο τὰ ἐν τῇ περιφήμῳ γούνα ἐραμμένα χρυσᾶ νομίσματα.

Κατὰ πληροφορίας τὰς ὁποίας ἠρύσθη ἐσχάτως, ἡ Χατζῆ Σοφία πληγείσα ὑπὸ καρκίνου τοῦ ἥπατος ἀπεβίωσεν ἐν ἔτει 1905, καὶ ἐτάφη ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ ἐν Βαθυρρύακι (Μπουγιούκδερε) τοῦ Βοσπόρου.

Ἐμπνεόμενος ἀπὸ σεβασμὸν πρὸς τὴν μνήμην τῆς Χατζῆ Σοφίας τῆς ὁποίας ἡ ἰσχυρὰ προσωπικότης ἔδωκε τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἔκβασιν εἰς τὰς τύχας τῆς οἰκογενείας μας, ἐπεχείρισα, ἐν ὅσῳ τὰ περὶ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ταφῆς της, μοὶ ἐγένοντο γνωστὰ ὅτε τὸ παρὸν ἔργον μου εὐρίσκετο ὑπὸ ἔκδοσιν νὰ ἐξακριβώσω ἐὰν τάφος τις σωζόμενος σήμερον, διηλώνιζε τὸ ὄνομα αὐτῆς, ἵνα τελέσωμεν ἐπ' αὐτοῦ τρισάγιον.

Ἐπιθυμήσας ἐξ ἄλλου ὅπως ἀποθέσω ἐπὶ τοῦ τάφου τούτου εὐσεβῆ ἀσπασμὸν τόσον ἐμοῦ, ὅσον καὶ τοῦ φιλοστόργου αὐτῆς ἐγγόνου νῦν ἱερομονάχου Χρυσοστόμου Ι. Γρηγοριάδου ἀπὸ τῶν σεπτῶν χειλέων τοῦ ὁποίου προσφάτως ἐβροντοφωνήθη ὑπὸ τὸν ἀττικὸν οὐρανόν, τὸ κλέος τῆς οἰκογενείας μας, ἀνέλαβον εὐλαβῆ ὁδοιπορίαν πρὸς τὸν Ἄνω Βόσπορον.

Ἡ μετάβασίς μου ἐκ τοῦ κέντρου τῆς πολυθρόνου καὶ πολυταράχου Σταμπούλ, ἀναμέσον τῶν μυθικῶν καλλονῶν τοῦ περιλαλήτου πορθμοῦ, εἰς τὰς παραδεισιακὰς ἐκείνας ἀκτὰς ὅπου κεῖται τὸ Μπουγιούκ - δερε ἐγένετο κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας θερινῆς ἡμέρας, μὲ συνοδὸν τὸν κ. Θ. Σ. Θεοφανείδην τὸν ἐκ Προικοννήσου φιλόστορα, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἀνομολογῶ χάριν διότι ἐξ ἔρωτος καὶ μόνον πρὸς τὴν πάτριον ἱστορίαν κινούμενος, ἀφειδῆ προσέφερε τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ συμβολὴν εἰς τὸν καταρτισμὸν καὶ πλουτισμὸν τοῦ μετὰ χεῖρας πονήματος. Πλέοντες, ἐποχούμενοι καὶ πεζοποροῦντες ἐφέραμεν τὰ βέβηλα βήματά μας εἰς τὸν χλοερὸν λειμῶνα ἔνθα τὸ κοιμητήριον τοῦ Βαθυρρύακος ὅπου ἀντιπαντὸς ἄλλου τεκμηρίου τῆς ὑπάρξεως τῆς Χατζῆ Σοφίας, ἠκούσαμεν τὸ θρόισμα τῶν δένδρων νὰ τάρασση τὴν νεκρικὴν σιγὴν καὶ νὰ ψιθυρίζῃ τὸ « αἰωνία ἡ μνήμη ».

ΒΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Χ" Β. ΜΑΚΡΟΓΛΟΥ

Ὁ πρωτότοκος τῶν τεσσάρων υἱῶν τοῦ Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου ἐγεννήθη ἐν Σινασῷ περὶ τὸ ἔτος 1825, ἦτο ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα καὶ εὐθυτενῆς τὸ σῶμα, καὶ εἶχε γαλανοὺς ὀφθαλμούς. Ἀφοῦ διήκουσε τὰ πρῶτα μαθήματα κατὰ τὸ σύστημα τῆς ἐποχῆς εἰς τὸν νάρθηκα τῆς ἐκκλησίας, δηλαδὴ φαλτήριον καὶ ὀκτώηχον ἦλθεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν καὶ εἰργάσθη ἐπὶ τι διάστημα πλησίον τοῦ πατρὸς του εἰς ἡλικίαν δέκα ὀκτῶ ἐτῶν ἐπέστρεφεν εἰς Σινασὸν καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Μαρίαν, ἀδελφὴν Σεραφεῖμ Ρίζου Καραδζαντέμ. Ἐξ αὐτῆς ἀπέκτησε τέσσαρας υἱούς, τὸν Πρόδρομον **34**, Ἰωάννην **35**, Βασίλειον **36** καὶ Ρίζον **37** καὶ δύο θυγατέρας, τὴν Ζαμπέταν **38** (Γαράγιζαν) καὶ τὴν Τριανταφύλλαν **39**. Ἄπαντα τ' ἀνωτέρω τέκνα του ἐλθόντα εἰς νόμιμον ἡλικίαν ἀπεκατέστησε ὡς φιλόστοργος πατήρ, πλὴν τοῦ Ρίζου ἀποθανόντος εἰς μικρὰν ἡλικίαν. Ὁ βίος τοῦ μακαρίτου Γεωργίου διέρρευσε γαλήνιος καὶ ἀδιατάρακτος. Ἠκολούθησε πιστῶς τὰ ἴχνη τοῦ πατρὸς του καὶ διετήρησεν ἀπαραμείωτον τὸ σέβας τὸ ὁποῖον οἱ Σινασίται ἔτρεφον εἰς τὴν οἰκογένειαν Μακρόγλου.

Ἐκ τῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν εἶχεν ὀργανώσει ἐνταῦθα ὁ πατήρ του καὶ ἐπαξίως ἐσυνέχισεν ὁ ἴδιος εὐδοκίμως, ἀπεκόμισε τὸ πρὸς τὸ ζῆν, καὶ ἀπεσύρθη, νέος ἀκόμη, ἐξ αὐτῆς ἐπιστρέψας τελικῶς εἰς τὴν πατρίδα.

Ἐκεῖ συνέζησεν ἐπὶ τι διάστημα ἀρμονικῶς μετὰ τοῦ πατρὸς του, ἀργότερον δέ, μετὰ τὸν δευτερον γάμον τούτου, ἀπεχωρίσθη μετὰ τῶν τέκνων του ἐκ τῆς πατρικῆς του οἰκίας καὶ ἐνεκατεστάθη εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ πατρὸς του ἐπὶ τούτῳ ἀγορασθεῖσαν οἰκίαν ἐν τῇ συνοικίᾳ Λουλα̃.

Κοινοτικὰς ὑπηρεσίας προσέφερεν ἐπίσης ἀξιολόγους, διατελέσας ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν Δημογέρων καὶ Ἐφοροεπίτροπος Σινασοῦ. Πιστὸς καὶ εὐλαβὴς τηρητὴς τῶν παραδόσεων, προσηλωμένος ψυχῇ τε καὶ πνεύματι εἰς τὰ χριστιανικὰ αὐτοῦ καθήκοντα τῶν ὁποίων ἐγνώριζε ὅχι μόνον τοὺς τύπους, ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσίαν, κατέλιπεν ἀποθανὼν ἀγαθὴν καὶ χρηστὴν μνήμην.

Ἡ ὀσημέραι αὐξάνουσα καὶ πυκνουμένη ταξειδιωτικὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ Συνασοῦ καὶ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, φέρουσα πολλὰ τ' ἀγαθὰ ἐκ τῆς Σταμποῦλ εἰς τὴν Καρπαδοκίαν, παρέσυρε βαθμιαίως καὶ παρέδιδεν εἰς ἀχρηστίαν πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα ἔθνη καὶ ἔθιμα. Πρῶτον τῶν ἐθίμων ἀπὸ τὰ ὁποῖα προθύμως παρητοῦντο οἱ κάτοικοι τῆς Ἀνατολῆς ὁσάκις ἐταξείδευον εἰς Σταμποῦλ ἦτο καὶ τὸ νὰ παύουν νὰ ἐνδύονται καὶ τὴν ἀρχαιοπρεπῆ περιβολὴν, περὶ τῆς ὁποίας ἐκάμομεν λόγον εἰς τὸν βίον τοῦ Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου καὶ νὰ προτιμοῦν τὴν νεωτεριστικὴν λεγομένην ἐνδυμασίαν τὰ φράγκικα, δηλαδὴ τὸ τσακέτο καὶ τὸ πανταλόνι, τὰ ὁποῖα ἤρχισαν νὰ κατασκευάζουν καὶ νὰ θέτουν εἰς πώλησιν οἱ ἐν Σταμποῦλ φραγκοράπται.

Συνεδύαζεν νεωτερισμὸν καὶ συντηρητικότητά ταυτοχρόνως ὁ ἀείμνηστος Γ. Μακρόγλου, χωρὶς νὰ κακίζη παντελῶς τὸ οἰκονομικώτερον καὶ πρακτικώτερον μέσον τῆς νέας περιβολῆς τὴν ὁποῖαν εὐχαρίστως ἔβλεπε διαδιδομένην εἰς τοὺς νεωτέρους. Ἐκράτησε δι' ἑαυτὸν τὸ ἀρχαῖον ἔθιμον τὸ ὁποῖον ἔδιδε μεγαλοπρεπῆ καὶ ἡγεμονικὴν ἐμφάνισιν εἰς τοὺς ὀλίγους πλέον καὶ ἐκλεκτοὺς ὀπαδοὺς του καὶ τοὺς καθίστα περισσότερον θαυμαστοὺς.

Μετὰ λύπης πλέον ὁμοῦ μετὰ τοῦ Γεωργίου Μακρόγλου ἐξέλιπεν παντελῶς καὶ ἡ ἀρχαιοπρεπὴς ἐκείνη περιβολὴ ἡ ὁποία μᾶς συνέδεε μὲ ἕνα ἀλησμόνητον παρελθόν.

Ἡ γοῦνα, τὰ σαλβάρια, τὰ φέσια, οἱ φοῦντες καὶ οἱ καρμπίνες ἀκόμη καὶ πᾶν ὅ,τι σχετικὸν τῆς τότε περιβολῆς ἐνεκλείσθη εἰς τὰ βᾶθη τῶν σεντουκιῶν διὰ νὰ ἀποτελέσῃ ἀρχαιολογικὸν ἀντικείμενον ἄξιον τῆς σημερινῆς περιεργείας ἢ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν στολισμὸν ἐκείνων ποῦ ἤθελον νὰ διασκεδάσουν καλλίτερον τὰς ἀπόκριας. Ἀλλὰ βεβαίως λυπηρότερον τὸ νὰ εἶπη τις ὅτι εἰς τὸν ἰλιγγιώδη δρόμον πρὸς τὸν σημερινὸν ψευδοπολιτισμὸν μας δὲν παρηγκωνίσσαμεν μόνον τὰ ἀφορῶντα τὸ ἐξωτερικὸν τῶν προγόνων μας, ἀλλὰ ἀπηνήθημεν καὶ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀποτελοῦντα τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν.

Περιουσιακὰ στοιχεῖα Γεωργίου Μακρόγλου μεταβιβασθέντα ἀργότερον εἰς τὸν πρωτότοκον υἱὸν τοῦ Πρόδρομον (τὸν πατέρα μου) γνωρίζομεν μόνον μερίδια κτημάτων ἐν Σταμποῦλ κατὰ τὰ Λεμονάδικα, Βαλοῦκ Παζάρ καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ συντήρησις τῆς οἰκογενείας του μὲ τὰ ὀλίγα καὶ πενιχρὰ ἐνοίκια ἦτο δύσκολος καὶ ἀδύνατος, συνεπλήρου τὰς ἐλλείψεις ταύτας ὁ πατήρ μου ἐκ τῆς ἐργασίας του, συμβάλλων μέχρι τέλους τῆς ζωῆς τοῦ πατρός του πρὸς τὴν ἀξιοπρεπῆ αὐτοῦ συντήρησιν.

Ὁ θάνατός του ἐπῆλθε ἐν Συνασῶ ἐκ γρίππης κατὰ τὸ 1900 εἰς τὸ 77ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, κατόπιν δεκαπενθημέρου νόσου καὶ ἐθρηνήθη εἰλικρινῶς ὑπὸ τῆς ἀφωσιωμένης εἰς αὐτὸν συζύγου Μαρίας καὶ τῶν υἱῶν καὶ ἐγγονῶν, οἱ ὁποῖοι περιστοιχίζον εὐλαβῶς τὸν ἐκλιπόντα οἰκογενειάρχην. Ἡ σύζυγός του Μαρία ἐνάρετος καὶ πιστὴ γυνὴ μὴ ἔχουσα ὁμως οὐδεμίαν παιδευσιν εἰμὴ τὸ φῶς τῆς εὐσεβείας τὸ ὁποῖον ἐκ τῆς ἀκενώτου αὐτοῦ πηγῆς φωτίζει καὶ καθοδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ καλοῦ καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος καὶ εἰς τὴν ἐγκαρτέρησιν, κατὰ τὸ πολυτάραχον στάδιον τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἐπέζησε τούτου ὀκτῶ ἔτη καὶ ἀπῆλθε τῶν ἐγκοσμίων μὲ ἀναπαυμένη τὴν συνείδησιν καὶ ἤρεμον τὴν καρδίαν ὅτι ἐξετέλεσεν εὐόρκως τὸν κοσμικὸν ἀγῶνα εὐτυχήσασα νὰ ἴδῃ ἀποκατεστημένα τὰ τέκνα αὐτῆς ἅπαντα καὶ δὴ δισεγγόνους.

Περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ τὸ ρητὸν τοῦ Δαυὶδ : « Ἡ γυνὴ σου ὡς ἄμπελος εὐθυνούσα σε ἐν ταῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου, οἱ υἱοὶ σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλω τῆς τραπέζης σου », τὸ ὁποῖον εὐκρινέστατα καὶ μεγαλοφώνως ἀπήγγειλλεν τὰς τελευταίας πρὸ τοῦ θανάτου ἡμέρας ὁ ἀείμνηστος ἡμῶν πάππος ὅτε καὶ ἐν πλήρει γαλήνῃ ψυχῆς προαισθανόμενος τὸ ἐπερχόμενον μοιραῖον τέλος συνεκάλεσε ὡς ἄλλος Πατριάρχης τῆς Γραφῆς, ἅπαντα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του, ἀπὸ γερόντων μέχρι νηπίων, πλὴν τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ εὐρισκομένων, καὶ ὑψώσας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐδόξασε τὸν Θεόν, ἐκοινώνησε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ ἠυλόγησε πάντας δώσας τὰς εὐχὰς του, ὅπως καὶ ἡ σύζυγός του Μαρία τῆς ὁποίας τὸ τέλος τῆς ζωῆς ἐπῆλθεν ὑπὸ ἀναλόγους συνθήκας ἐν ἔτει 1909, εἰς τὸ ὀγδοηκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας της.

Μέχρι τοῦ ἐκπατριμοῦ μας οἱ δύο αὐτῶν τάφοι ἐν τῷ νεκροταφείῳ τῆς Συνασοῦ ἐπανέφεραν εἰς τὴν μνήμην μας ζωηρὸν τὸ παρελθόν τῶν δύο αὐτῶν προγόνων μας, οἱ ὁποῖοι εἶχον τὸ εὐτύχημα νὰ ἀναπαύωνται εἰς τὴν προσφιλεῖ γῆν τῶν πατέρων μας . . .

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Ιωάννης Μακρόπουλος συζευχθείς τὴν Μαριγὼ τὸ γένος Τάπαδζη απέκτησε τὴν Ἑλένην **40**, ἣτις ζῆ μέχρι σήμερον μετὰ τῶν ἀπογόνων τῆς, καὶ εἰς ἡλικίαν 70 ἐτῶν οὗτος ἀπέθανεν ὡς εἴπομεν μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του ἐκ Ρουμανίας, ἐξ ἀνιάτου νόσου.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐγεννήθη ἐν Σινασφ̄ κατὰ τὸ ἔτος 1851 καὶ ἀφοῦ διήκουσε ἐκεῖ τὰ πρῶτα μαθήματα ἦλθεν εἰς Σταμπούλ, καὶ κατ' ἀρχὰς προσελήφθη εἰς τὸ ἐμπορικὸν κατάστημα Προδρ. Βασιλειάδου (Φασλάχα) συζύγου τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ζαμπέττας. Ἀργότερον ἐπιστρέψας εἰς Σινασὸν ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα Βασιλείου Γιαχνῆ Ἑλένην καὶ ἐπανελθὼν ἐνταῦθα ἀπετέλεσε μέλος τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως ἀδελφῶν Ἀδὰμ εἰς τὸ ἀκίνητον τοῦ ὀποίου μετεῖχε καὶ ὡς ἰδιοκτῆτης ὁ πενθερὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐν τῇ πατρίδι ὡσαύτως ἀποσπασθεὶς τῆς οἰκογενειακῆς μας συγκατοικίας, μετοίκησεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πενθεροῦ του κατὰ τὴν συνοικίαν Λουλᾶ.

Ἐκ τοῦ γάμου των ἀπέκτησε τέσσαρα τέκνα, τὴν Χαρίκλειαν **41**, Ἀμαλίαν **42**, Κωνσταντῖνον **43**, καὶ Ἀγγελικὴν **44**.

Καὶ ἡ μὲν Χαρίκλεια ἐνυμφεύθη τὸν Ἀναστάσιον Χουνόπουλον, ἀποθανόντα ἄτεκνον, ἡ

Ὁ ἀείμνηστος
Βασίλειος Μακρόπουλος

δὲ Ἀμαλία νυμφευθεῖσα τὸν Σ. Σταυρόπουλον ἀπέθανε πρὶν ἤδη τεκνοποιήσῃ. Ὁ Κωνσταντῖνος ἐνυμφεύθη τὴν Χρυσάνθην Χατζῆ Ἰωσήφ, ἀποκτήσας ἐξ αὐτῆς ἐν τέκνον, τὴν Μαριάνθην **45**, ἡ δὲ Ἀγγελικὴ ἐνυμφεύθη τὸν Ραοῦλ Ροῦδην, ἀποκτήσασα τρία τέκνα, τὴν Μάρθαν **46**, τὸν Στυλιανὸν **47** καὶ τὴν Ἀμαλίαν **48**.

Ὁ βίος του μέχρι τοῦ 1910 διέρρευσε κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἡττον ἡσυχος καὶ ἀτάραχος, ἐξαιρέσιν ἀπετέλεσαν μικρά τινα συμβάντα ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς ἓνα ἕκα-

στον, ἰδιαιτέρως δὲ ὁ θάνατος τῆς θυγατρὸς του Ἀμαλίας. Εἶχεν ὁμως πίστιν ἀκλόνητον εἰς τὸν Θεὸν καὶ ἐστήριζε τὰς ἐλπίδας του πρὸς Αὐτὸν καὶ κατὰ δεῦτερον λόγον εἰς τὸν υἱὸν του Κωνσταντῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔτρεφεν ἰδιαιτέραν ἀγάπην.

Ἐπελθούσης τῆς ἀνταλλαγῆς, κατεδικάσθη καὶ οὗτος ὅπως ἐκπατρισθῆ μετὰ τῆς οἰκογενείας του.

Παρ' ὄλην τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν τέκνων του τῶν εὐρισκομένων ἐνταῦθα καὶ μὴ ὄντων ἀνταλλαξίμων, νὰ παραμείνῃ ἐν τῇ πόλει μας ἐστάθη τοῦτο ἀδύνατον, καὶ μὲ συντριβὴν καρδίας, ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρισθῆ αὐτῶν καὶ μεταβῆ εἰς τὸν τόπον τῆς ἀνταλλαγῆς, προτιμήσας τὴν Μυτιλήνην. Ὡς νὰ μὴ ἦρκει τοῦτο, μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν, κεραυνοβόλον πλῆγμα ὄλως ἀπροσδοκῆτως ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐφ' ὄλης τῆς οἰκογενείας του ὁ τραγικὸς θάνατος τοῦ προσφιλεστάτου τοῦ υἱοῦ Κωνσταντῖνου, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Ἐκ τῆς μεγάλης θλίψεως καὶ λύπης ὁ θάνατος τοῦ σεβαστοῦ μοι θείου δὲν ἤργησε νὰ ἐπέλθῃ.

Θανόντος τούτου τῷ 1936 ἐν Μυτιλήνῃ, ἠκολούθησεν αὐτὸν ἡ σύζυγός του Ἑλένη θανοῦσα ἐν Ἀθήναις ὁ Ἰανουαρίου 1941.

Ὁ ἀείμνηστος θείος μου ὑπῆρξεν ἄνθρωπος τίμιος καὶ εἰλικρινής, τύπος ἐντίμου καὶ ἀγαθοῦ οἰκογενειάρχου, ἐργασθεὶς μετὰ ζήλου ὄχι συνήθους διὰ τὰ κοινοτικά, τόσο ὡς ἔφορος ἐν Σινασφ̄, ὅσον καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐφορίας ἐνταῦθα.

Ἐπανερχόμεθα εἰς τὰ τοῦ θανάτου τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίνου Μακροπούλου, παρακινούμενο πρὸς τοῦτο ἀπὸ τὸ ἐξαιρετικὸν τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος ἔδωκε βίαιον τέλος εἰς τὴν ζωὴν του, θέλων ὅπως συγκαλύψῃ μίαν θλιβεράν συνέπειαν εἰς τὴν ὁποίαν λόγῳ τῆς ἐμφύτου φιλοτιμίας του ἔδωκεν ὑπέρμετρον καὶ ἀδικαιολόγητον εὐθύνην εἰς ἑαυτόν.

Χαρακτήρ τίμιος, εὐλικρινής καὶ φιλότιμος, πεπροικισμένος ἐκ φύσεως μὲ προσόντα ἰδιάζοντα εἰς ἀκεραίους ἀνθρώπους, προσείλκυσε εὐθὺς ἀπὸ τῆς νεότητός του τὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησίν μας ἀναδειχθεὶς εἰς ἐμπιστευμένον πληρεξούσιον τῆς ἐπιχειρήσεώς μας, ἀπολαύων τῆς πλήρους ἡμῶν ἐμπιστοσύνης. Ἀπηλλαγμένος πνεύματος πονηρίας παρασυρ-

θεὶς ὑπὸ κακῶν στοιχείων ὠδήγησεν ἀσυναισθήτως τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του ὑποκατάστημα τῆς ἐπιχειρήσεώς μας τὸ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἀρατζαδὲ καὶ Σία» εἰς ἀδιέξοδον, ἣ ὁποία δυστυχῶς ἐπέπρωτο νὰ παρασύρῃ δλόκληρον τὴν ἐπιχείρησιν καὶ νὰ καταρρεύσῃ. Τότε ἀναμετρήσας τὸ μέγεθος τῆς εὐθύνης του καὶ κυριευθεὶς ὑπὸ σκοτοδίνης τὴν ὁποίαν δὲν κατώρθωσε νὰ ὑπερνικήσῃ καὶ οὕτω πως ἔθεσε τέρμα εἰς τὴν ζωὴν του διὰ φλεβοτομίας τὴν 3 Μαΐου 1931, ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ ἐν Τουτοῦν Κιουμρουκ καταστήματος.

Ἰδιόγραφος ἐπιστολῇ τοῦ αὐτόχειρος ἐλθοῦσα εἰς φῶς αὐθημερὸν καὶ ἀπευθυνομένη εἰς τὴν ἐπωνυ-

μίαν Χατζῆ Ἰωσήφ καὶ Μακρόπουλον καὶ ἰδιαίτερον σημεῖωμα εἰς ἐμὲ ἀποκαλίπτει πλεῖστα ὅσα μαρτύρια τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ εὐθύνης τὴν ὁποίαν ἀπεριφράστως ὁμολογεῖ, ζητῶν συνάμα τὴν συγχώρησιν διὰ τὸ ἀπονενοημένον αὐτὸ διάθημά του. Παρ' ὅλα μνήμονες ἡμεῖς τοῦ καλοῦ μας αὐτοῦ ἐξαδέλφου καὶ συγγενοῦς τοῦ ὁποίου ὁ θάνατος ἔθλιψε βαθύτατα καὶ ἡμᾶς, κάταχωροῦμεν ἐνταῦθα τὴν φωτογραφίαν τοῦ δικαιωθέντος ἐκ τῆς ἀμαρτίας Κωνσταντίνου Β. Μακροπούλου.

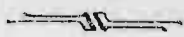
ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΖΑΜΠΕΤΤΑΣ, ΘΥΓΑΤΡΟΣ Γ. ΜΑΚΡΟΓΛΟΥ

Αὕτη ἐνηληκιωθεῖσα ἐνυμφεύθη ἐν Σινασφ τὸν Πρ. Βασιλειάδην Φασλάχαν ἐμπορευόμενον ἐνταῦθα ἐπὶ ζακχάρεων καὶ καφέδων. Ἀπέκτησεν ἐξ' αὐτοῦ δύο τέκνα, τὴν Ἑλένην 49 καὶ τὸν Γρηγόριον 50, ἀκολούθως μὴ δυναμένου τοῦ συζύγου τῆς ὅπως ταξειδεύῃ μετοίκησεν ἐνταῦθα οἰκογενειακῶς, ὅπου ἀσθενήσασα ἀπεβίωσε ἐν ἔτει 1886 κατὰ τὸ 35ον ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς ἐξ' ἀνιάτου νόσου (καρκίνου). Ταύτης ἡ θυγάτηρ Ἑλένη ἐνυμφεύθη τὸν Δημοσθένη Τεπέρογλου ἀποθανόντα ἄτεκνον καὶ ἐκ τοῦ δευτέρου γάμου αὐτῆς μετὰ τοῦ Προδρόμου Κωνσταντινίδη (Δζιγριτζῆς) ἀπέκτησε δύο τέκνα, τὴν Ζαμπετούλαν 51 καὶ τὸν Κωνσταντίνον 52, ὁ Γρηγόριος ζῆ σήμερον ἄγαμος ἐνταῦθα.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΣ

Αὕτη ἐλθοῦσα εἰς ἡλικίαν γάμου ἐνυμφεύθη τὸν Σταμάτιον Τοκμελέτη, ἀποκτήσασα ἐξ' αὐτοῦ τρεῖς θυγατέρας, τὴν Δέσποιναν 53, τὴν Ζαμπέτταν 54 (Γαράγιζαν) καὶ τὴν Σταυριανὴν 55, ἣ μὲν Δέσποινα ἐκ τοῦ συζύγου τῆς Ἰωάννου Κοκκίνου ἀπέκτησε δύο τέκνα, τὴν Ἑλένην 56 καὶ τὸν Ἥλιον 57, ἣ δὲ Ζαμπέττα νυμφευθεῖσα τὸν Χρυσόστομον Πετζαρά, ἀπέκτησε τὴν Μορφούλαν 58. Μετὰ μικρὰν συμβίωσιν μετ' αὐτοῦ ἀπέθανεν ὁ σύζυγός τῆς ἐν Σινασφ, ἣ δὲ Σταυριανὴ ζῆ σήμερον ἄγαμος.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο πατήρ μου ἐγεννήθη ἐν Σινασφῷ κατὰ τὸ ἔτος 1842 ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ μνημονευθέντος Χατζῆ Βασιλείου Μακρόγλου ἐν τῇ συνοικίᾳ Γαβρᾶ, ὅταν δὲ ἀργότερον ἡ οἰκογενειακὴ κατοικία λόγῳ τοῦ δευτέρου γάμου τοῦ Χατζῆ Βασιλείου μετετέθη εἰς τὴν συνοικίαν Λουᾶ, τότε καὶ σημειοῦται ἡ ἀπὸ βρεφικῆς ἡλικίας μετανάστευσις τρόπον τινα τοῦ πατρός μου.

Καὶ ποίαν ἔκτασιν ἦτο πεπρωμένον νὰ λάβῃ ἡ μετανάστευσις αὐτὴ καὶ ποίων ἀπροσδοκῆτων γεγονότων ἦτο αὐτὴ τὸ προοίμιον, θὰ ἴδωμεν κατωτέρω, οὐχ' ἦτον ὅμως ἡ πρώτη αὐτὴ μετοικεσία τοῦ πατρός μου ἀπετέλεσε δι' αὐτὸν ψυχικὸν τραῦμα τοῦ ὁποίου εἰς μάτην καθ' ὄλον τὸν βίον του ἐπεζήτει τὴν ἐπούλωσιν.

Κλίσιν ἔχων καὶ οὗτος ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας πρὸς τὰ γράμματα, ἠσθάνθη καθὼς μᾶς διηγείτο, χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ὅταν ἀνήρχετο τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος τοῦ νεοσυσταθέντος ἐν Σινασφῷ ἀλληλοδιδασκτικοῦ Σχολείου καὶ κατηχεῖτο μὲ τὰ νάματα τῆς προγονικῆς παιδείας ἀπὸ διδασκάλους ἐμπνευσμένους καὶ ἀφωσιωμένους εἰς τὸ καθῆκον των. Μεταξὺ τῶν διδασκάλων αὐτῶν ἀνεξάλειπτον ἀνάμνησιν ἀφήκεν ὁ ἐκ Ρυσίου (Ἀρετζοῦ) διδάσκαλος του Σ. Γεωρδιάδης, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου, τὸ ἀναγνωσματοῦρον Γεροστάθης, οἱ Αἰσώπειοι μῦθοι καὶ ἀποσπάσματα Ἑλλήνων κλασικῶν εἶχον ἀντικαταστήσει τὸ μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει Ψαλτήριον καὶ τὴν Ὀκτώηχον. Καταρτισθεὶς καλῶς καὶ μὲ

Οἱ ἀείμνηστοι Πρόδρομος Μακρόπουλος καὶ Δέσποινα Μακροπούλου

τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἱστορίας, γεωγραφίας καὶ μαθηματικῶν ἐγκατέλιπε πλήρης ἐνθουσιασμοῦ τὰ μαθητικὰ θρανία καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς ἐρχόμενος εἰς τὴν Σταμποῦλ ὅπως ἐργασθῆ πλησίον τοῦ πατρός του ἀσχολουμένου ὡς εἶπομεν μὲ τὸ ἐμπόριον εἰδῶν ψαρικῆς εἰς τὰ Λεμονάδικα. Φθάσας εἰς ἡλικίαν 25 ἐτῶν καὶ ἀκολουθῶν τὸ κρατοῦν ἔθιμον μετέβη εἰς τὴν γενέτειραν ὅπου ἐτέλεσε τοὺς γάμους του μετὰ τῆς Δεσποίνης, τὸ γένος Πρ. Σαχνέ. Μετὰ ἑτησίαν ὡς εἴθιστα συμβίωσιν ἐπανέκαμψε εἰς Σταμποῦλ πρὸς συνέχισιν τῆς ἐργασίας του τὴν ὁποίαν διέκοπτε προσκαιρῶς διὰ νὰ ἐπι-

σκέπτεται τὴν προσφιλή του πατρίδα καὶ τὴν ἔτι προσφιλεστέραν του οἰκογένειαν.

Καίτοι μέχρι τοῦδε δὲν εἶχεν ἀκόμη φθάσῃ ἡ σιδηροδρομικὴ συγκοινωνία εἰς τὴν Ἀνατολήν καὶ αἱ ὁδοιπορίαι μὲ τὰ πρωτόγονα μέσα ἦσαν μακραι καὶ ἐπίπονοι, μόλα ταῦτα ἐξαίρεσιν ἀποτελοῦντες οἱ ὁμογενεῖς ἐκαινοτόμουν καὶ ἐπροπορεύοντο εἰς ὅλας τὰς προσδευτικὰς ἐκδηλώσεις.

Μία δὲ πολυἀριθμὸς ταξιδιωτικὴ συνοδεία, ἀποτελουμένη ἀπὸ 40 περίπου ταξιδιωτῶν ἐπιβαίνοντας ἡμιόνων, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβε μέρος καὶ ὁ πατήρ μου μετὰ τοῦ πάππου μου, μὲ τὰς συνεχεῖς μεταλλαγὰς τῶν τοπίων, δασῶν καὶ ὀρέων, κοιλάδων καὶ λιμνῶν, τὰς ὁποίας καθ' ὄδον συνήντων μὲ τὰς διαφορὰς των κατασκηνώσεις ἀπετέλεσε δι' αὐτὸν θέμα μελέτης τοῦ ἀπεριγράπτου φυσικοῦ μεγαλείου τῆς Ἀνατολῆς. Μία τοιαύτη ὁδοιπορία διήρκει συνήθως περὶ τὰς 25 ἡμέρας καὶ πλέον, ὅποτε ἄνευ τῶν ἀγαθῶν τοῦ σημερινοῦ μας πολιτισμοῦ ἐφθάνεν ὁ ἄνθρωπος βραδέως μὲν, ἀλλ' ἀσφαλῶς εἰς τὸν στόχον του.

Φθάσας εἰς ἐμπορικὴν ἀκμὴν ἐπιτρέπουσαν μεγαλειτέραν ἀκτῖνα δράσεως, συνεταιρίσθη μετὰ τῶν ἐκ Μαλακοπῆς καταγομένων ἀδελφῶν Μερκουρίου καὶ Δημ. Κανάκη, οἵτινες ἐπίσης ἔχοντες τὴν ἐμπορικὴν των ἔδραν ἐν Βαλοῦκ Παζάρ Πόλεως, ἠσχολοῦντο ἐκτὸς τῶν παστῶν φαριῶν καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν χαβιαρίων, ταραμάδων καὶ λοιπῶν εἰδῶν ἐκ Ρωσίας. Χάρις εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν καὶ εἰς τὸ εὐρὸν ἐμπορικὸν πνεῦμα των ἡ ἐπιχειρήσεις ἐγνώρισε μεγάλην ἀκμὴν συγκεντρώσασα ὅλας τὰς ἀγορὰς Θράκης, Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας καὶ Ρουμανίας καὶ κρατήσασα τὰ πρωτεία ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν. Ἐνδεικτικὸν τοῦ πνεύματος τῆς ἀλληλεγγύης ἣτις κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐπεκράτει μεταξὺ τῶν μικρασιατῶν καὶ ἀπέβλεπεν εἰς τὴν πρόοδον τῶν ἐμπορικῶν αὐτῶν συμφερόντων εἶναι καὶ τὸ ὅτι ἀφ' ἐνὸς μὲν προσεπάθουν νὰ τελειοποιουῦνται εἰς ἕκαστος εἰς τὸν κλάδον του, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιδίδωκον νὰ κρατήσουν ἀπαραμείωτα δι' ἑαυτοὺς καὶ διὰ τοὺς συμπατριώτας των κτηθέντα προνόμια τρόπον τινα τοῦ ἐμπορίου ὠρισμένων εἰδῶν καὶ ἐπετύγγανον διαρκῶς.

Εὐρισκόμενος ἐν Σινασῶ ὁ πατήρ μου κατὰ τὸ σῦνηθες, ἐπληροφορήθη τὸν ἐν ἔτει 1896 ἐπισυμβάντα θάνατον τοῦ συνταίρου αὐτοῦ Μερκ. Κανάκη, λαβὼν δὲ τηλεγραφικὴν πρόσκλησιν πρὸς τοῦτο ἐδέησε νὰ ἐπανακάμψῃ ἐνταῦθα ἐν μέσῳ χειμῶνι μηνὶ Φεβρουαρίῳ καὶ ἐντεῦθεν νὰ μεταβῇ εἰς Φιλιππούπολιν πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐπίσης ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν συνταίρου των Ἀναστασίου Κωνσταντινίδου (Γιρμαρία) θελήσαντος ν' ἀποσυρθῇ τοῦ συνεταιρισμοῦ.

Τὸ ἐν Φιλιππουπόλει ἐμπορικὸν κατὰστημα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν “Κανάκη καὶ Σία” καὶ ὑπὸ τὴν διοίκησιν Πρ. Μακροπούλου ἐγνώρισε μεγάλην ἀκμὴν καὶ παρέτεινε τὴν δράσιν του μέχρι τοῦ τελευταίου ἔτους τῆς ὑπάρξεως τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου ἐκείσε ἤτοι μέχρι τοῦ 1906, ὅτε ὁ ἄγριος ἐκείνος ἀνθελληνικὸς διωγμὸς ἔθεσε τέλος εἰς τὴν ἐλληνικὴν ὑπόστασιν τῆς Φιλιππουπόλεως.

Ἐπανελθὼν μετὰ τὴν ὀλοσχερῆ διάλυσιν τοῦ συνεταιρισμοῦ ἐξ αὐτῆς ὁ πατήρ μου μετέβη εἰς Σινασὸν ὅπως ἐφησυχάσῃ, προβλέπων γαλήνια καὶ ἀδιατάρακτα τὰ τέλη τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἰς τοὺς κόλπους τῆς γενεθλίου αὐτοῦ γῆς καὶ μηδὲ ὑποπτευόμενος τὴν θύελλαν τῶν ἐπερχομένων γεγονότων.

Ἐπανακάμπτων εἰς τὴν γενέτειραν ὁ ἀείμνηστος πατήρ μου ἄφινε εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐταξείδευεν εἰς πέλαγος εὐδαιμονίας. Ἐφερὲν εἰς τὸ πρόσωπόν του ἐζωγραφισμένην τὴν ἱκανοποίησιν ἀνδρός, τοῦ ὁποίου οἱ πολυτελεῖς καὶ πολύμοχθοι ἀγῶνες διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς οἰκογενείας δὲν εἶχον ἀποβῆ εἰς μάτην, ἀλλ' ἔδωκαν πλουσίους τοὺς καρποὺς αὐτῶν.

Ἀναπολῶν τὴν ἀκμαίαν ἐμποροοικονομικὴν θέσιν τοῦ υἱοῦ του καὶ προβλέπων τὴν εὐρείαν σταδιοδρομίαν τῆς ὁποίας εἶχον τεθῆ αἱ βάσεις, ἐδόξασε τὸν Θεὸν ὁ ὁποῖος εἶχεν χορηγήσει πλουσίαν τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εἰς τὸν ἀπόγονόν του, Ἡδὴ ἡ οἰκογένειά μας, τῆς ὁποίας ἡ ἐργασία ἐν Σταμποῦλ εἶχεν λάβει πλέον ὀριστικὴν μορφήν ἀπετέλει τὴν πρωτοπορείαν πάσης φιλοτίμου καὶ φιλοπροόδου κινήσεως τῶν ἐν Σταμποῦλ Σινασιτῶν, μὴ ὑπολειπομένη οὐδενός.

Ἡ πατρικὴ αὐτοῦ καρδιά ἐταλαντεύετο μεταξὺ τῶν δύο πόλεων, Σινασοῦ καὶ Σταμποῦλ, διότι εἰς μὲν τὴν πρώτην ἀπέβλεπεν ὡς ἱεράν κοιτίδα τῶν παρελθόντων, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ὡς λίκνον τῆς ἀναβιώσεως τῶν ἀπογόνων του, τῶν ὁποίων προσιωνίζετο ἀλματώδη τὴν πρόοδον.

ἌΟποία ὅμως μετάπτωσις τῶν ἀνθρωπίνων!

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Σινασῶ διαμονῆς του δὲν ἔπαυσε παρακολουθῶν μεθοδικώτατα ὅλας τὰς φάσεις τῆς ἐμπορικῆς σταδιοδρομίας μου, ἡ ὁποία λαβοῦσα τὴν ὄθησιν ἀπ' αὐτῶν τῶν πατρικῶν χειρῶν ἐν ἔτει 1898 μετὰ ἀρχικὸν κεφάλαιον 250 λιρῶν Τουρκίας χρυσῶν καὶ ἐξελιχθεῖσα εἰς τραπεζικὸν ὄργανισμὸν μετὰ τὴν ἐπωνυμίαν Χ. Χατζῆ Ἰωσήφ καὶ Ἡλ. Μακρόπουλος, ἐγνώρισε μεγάλην οἰκονομικὴν εὐρωστίαν ἐσημείωσε κατὰ τὸ τριακονταετὲς διάστημα τῆς ὑπάρξεώς της πολλὰ τὰ ἐπαινετικά διὰ τὸ ἀπαράμιλλον τῆς ὀργανώσεως καὶ διοικήσεώς της, συνεκέντρωσεν εἰς ἑαυτὴν τὴν γενικὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ ὁμογενοῦς καὶ διεθνοῦς ἐμπορικοῦ καὶ τραπεζιτικοῦ κόσμου τῆς πόλεώς μας καὶ ἐξυπηρέτησεν ἐπωφελέστατα ἰδιαιτέρως τοὺς ἐν Σταμποῦλ Σινασίτας εἰς τοὺς ὁποίους ἤρχετο ἀραιγῶς εἰς τὰς ἐκάστοτε ἐμπορικὰς των ἀνάγκας. Ἡ κατὰστρωσις τῶν ἐτησίων ἰσολογισμῶν τοῦ ἰδρύματος ἀπεστέλλετο οὐχὶ μόνον τιμῆς ἕνεκεν, εἰς τὸν ἐν Σινασῶ πατέρα μου, ἀλλὰ πρὸς ἐνδελεχῆ καὶ ἐπισταμένην ἐξακρίβωσιν αὐτοῦ καὶ πρὸς παροχὴν ἐδηγιῶν.

Τὰ γεγονότα ὁμως ἤρχισαν νὰ ἔρχονται ραγδαία καὶ ἀκατάσχετα. Τὴν ἀπατηλὴν εὐτυχίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑποσχεθῆ τὸ νεοτουρκικὸν Σύνταγμα τοῦ 1908 εἶχεν ἀρχίσῃ νὰ διαδέχεται κατά-στάσις ἀμφιβολιῶν διὰ τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου γενικῶς.

Ὁ βαλκανικὸς πόλεμος καὶ ἡ ἐξ' αἰτίας αὐτοῦ μετανάστευσις εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐκ Μακεδο-νίας, Ἡπείρου καὶ Θράκης ἀστέγων καὶ ἀνεστῶν πληθυσμῶν ἐπέσυρε φθονερὸν τὸ βλέμμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς εὐτυχίας τοῦ Μικρασιατικοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου. Ὁ ἀντίκτυπος τῶν γεγονότων μετὰ τοὺς Βαλκα-νικοὺς πολέμους ἦτο ὀδυνηρὸς ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἀποκεκλεισμένη τελειωτικῶς πάσης ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς ὑπολοίπου χώρας καὶ ἡ Καππαδοκία, βεβαίως δὲ καὶ ἡ Σινασὸς καὶ ἔχουσα κατατετμημένον τὸν πληθυσμὸν αὐτῆς, τοὺς μὲν ἄρρενας καὶ ἐνηλίκους ἐν Σταμπούλ, τοὺς δὲ γέροντας, γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ ἐν Σινασῶ, ἐκαλεῖτο ν' ἀντιμετωπίσῃ τὴν μεγάλην διὰ τὴν ἀνθρω-πότητα καὶ ἄνευ προηγουμένου συμφορὰν, τὸν πρῶτον λεγόμενον παγκόσμιον πόλεμον. Καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτοῦ ὁ ἡμέτερος πατήρ, ἀποκεκλεισμένος ὢν ἐν Σινασῶ ἠύχετο μετὰ δακρύων εἰς τὸν παντοδύναμον Θεὸν διὰ τὴν κατάπαυσιν τοῦ δεινοῦ καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν ἑαυτοῦ καὶ τῶν τέκνων του. Τὸ τέρμα τοῦ πολέμου ἐκείνου ἀπετέλεσαν μόλα ταῦτα ἀφορμὴν διὰ νέας περιπετείας τοῦ γένους, ὑπε-χρέωσεν πάλι τὸν ὑπέργηρον γέροντα πατέρα μου, κατὰ τὸ 1918 (ἔτος ἀνακωχῆς), νὰ ζητήσῃ νέον ἔδαφος γαλήνης καὶ ἡσυχίας, τὸ ὁποῖον εὔρε διὰ τῆς ἐκ Σινασοῦ φυγῆς. Καὶ διὰ πολλο-στὴν φορὰν ἐγκαταλείψας τὴν πατριὸν γῆν καὶ μηδὲν ὑποπτευόμενος ὅτι ἔφευγεν ἐξ' αὐτῆς ἀνεπι-στρεπτῆ ἔστρεψεν πάλιν εἰς αὐτὴν τὸ βλέμμα περίλυπος ὡς νὰ ἠσθάνετο τὴν ἰδίαν πικρίαν καὶ θλίψιν τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὅτε τὸ πρῶτον ἀπεμακρύνετο αὐτῆς.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΧΡΗΣΤΟΥ ΧΑΤΖΗ ΙΩΣΗΦ

Ἰερὰν ὑποχρέωσιν ἐκτελῶν, ἐντὸς τοῦ ἔργου τούτου τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ γραπτὸν μνημεῖον τῆς οἰκογενείας Μακροπούλου παραχωρῶ τιμητικὴν θέσιν εἰς τὴν ἀλησμόνητον μνήμην τοῦ ἐπὶ τριακοντα-πενταετίαν ἐν τῷ ἐμπορικῷ καὶ τραπεζιτικῷ κλάδῳ συνεργάτου μου Χρήστου Χ' Ἰωσήφ.

Φύσις ἀγαθὴ καὶ πεπροικισμένη μὲ τὰς πλέον ἐξόχους ιδιότητας καὶ ἀρετὰς ἀπέβη ὁ ἕτερος μοχλὸς τῆς τραπεζιτικῆς καὶ ἐμπορικῆς μας σταδιοδρομίας τὴν ὁποίαν ἐν θαυμαστῇ συνεργασίᾳ καὶ συμ-πνοίᾳ ἐφέραμεν εἰς τὸ ἐμπρέπον σημεῖον ἐκτιμῆσεως ἐν τῷ ἐμπορικῷ καὶ τραπεζιτικῷ κύκλῳ τῆς πόλεώς μας. Εἰς τὰς ιδιότητάς του αὐτὰς αἱ ὁποῖαι εὔρον ἀντίστοιχον καὶ ἐκ μέρους μου συμβολὴν καὶ κατανόησιν ὀφείλεται ἡ ἐξύψωσις τῆς τραπεζιτικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἡμῶν ἐπιχειρήσεως ἡ ὁποία ἐστάθη ἀρραγῆς ἐπὶ ὀλόκληρον τριακον-ταπενταετίαν ὑπεράνω νῶν διακυ-μάνσεων καὶ ἀτυχημάτων τοῦ ἐμ-ποροοικονομικοῦ σάλου κατὰ τὸ μακρὸν αὐτὸ χρονικὸν διάστημα τῆς συνεργασίας μας, κατὰ τὸ ὁ-ποῖον ἀνεπίληπτος εἰς ὅλα, προέ-βαλλεν ἡ συμπαθὴς φυσιογνωμία τοῦ ἀειμνήστου Χρήστου Χατζῆ Ἰωσήφ διαλύουσα τὰ ἐκάστοτε ἐμφανιζόμενα νέφη.

Ὁ ἀειμνήστος
Χρήστος Χατζῆ Ἰωσήφ

Οὐδεμία κατωτέρωτης σκέ-ψεων καὶ οὐδεμία ὑστερόβουλος καὶ ἐγωϊστικὴ πρόθεσις εὔρε θέσιν πο-τὲ εἰς τὸ πνεῦμα ἀμφοτέρων ἡμῶν πρὶν ὅτου θάρσυνας δαίμων φθο-νήσας τὴν εὐτυχίαν μας καὶ ὑπο-σκάψας τὰ θεμέλια τῆς ἐπιχειρή-σεως ἐπέφερε βαρὺ πλῆγμα μὲ με-γάλας καὶ ἀνυπερβλήτους ζημίας, καὶ παρέσυρε πάντα τὰ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἀποκτηθέντα ἀγα-θά, διετήρησεν ὁμως ἀνέπαφα, τὴν μεταξὺ ἡμῶν ἀμοιβαίαν ἐκτίμησιν καὶ ἀλληλεγγύην καὶ τὰ ἐξ' αὐτῆς ἠθικὰ τοιαῦτα, ὡς ἀναφαίρετον κλη-ρονομίαν ἡμῶν τῶν ἐπιζώντων.

Δι' ὃ καὶ εἰς αἴδιον μνήμην ἀλησμόνητου συναδελφώσεως παραθέτω τὴν εἰκόνα τοῦ ἀειμνήστου ἧτις ἔχει ἤδη ἐγχαραχθῆ ἀνεξίτηλος ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ μνήμῃ μου.

*‘Ο αείμνηστος πατήρ μου Πρόδρομος μετ’ ἐμοῦ
κατὰ φωτογραφίαν τοῦ 1892 — 1894*

Εύρεθέντες εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας μου ἐνταῦθα ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἠσθάνθησαν μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν, ἣτις ἐμετρίασε τὴν λύπην καὶ στενοχωρίαν των διὰ τὴν φυγὴν των ἐκ Συνασοῦ. Ἡ σύζυγός μου Καλλιόπη τὸ γένος Προδρομίδου μετὰ τῆς ὁποίας ὁ γάμος μου χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1897, ἀφ' ἑνὸς μὲν παρακινουμένη ἀπὸ τὴν ἀνεξάντλητον ἀπειρον καὶ καλοκάγαθον προαίρειν μετὰ τὴν ὁποίαν τὴν ἐπροίκισεν ἡ φύσις καὶ ἠϋξήσεν ἡ πατροπαράδοτος αὐτῆς ἀγωγὴ ἔπραττε τὸ πᾶν κατὰβάλλουσα ὑπερανθρώπους κόπους καὶ προσπαθείας, ἵνα δώσῃ εἰς τὴν

ἑστίαν μας τὴν ἐμπρέπουσαν ὀψιν πατριαρχικοῦ σκηνώματος καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐν θαυμαστῇ συμπνοῇ καὶ ἀρμονίᾳ ζηλευτῇ ἐφαιδρύναν αὐτὴν αἰσεβάσμαι μορφαι τῶν γερόντων γονέω μου, αἱ ἀρρενωπαὶ φυσιογνωμίαι υἱῶν καὶ τὰ χαρωπὰ μειδιῶντα πρό-

Ὁ κ. Ἡλίας 59 καὶ ἡ κ. Καλλιόπη Μακροπούλου

σωπα ἐγγονῶν, ποὺ ἐσκίρτων ὑπὸ τὴν στέγην μας ὡς ἔλαφοι εἰς τὸς πηγὰς.

Καὶ αἱ μὲν σκέψεις των ἀδιακόπως ἐστρέφοντο εἰς τὴν Συνασοῦν καὶ ἔκτοτε μετὰ τὴν στερρὰν ἐλπίδα ἐπιστροφῆς εἰς τὴν πάτριον γῆν αὐτῆς τὸ δράμα εἶχον πάντοτε πρὸ τῶν ὀφθαλ-

μῶν των, ὅτε, παρ' ἐλπίδα, ἀνηγγέλθη ὅτι ἡ πατρίς μας Συνασοῦς ὑπήχθη εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν καὶ ὁ ἐκεῖ διαμένων πληθυσμὸς θὰ μετηνάστευεν εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ θλιβερὸν τοῦτο ἄγγελμα κατετάραξε φυσικώτατα καὶ τὰς καρδίας τῶν γερόντων γονέων μου καὶ ἐνέπλησε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν μετὰ πύρινα δάκρυα, διότι ἐπέπρωτο ν' ἀποξενωθοῦν τελειωτικῶς τοῦ προσφιλεστέρου καὶ ἱερωτέρου δεσμοῦ, τῆς «πατρίδας γῆς»!

Οὐδὲν τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν εὑρισκόν πλέον πολυτιμώτερον τῆς πατρίδος.

ΠΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Δυσαναπλήρωτον κενὸν διὰ τὰ πατρικά μας σπλάχνα ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ μέχρι σήμερον ἡ

Τὰ τέκνα μας
Δημοσθένης
καὶ
Αἰκατερίνη

σκληρὰ στέρησις τοῦ πρωτοτόκου μας υἱοῦ Δημοσθένους 60, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1924, 3 Ἀπριλίου, ὅτε ἐλκυσθεῖς ἰσως ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι ἔφευγε τὸν κίνδυνον ὅπως δυστυχῶς συνέβη καὶ εἰς πολ-

λους, ἔφερε τὰ βήματά του ἔξω τῆς χώρας, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι συντόμως ἤθελεν ἐπανακάμψῃ ἐνταῦθα. Εὐρεθεὶς ὅμως πρὸ ἀδυσωπῆτων συνθηκῶν ὑπεχρεώθη νὰ μείνῃ μέχρι σήμερον ἐν Ἀθήναις.

Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἤρχισε νὰ προσπορίζεται τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας, εὐλογοῦντες δὲ ἡμεῖς ἐντεῦθεν τὸν μέγαν αὐτοῦ ζῆλον διὰ τὴν ἀνάδειξιν οἰκογενείας καὶ μετριάζοντες

Πρέδρομος καὶ
Ἀναστάσιος
τέκνα τοῦ κυρίου
Δημ. Μακροπούλου

τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ θλίψιν διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν μας, ἐμεριμνήσαμεν διὰ μίαν καλὴν σύντροφόν του, τὴν ὁποίαν εὐρόντες ἐνταῦθα ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Αἰκατερίνης θυγατρὸς Ἰωακείμ Χρυσοκέρη κατευοδώσαμεν αὐτὴν κατὰ τὸ ἔτος 1925 μετὰ τῆς συζύγου μου, ἣτις καὶ παρευρέθη εἰς τοὺς γάμους των τελεσθέντας ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Νοεμβρίου 1925. Τούτων τέκνα ἤλθον εἰς τὸν κόσμον ὁ Πρέδρομος **61** καὶ ὁ Ἀναστάσιος **62** (τῷ 1925 Σεπτεμβρίου 16 καὶ τῷ 1937 κατὰ μῆνα Νοέμβριον).

* * *

Εἰς τὴν οἰκογενειακὴν μας στέγην εἶχεν ἤδη ἐπιστρέψει κατόπιν πενταετοῦς καὶ πλέον ἀποδημίας εἰς Ἡνωμ. Πολιτείας Ἀμερικῆς ἔνθα εἶχε φοιτήσῃ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Νέας Ὑόρκης ὁ δευτερότοκός μου υἱὸς Γεώργιος **63**. Οὗτος κατὰ τὴν ἐκείθεν ἐπιστροφὴν του σταθμεύσας προσωρινῶς εἰς

Τὰ τέκνα μας
Γεώργιος
καὶ
Μιράνδα μετὰ τοῦ
υἱοῦ των.

Ἑλλάδα καὶ ἐξ Ἑλλάδος πάλιν μεταβάς χάριν ἐμπορίου εἰς Τεργέστην, ἐγνωρίσθη ἐν τῇ πόλει ταύτῃ μετὰ τῆς ἐπικρατοῦσης παροικίας, μὲ ἀποτέλεσμα τῶν γνωριμιῶν του νὰ νυμφευθῇ κοινῇ συγκαταθέσει τὴν ἐκ τῆς οἰκογενείας Μάρκου Βίδουλιδῆ δεσποινίδα Μιράνδα, Βίδουλιδῆ Ἰταλίδα ὑπήκοον, ἐξ ἧς ἀπέκτησε υἱὸν τὸν Μιχαήλ (Μίκην) **64** τῷ 1936 Νοεμβρίου 5.

* * *

Τὰ εἴκοσιν ἔτη τὰ ὁποῖα ἐπέζησεν ὁ πατήρ μου ἐνταῖθα κατὰ θείαν παραχώρησιν, ἠθέλησε νὰ τὰ ἀφιερῶσιν εἰς ἀκαταπαύστους προσευχὰς καὶ δεήσεις ὅπως κινήσῃ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ μετριάσῃ Οὗτος τὰ ἀνεκδιήγητα δεινὰ τῶν ὁποίων ἡ ἀνταλλαγή ἐγένετο πρόξενος εἰς τὸν ἐκπατρισθέντα πληθυσμόν.

Βυθιζόμενος εἰς σκέψεις καὶ ἀρεσκόμενος πολλάκις νὰ φιλοσοφῇ ἐπὶ τῶν ἐγκοσμίων καὶ νὰ ἐρευνᾷ τὰ αἷτια τὰ ὁποῖα ὁδηγοῦν καὶ ἄτομα καὶ λαοὺς εἰς τὴν πρόοδον ἢ τὴν κατάπτωσιν ἔφθανε εἰς τὸ ἀσφαλές συμπέρασμα ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἦτο μεγαλειότερος ἔνοχος τῆς συμφορᾶς, πλὴν ἡμῶν τῶν ἰδίων. Ἡ πολυετής αὐτοῦ πείρα καὶ ἡ συναναστροφή μετ' ἀνθρώπων πάσης τάξεως καὶ βαθμῶν ἔδιδεν εἰς αὐτὸν ἀναμφισβήτητον δικαίωμα γνώμης ἐπὶ ζητημάτων τὰ ὁποῖα θεωροῦνται γενικά.

Παραβάλλων τὴν ἐπελθοῦσαν συμφορὰν κατὰ τὸ μέγεθός της πρὸς ὠκεανὸν ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατεποντίσθη καὶ ἔθνος καὶ πατρίς, ἔλεγεν ὅτι πολὺ πρότερον εἴχομεν καταποντισθῆ μέσα εἰς τὰς σταγόνας τῶν προσωπικῶν μας παθῶν.

Ποιοὶ ἄρα γέ σήμερον εἶναι πρόθυμοι ν' ἀντλήσουν διδάγματα ἀπὸ τὰς σοφὰς αὐτὰς ὑποθήκας τῶν πατέρων μας; Πῶς θὰ ἐπανεύρωμεν τὴν εὐθείαν ὁδὸν ἃν δὲν ἀνατρέξωμεν εἰς ἐκείνην ποῦ ἐχάρραξαν οἱ πρόγονοί μας;

Ἡ ὥς μὴ ὄφειλε ἐκραγεῖσα ἐνταῦθα κατὰ τὸ ἔτος 1930 οἰκονομικὴ κρίσις, ἡ ὁποία καὶ ἐπέδρασε δυσμενῶς ἐπὶ τῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν μου προκάλεσεν ἀναμφισβητήτως ἀτμόσφαιραν στενοχωρίας καὶ εἰς αὐτὸ τὸ οἰκογενειακὸν μας περιβάλλον.

Τὴν ἐξ' αὐτῆς πικρίαν ἐπέπρωτο νὰ γνωρίσῃ ὡς τελευταῖον κέρασμα τῆς τύχης καὶ δὴ πικρότερον τῶν ἄλλων ποτηρίων ποῦ ἐγεύθη καθ' ὅλον τοῦ τὸν βίον.

Μὴ θέλων νὰ ἐξωτερικεύσῃ τὴν θάσανον ἣτις κατέκλυσε τὰ σπλάχνα του, ἔβλεπεν ὅτι σύντομον ἔφερον αὐτὴ τὸ τέλος του. Ἡ εὐγενῆς ἄμιλλα τὴν ὁποίαν φιλοτίμως ἤρχισαν νὰ καταβάλλουν οἱ υἱοὶ μου πρὸς ἀνάδειξίν των ἐν τῷ ἐμπορίῳ, ὁ μὲν Δημοσθένης ἐν Ἀθήναις, ὁ δὲ Γεώργιος ἐν Σταμποῦλ καὶ τὰ ἐκ τούτων προσδοκώμενα ἀποτελέσματα, ἔφεραν εἰς τὰ χεῖλη τοῦ θνήσκοντος πλέον πατρός μου τὸ μειδίαμα καὶ τὴν σκέψιν ὅτι ὁ Κύριος δὲν εἶχεν ἀποστρέψει

Ἡ ἐν Σινασῶ οἰκία Προδρόμου Γ. Μακροπούλου

τὸ πρόσωπόν του ἀπ' αὐτοῦ. Παραδώσας τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν πλήρει γαλήνῃ καὶ ἀταραξίᾳ ψυχῆς τὴν Μεγάλην Παρασκευὴν τοῦ ἔτους 1938, καθὼς πρὸ τριημέρου εἶχεν φελλίσῃ διὰ τῶν τρεμόντων αὐτοῦ χειλέων ὅτι . . . τὴν Παρασκευὴν . . .

Ἐκοιμήθη τὸν ὕπνον τοῦ δικαίου, καὶ ἐκηδεύθη ἐν τῷ ἐν Ταταούλοις ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου τὴν ἐπομένην, Μέγα Σάββατον 10)4)1938 με βαθυτάτας ἐκδηλώσεις τιμῆς τῶν ἐνταῦθα συμπατριωτῶν μας Σιναιτῶν περιστοιχούμενος με ἐγγόνους καὶ δισεγγόνους καὶ ἐτάφη εἰς τὸ

νεκροταφεῖον τοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου, κοινωνήσας ἐγκαίρως τῶν Ἀγράντων Μυστηρίων καὶ χορηγήσας τὴν πατρικὴν αὐτοῦ εὐλογία καὶ εὐχὴν εἰς τοὺς περὶ αὐτόν, δοξάζων καὶ ἀνυμνῶν τὸν Θεόν.

Καταλιπὼν τὰ ἐγκόσμια, ἄφησεν ἀγαθὴν καὶ ἀγήρω τὴν μνήμην ὡς ἄνθρωπος πιστός, καὶ ἀφοσιωμένος εἰς τὰς ἀγίας ἡμῶν παραδόσεις, εὐόρκως ὑπηρετήσας καὶ ἀνιδιοτελῶς παντοῦ καὶ πάντοτε τὰ ἀνατεθέντα εἰς αὐτὸν κοινοτικὰ καὶ πατριωτικὰ καθήκοντα.

Οἱ Συνασιῖται ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῷ ἐθρήνησαν τὸν καλὸν καὶ χρηστὸν παράγοντα τῆς πάλαι ποτὲ πατρίδος των, ὅστις ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διατελέσας ἔφορος σχολῶν, δημογέρων, πρόεδρος δημογεροντίας, συνεκέντρωσε καθ' ὅλον τὸν βίον του ἀμέριστον τὸν σεβασμὸν λόγῳ τῆς ἀκεραιότητος τοῦ χαρακτῆρος του, τῆς σοβαρότητός του, τῆς τιμιότητός του εἰς τὰς συναλλαγὰς καὶ πλείστων ἄλλων ἀρετῶν, χάρις εἰς τὰς ὁποίας προσωνομάζετο ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν «Χριστιανός», διακρινόμενος διὰ τὴν εὐσέβειαν καὶ δικαιοκρισίαν αὐτοῦ.

Καὶ ἐνταῦθα μὲν εὔρε τὴν αἰωνίαν αὐτοῦ ἀνάπαυσιν εἰς τὴν προσωρινὴν αὐτοῦ κατοικίαν ἕως ὅτου ἐρχόμενον τὸ πλῆρωμα τοῦ χρόνου, κατὰ τὴν γραφὴν μετακομισθῶν τὰ ὅσα αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον τῆς παντοτεινῆς αὐτοῦ ἐπιγείου ἀναπαύσεως.

Ἐξ' ὧν δὲ καὶ δὴ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἔλεγεν, δικαιούμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τὸ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενον οἰκὸν καθήκον στοργῆς καὶ περιποιήσεως ἐξεπληρώσαμεν μετὰ τῆς συζύγου μου ἀνελλιπῶς δικαιούμενοι εἰς τὴν ἐπανάπαυσιν τῆς συνειδήσεώς μας.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΔΕΣΠΟΙΝΗΣ ΠΡ. ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΣΑΧΝΕ

Ἐπτά ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός μου ἠκολούθησεν αὐτὸν εἰς τὸν τάφον ἢ μήτηρ μου, τὴν 28ην Φεβρουαρίου 1945 ἐγκαταλείψασα τὰ ἐγκόσμια ἐν ἡλικίᾳ ἐννεήκοντα τριῶν ἐτῶν ἔχουσα σώας καὶ ἀκεραίας τὰς αἰσθήσεις, παρ' ὅλην τὴν σωματικὴν αὐτῆς καταπόνησιν καὶ ἐξάντλησιν.

Περὶ τῆς ἀειμνήστου μητρός μου, ἣτις εἶδε τὸ φῶς ἐν Συνασῷ κατὰ τὸ ἔτος 1852 ἐξ' εὐσεβῶν καὶ ἐναρέτων γονέων δύναται νὰ γραφῆ ὅτι ὅλος αὐτῆς ὁ βίος διέρρευσε εἰς τὸ νὰ τηρῆ ἀπαρεγκλίτως τὰ χριστιανικὰ αὐτῆς καθήκοντα καὶ νὰ ἀσκή τὰς ἀρετὰς τὰς ὁποίας ἐδιδάχθη παρὰ τῶν γονέων τῆς. Σύζυγος ἀφωσιωμένη καὶ Μήτηρ φιλόστοργος αἰείποτε ὑπέκουσα εἰς τὰς κελεύσεις τοῦ συζύγου τῆς τὸν ὅποιον ἐτίμα ὡς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καταστάντα ἀρχηγὸν τῆς οἰκογενείας τῆς, γνωρίζουσα δὲ κατὰ βάθος τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀποστολικοῦ ρητοῦ «ἡ γυνὴ νὰ φοβῆται τὸν ἄνδρα», κατεδαπάνησεν ὅλην τῆς τὴν ζωὴν εἰς τὴν εὐορκὸν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων τῆς συζύγου καὶ μητρός.

Παρ' ὅλην τὴν ἀγραμματσύνην των οἱ γονεῖς μας καὶ δὴ αἱ νεάνιδες αἱ ἐρχόμεναι εἰς ὥραν γάμου ἔβλεπον εἰς τὸν μέλλοντα σύζυγον τὸν ἐξουσιαστὴν αὐτῶν, ἀρκούμεναι μόνον εἰς τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, ὅπως ἡ ἱστορικὴ ἐκείνη γυνὴ τοῦ Φωκίωνος ἣτις ἐρωτηθεῖσα κατὰ τινα συγκέντρωσιν παρὰ τῶν φίλων τῆς, ποῦ εἶναι τὰ κοσμήματά σου; ἀπήντησεν : « Ἐμὸς κόσμος ἐστὶν ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀρετὴ ».

Γονυκλινῆς ἡ ψυχὴ μου πρὸ τῆς ἱεράς σκιᾶς τῆς μητρός μου ἐξ' ἣς ἔλαβε πνοὴν ζωῆς ἢ ταπεινὴ μου ὑπαρξίς ἐν Συνασῷ τὴν 5ην Μαΐου 1876, ἀποθέτει ὡς ὕστατον φύρον τιμῆς τὸ παρὸν ἔργον εἰς μνήμην αὐτῆς. Ἐξ ἴσου δὲ εἶμαι εὐγνώμων πρὸς τὸν πατέρα μου ὅστις ἀτενίζων εἰς τὴν μεγάλην φυσιογνωμίαν τοῦ ἡμετέρου γενάρχου Μακρῆ Ἡλία καὶ ἐπιθυμῶν ὅπως ἀπαθανάτιση τὸ ὄνομα τοῦτο, ἐχάρισεν αὐτὸ εἰς ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον, σκοπῶν ὅπως ἀνασυνδέση προαιωνίους παραδόσεις κύκλῳ τοῦ ὀνόματος τούτου.

Μνημονεύσαντες ἐν τῷ παρόντι τούτῳ πονήματι τὰ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας τῶν μακαρίων τῆ λήξει προπάππων, πάππων καὶ σεβαστῶν μας γονέων, ὅπως μᾶς ὑπηγόρευσε ἢ πρὸς αὐτοὺς ἔνθερος ἀγάπη ἅς εὐχαριστήσωμεν τὸν Θεόν, ὅστις μᾶς ἠξίωσεν τοιούτων προγόνων καὶ καὶ ἅς εὐχηθῶμεν τὴν αἰωνίαν αὐτῶν ἀνάπαυσιν.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Βαθὺς πόθος τοῦ κ. Ἡλία Μακροπούλου ὅπως προσφέρῃ εἰς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ἀπογόνους «Οἰκογενειακὸν Λεύκωμα» μὲ φωτογραφίας καὶ βραχείας βιογραφικὰς σημειώσεις τῶν προγόνων αὐτοῦ, ἐγέννησεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ συγγραφέως τὴν ἰδέαν τοῦ παρόντος ἔργου,

Στοιχειῶδες καθήκον παντὸς ἀνθρώπου, τυγχάνει ἄλλως τε, τὸ νὰ περιβάλλῃ μὲ σεβασμὸν τὴν μνήμην τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ παντοιοτρόπως νὰ ἐκδηλώνῃ τὰ πρὸς αὐτοὺς ὀφειλόμενα αἰσθήματα λατρείας ἐνὸσω μάλιστα τὰ μνημονευόμενα πρόσωπα κατέστησαν ἑαυτὰ παράδειγμα μιμήσεως.

Ἐνὸσω δὲ πάλιν ἱστορούμενα πρόσωπα ἔζησαν ἢ ἔδρασαν ἐντὸς τῶν ὁρίων αὐτῆς τῆς γενεθλίου των πατρίδος, καὶ εἰς τὸν στενὸν αὐτῆς κύκλον, οὐδόλως παράδοξον ὅπως ἀπομακρυνθῇ ὁ γράφων πέραν τῶν ὁρίων τὰ ὁποῖα προβλέπει μίᾳ οἰκογενειακῇ ὑπόθεσις καὶ ἐπεκταθῇ εἰς σημεία τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἱστορία τῆς ἰδίας αὐτοῦ πατρίδος.

Φιλοδοξίαν συγγραφῆς ἱστορίας τῆς Συνασοῦ δὲν συνέλαβεν ἡ ἐγνωσμένη μετριοφροσύνη τοῦ κ. Ἡ. Μακροπούλου. Προλαβόντως ἄλλοι, ἔπραξαν τοῦτο ἐπιτυχέστατα ἀφήσαντες ἀξιόλογα συγγράμματα. Ἀγάπην ὅμως ἀκραιφνή, διὰ τὴν ἀλησμόνητον γενέτειράν του Συνασόν, προσήλωσιν διηνεκῇ εἰς τὴν ἐν αὐτῇ πάτριον ἐστίαν καὶ τὴν τροφὸν αὐτοῦ σχολήν, εἰς τοὺς μυστικοπαθεῖς ναοὺς, εἰς τὰ ρωμαντικά τοπία, εἰς τὸν ἀπεριγράπτου διαυγείας καὶ λαμπρότητος οὐρανὸν τῆς Καππαδοκίας, αἰσθάνεται καὶ θὰ αἰσθάνεται ἐνδομύχως μέχρι τελευταίας αὐτοῦ πνοῆς. Ἐκ τούτου ὅθεν τὸ τόλμημα ὅπως ἐξωτερικεύσῃ τὰ καταπλημμυροῦντα τὴν καρδίαν αὐτοῦ συναισθήματα, ἐπιβάλλων μόλα ταῦτα σιγὴν εἰς αὐτὰ δια τῆς φιλοσόφου αὐτοῦ διαθέσεως. Εὐνόητος δὲ καὶ ἡ ἐκπληξίς ἡμῶν ποῦ ἐγνωρίσαμεν τὸν ἀνθρωπον τὸν καταναλώσαντα ὀλόκληρον τὸν βίον του εἰς τὰς συναλλαγὰς ἐγκλείοντα ὅμως ἐν τῇ μνήμῃ θησαυρὸν ὀλόκληρον πολυτίμων ἱστορικῶν στοιχείων ἀνέπαφον διασωθέντα ἀναμέσον πολυκυμάντου βιοπάλης. Καὶ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ κοινῶν ὅσοι διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ παρόντος ἔργου, μεταφέρονται νοερῶς, ἐκεῖ, εἰς τὴν προαιώνιον κοιτίδα, ὅπου ἀνέτειλε πολιτισμὸς, ὅστις παρ' ὅλας τὰς καιρικὰς μεταλλαγὰς δὲν θὰ δύσῃ ποτέ.

Οἱ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ παρόντος ἔργου καὶ ἐντεῦθεν πνευματικοί μου δεσμοὶ μετὰ τῆς Συνασοῦ μὲ ὑπαγορεύουν τὴν ἀνάγκην ὅπως φέρω τὸν λόγον εἰς τὸν Γαβρᾶν, μίαν τῶν συνοικιῶν τῆς ἱστορομένης πόλεως καὶ διερωτηθῶ, πόθεν ἢ ὁμωνυμία μετὰ τοῦ ἐκ τῶν δουκῶν τῆς Τραπεζοῦντος, Θεοδώρου Γαβρᾶ; Οὗτος «τὴν Τραπεζοῦντα ἐλών, καὶ ὡς ἴδιον λάχος ἑαυτῷ ἀποκληρωσάμενος ἄμαχος ἦν». «Ἀλεξιάς» βιβλ. 8. Ἡ Ἀμισός, ἐπίσης, ἢ Σινώπη καὶ ἡ Ἡράκλεια χάρις εἰς αὐτὸν ἀπηλλάγησαν ἀπὸ δύο ἐπιδρομῶν τῶν Σελτσουκιδῶν 1049 καὶ 1080 μ. Χ.) ἡ Τραπεζοῦς δὲ ἀπὸ τὴν τοῦ βασιλέως τῆς Γεωργίας Δαυΐδ.

Ὁ σοφὸς καθηγητῆς Δ. Η. Οἰκονομίδης ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «Ο ΠΟΝΤΟΣ» (Ἀθήναι 1920), ἀναφέρει αὐτὸν ὡς καταγόμενον ἐκ Χαλδίας, οὐδόλως ὅμως θὰ ἠδύνατο νὰ νοηθῇ ξένος πρὸς τὴν Συνασὸν ἐὰν ἔστρεφον ἐρευνητικὸν βλέμμα περὶ αὐτοῦ, οἱ τόσον φιλόστοργος Συνασίται.

Θ. Σ. ΘΕΟΦΑΝΕΙΔΗΣ

 SISMANCOGLIO
MILGARD

 SISMANCOLIO
MILANO

